

دهزگای چاپ و بلاوکردنهوهی

زنجیره ی روشنبیری

*

خاوهنسی نیمتیان: شهوکهت شیخ یهزدین

سهزنووسه: بهدران شههمهده ههیب

T خاتوون

ناوونیشان: دهزگای چاپ و بلاوکردنهوهی ئاراس، گهړهکی خانزاد، ههولتیر

س.پ. ژماره: ۱

www.araspublisher.com

ناوی کتیب: خاتوون T - رۆمان
ناونیشانی فەرەنسی: La lenteut
نووسینی: میلان کۆندیرا
وەرگێڕانی لە فەرەنسییەو: د. ئەحمەدی مەلا
بلاوکراوەی ئاراس- ژمارە: ۲۰۱
دەرھێنانی ھونەری: بەدران ئەحمەد حەبیب
بەرگ: بەرگ: دۆمینیک ئینگریس - لە گەرماو، ۱۸۰۸ - ۱۱۴ × ۹۷
سەنتیم - مۆزەخانە ی لووژر، پاریس
دەرھێنانی بەرگ: ئاراس ئەکرەم
نووسینی سەر بەرگ: محەمەد زادە
پیت لێدان: تریسکە ئەحمەد
ھەلەگری: شێرزاد فەقی ئیسماعیل
سەرپەرشتیی کاری چاپخانە: ئاوپرەحمانی حاجی مەحموود
چاپی یەکەم - چاپخانە ی وەزارەتی پەرەردە، ھەولێر- ۲۰۰۳
لە کتیبخانە ی بەرپۆبەرایەتی گشتیی رۆشنبیری و ھونەر لە ھەولێر ژمارە
(۲۸۹) ی سالی ۲۰۰۳ ی دراودەتی

خاتوون T

میلان کۆندیرا

وەرگێڕانی: ئەحمەدی مەلا

سەفەر وای پیتویست دەکرد دانی ئیوارە و شەویک لە کۆشکە مینینەوه. لە فەرەنسا کۆشکەکی زۆر کراون بەمیانخانە، میانخانەش چوارگۆشە یەکی کەسک لە نیو پانتاییبەکی دزیوی ونبووی بئ شینایی و خاکەرێ و درەخت و بالندە، دەکەونە نیو تۆرێ ریگاوبانەوه. ئوتومبیل لیدەخووم و لە ئاوینە کەشەوه ئوتومبیلێکی تر بەدی دەکەم کە لە دوامەوهیە. چرا بچوو کەسە چەپ پرتە پرت دەکات و لە هەموو ئوتومبیلە کەشەوه تەزووی بئ ئۆقرەیی هەلدەستا. شۆفیرە کە لە رێکەوتیک دەگەرێ بۆ ئەوهی رەتم کات؛ وەک نیچیرەوان چۆن لە کیشکە یەک بگەرێت، ئا ئەوها لەو چرکە ساتە دەگەرێ.

قیرای هاوسەرم پیتی وتم: "هەر پەنج دەقە یەک یەکی لە ریگاوبانەکانی فەرەنسا دەمریت. سەیری ئەو هەموو شیتانە بکە چۆن ئوتومبیل بەو خیراییبەوه دەهاژوون. خۆ هەر ئەمانەشن، کاتیک لە پیش چاویان لەناو بازار پیرەژنیک رووت دەکەنەوه، خۆ دەتوانن چاپووک و وربا بن و فریای پیرەژن بکەون. ئەم باشە بۆچی ناترسن کاتیک سوکانیان بەدەستەوه پیت؟"

چۆن وەلامی بدەمەوه؟ رەنگبێ ئا بەم چەشنە پیت: ئەو کەسە بەسەر ماتۆرە کەیدا چەماوەتەوه تەنها دەتوانێ تەرکیز بکاتە سەر فرینی خۆی؛ خۆی بەچمکیکی زەمەنی رابردوو و داهاوو گیر دەکات؛ واتە لەم بەردەوامییە لە زەمەن دادەبڕێ؛ لە دەرەوهی زەمەندا دەژیت؛ بەجۆریکی دی، وەک کەسیکە حال گرتبیتی؛ ئا لەم حالەتەدا، نە ئاگای لە تەمەنی خۆبەتی، نە ئاگای لە ژنە کەبەتی، نە ئاگای لە منالەکانیتی، نە ئاگای لە کیشەکانیتی، سەرەرای هەمووشی ناترسی، چونکە سەرچاوەی ترس لە داهاوووه سەرچاوە وەر دەگرتیت و ئەویش گەردن نازادە لە داهاوو؛ لە هیچ شتیکیش سل ناکاتەوه.

خیرایی شیوه یە کە لە شیوه کانی حالگرتن، پیشکەوتنی تەکنیک بەدیاری دەبەخشیتە مرۆف. بەپێچەوانە یە کینکی سوار ماتۆر بوو، ئەو کەسە ی غار دەدات، هەمیشە بەرامبەر بەجەستە ی خۆی جزووری هەیه، پیتویستە بئ وچان گوئی لە کشان و گرژبوونی لەشی خۆی بیت، ئاگای لە هەناسە کورت و خیراکانی خۆی بیت؛ کاتیک کە غار دەدات هەست بەبارستایی خۆی دەکات؛ هەست بە تەمەنی خۆی دەکات و ئاگاداریشی زیاد دەکات، جا چ بەرامبەر بەخودی خۆی، چ بەرامبەر بەژبانی خۆی. بەلام کاتیک کە مرۆف خۆی دەداتە دەست خیرایی مەکینەوه، شتەکان دەگۆرین: لەشی خۆی لە دەرەوهی گەمە کەدایە و خۆی دەداتە دەستی خیراییبە کەوه کە بیژۆژی نییە، ماددی نییە، خیراییبەکی پەتیبە، خیراییش خۆی لە خۆیدا، حالگرتنە.

پەیوەندیبەکی سەیر لە نیوان ساردوسری تەکنیک و گەرموگوری حالگرتن هەیه. ئەو ژنە ئەمەریکیبەم دەخاتەوه یاد پیت سە سال لەمەوبەر بینیم، روخساریکی توندوتیژ و زۆریش مۆتەحەمیسی هەبوو، جۆرە ئە پاراچیککی (۱) ئیرۆتیسیم بوو بۆ خۆی؛ دەرزیکی دامی (سەهۆل ئاسا تیۆری بوو)، دەرزیکی بوو لەمەر ئازادی سیکسوالەوه؛ ئەو وشە یە کە بئ وچان دەکەوتە سەر زاری، وشە ی رەحەت بوون بوو. حیسابم کرد: چل و سئ جار ئەم وشە یە دووبارە کردەوه. کەش و هەوای رەحەت بوون: سوودمەندگەرایییەکی (۲) توندەرەو بوو، دەبوست بەسەر ژبانی سیکسوالیدا تەببیقی کات؛ مەبەستیشی لە چالاکی بوو دژ بەسستەرەوی، لە پیتنا ئەوهی بگەینە ترۆپکی حالگرتن، جووتبوون نەبیتە تەگەرە یەک و بەلکو بەسەر یا زال بین، ئەمەش تاقە ئامانجی عیشق و گەردوونە.

(۱) بەو ئەندامانە دوترا کە مۆجەخۆری پارتی کۆمۆنیستی روسیا بوون. (وەرگێر).
 (۲) (utilitarisme) پرنسیپێکی فەلسەفییە، هەموو شت بەبەهای سوودەوه دەبەستیتەوه. (وەرگێر).

چیرۆکه که ی فیشان دینۆن ئا بهم شیوه به دست پیده کات: نه جیبزاده به کی ته مه ن بیست سال، ئیواره به کیان بۆ بینینی شانۆنامه به ک ده چی. (نه ناوی نه ناوونیشانی تۆمار نه کرا بوو، به لام خه یالم ته وه م پی ده لئ که نه جیبزاده بوو.) له لۆزه که ی ته نیشتیبه وه خاتوونیک ده بیننی (چیرۆکه که ته نها پیتی به که می ناوه که یمان ده داتی: خاتوو "ت".)؛ دهسته خوشکیکی کۆنتیسه (۱) که ته م سوارچاکه عاشقیتی. کۆنتیسه داوای لیده کات دوا ی ته واو بوونی شانۆکه هاوړیگایه تی بکات. له م داواکارییه بریار دراوه تووشی سه رسورمان دیت و ته وه نده ی دیکه ش تووشی چه واشه یی ده کات، چونکه ته وه که سه ی ده ناسی که خاتوو "ت" هه زی لیبه تی، مارکیزیکه (نازانین ناوی چیه، جا لیره وه ده چینه ناو جیهانیکی نه ینبه وه و ئیتر ناو نامینن.)، به بی ته وه ی سوارچاک له شتیکی تی بگات، خۆی له ناو گالیسه که به ک له ته نیشته خاتوو ی نازدار ده بینیته وه. دوا ی سه فه ریکی خۆش و به له ززه ت، گالیسه که به رامبه ر به په یژه کانی کۆشکی راده وه ستی که میترده دوردونگه که ی خاتوو "ت" چاوه رتیان ده کات. هه رستیبه کیان له ناو ته مۆسفیتریک بیده نگ و جارپس نانی ئیواره ده خۆن و پاشان میترده که روخسه ت وه رده گریت و ئیتر هه ردووکیان به ته نها ده مینه وه.

ئا له و کاته وه، شه وه که یان ده سپیده کات: شه ویکه له سه ر سه ستوون، شه ویکه سه قوناغه: سه ره تا له ناو باخچه که پیاسه ده که ن، پاشان پیکر ا له ژوروی ده خه ون؛ دوا جاریش به رده وام پیکر ا له کابینه نه ینبه که ی کۆشک به په که وه شه و ده به نه سه ر.

به یانی ژۆر زووش له یه ک جودا ده بنه وه، له به ر ته وه ی سوارچاک له نیو ته و لابییرانته ناتوانی ژوره که ی خۆی بدۆزیتنه وه، ناچار ده گه ریتنه وه

(۱) کۆنت: پله یه که له ئیتراری (هه ره می) نه جیبزادان که له دوا ی مارکیز و پیش فیکونت ده که ویت، کۆنتیسه ژنه کۆنت یا خاتوو کۆنت ده گریته وه. (وه رگری)

بۆچی له ززه تی له سه رخۆبیمان ون کرد؟ ئای، له کۆین ته وانه ی جاری جارن، ده گه ران و ده سووران؟ له کۆین ته و پاله وانه ده سه به تالانه ی که له گۆرانیه میلییه کاندای باس ده کران، ته و سه علووکانه ی که له م ناسیا وه بۆ ته و ناسیا وه ده رۆبیشتن و له ژیر ناسمانی پانو پۆردا لیبی ده نووستن؟ ئایا هه ر له گه ل رچه و رتیگا و بانه کانی لادیدا ون بوون، له گه ل میهرگ و میهرغوزاره کاندای له ناوچوون، له گه ل سه روشتدا ئاوا بوون؟ قسه یه کی نه سه قی چیکی هه یه ده لئ: ده سه به تالییه شیرینه کیان به ئیستیعاره یه ک پیناسه ده کرد: ته وانه ی له په نجه ره کانی خودا راده مان. ته وه ی له په نجه ره کانی خوداش رامیننی قه د بیزار نابیت و دلئ خۆشه. له م جیهانه ی ئیمه، ده سه به تالی بووه ته بیثیشی که دوو شتی جیاوازن: بیثیش هه ست به حیرمان ده کات، بیزار ده بیت، هه میشه له جووله یه ک ده گه ریت.

له ئاوپنه که وه ته ماشا ده که م: هه مان ته و ئوتومبیله یه که ناتوانی ره تم کات چونکه ئوتومبیلیکی ژۆر به ئیتیجاهی پیچه وانه وه دین. له ته نیشته شۆفیتره که ش ژنیک دانیشتووه؛ نه ری بۆچی پیا وه که قسه یه کی عه نتیکه ی بۆ ناکات؟ بۆچی ناو له پی ناخاته سه ر ته ژنۆی؟ له جیاتی ته مه، نه عله ت له و شۆفیترانه ده کات که له پیشه وه ی ته ون و خیرا ناهاژوون و به هه مان شیوه ژنه که ش بیه ره له و ناکاته وه، ده ست له سه ر ده ستی شۆفیتره که دانی، ته ویش، واته ژنه که ش به زبه ن ئوتومبیل لیده خوریت و نه عله تم لیده کات.

بیه ره له و سه فه ره ده که مه وه که پیش دوو سه د سال له مه وه پیش رووی دا، سه فه ری نیوان پاريس و کۆشکیکی ده ره وه بوو، سه فه ره که ی خاتوو "ت" و سوارچاکه لاوه که ی که هاوړیگای بوو. ته وه یه که م جار بوو که هه نده له په که وه نزیک بینه وه، له نیو ته مۆسفیتریک شه هوانی له وه سف به دهر، ته م له یه ک نزیک بوونه وه یه له سه ر ئیقاعی له سه رخۆبیه وه له دایک ده بوو: جوولانه وه ی گالیسه که که ته م راژه نینه ی دروست ده کرد و ته م دوو له شه له یه کتر ده خشان، سه ره تا له ده ره وه ی ویست، پاشان بوو به ویستی ته وان.

له ئاخوتنی ئاسایی رۆژانه، مهفهومی ئیدۆنیسم ئاماژه بۆ چهوتیبیهکی ئهخلاقی له مهه رابواردن و له زهتهوه دهکات؛ تهنا ته جنده بازیش دهگریتهوه. بێگومان ئه مه راست نییه: ئیپیکور له مهه ر له زهتهوه گه وه ترین تیوریزانه، زۆر به گومانه وه سهیری ژیا نیکی پر له کامه رانیی ده کرد: به نیسه به ته وه وه، ئه وه که سه ی له زه ته ده چیژی، ئه وه که سه یه که نازار ناچیژی. که واته، نازار چیشتن مه فهومی جه وه هری ئیدۆنیسمه: کامه رانی له حاله تیکدا که له نازاره وه دوور بین؛ چونکه گه لی جار له زه ته نازارمان زیاتر پیده به خشی تا له کامه رانی، ئیپیکور داوامان لیده کات له زه ته به وریایی و له خۆبوردییه وه موماره سه بکه یین. حیکمه تی ئیپیکوری باگراوندیکی خه مۆکی ئامیزانه ی هه یه: مرۆف فری دراوه ته نیو که ساسی جیهانه وه و تیبینی ئه وه ش ده کات که تاقه به های ئاشکرا و نیا هه بیته وه له زه ته، با که مۆکه یه کیش بیته، مرۆف خۆشی ده توانی هه سته پیتبکات: قومه ئاویکی فینک، روائینیک به ره و ئاسمان (به ره و په نجه ره کانی خودا)، نه وازشیک.

له خۆبوردو و یا نه، له زه ته ته نها بۆ ئه وه که سه یه که هه سته ی پچه ده کات و ده چیژی، بۆ نمونه فه یله سووفیکیش ده توانی ره خنه له جه وه هری خۆویستن له تیوری ئیدۆنیسم بگریته. به لام، بۆ من، خۆویستن له تیوری ئیدۆنیسمدا پاژنه ی ئه خیلش نییه، به لکو خه سلته کانیه تی (ئای که حه زم ده کرد به هه له یا چوو بیتم!) که تا ئه و په ر ئیتۆپین: له هه ققه تدا، گومان له وه ده که م که ئیدیالی ئیدۆنیسم ته حقیق بیته؛ له وه ده ترسم که ئه و ژیا نه ی ئه و داوامان لیده کات موماره سه ی بکه یین، له گه ل سروشتی ئینسان نه گونجا و بیته.

هونه ری سه ده ی هه ژده هه م له زه ته ی له نیو ته مومژی موحه ره ماته کانه وه ده ره په راند؛ هه لۆیستیک له دایک بوو که پیتی ده وتریت "فجور" که له

باخچه که و له وی به سه رسورمانه وه چاوی به مارکیز ده که ویت که پیشتریش ئه وه ی ده زانی که دۆستی خاتوو "ت" ییه. مارکیزیش زۆر نییه گه راوه ته وه کۆشک، به دلخۆشییه وه سلای لیده کات و باسی هۆی ئه م داوه ته ئه فسووناوییه ی بۆ ده کات: خاتوو "ت" پتویستی به دالده ده ریک هه بوو بۆ ئه وه ی دلپیی میرده که ی له مارکیز به شاریته وه. ئه م ته له ئه فسوون ئامیزه ئۆخزنی پیده به خشی و قه شمه ری به و سوارچاکه ده کات که ناچار بوو رۆلی دۆسته درۆزه نه کی گالته ئامیز بیینیت. دوا ی شه ویکی عاشقانه، سوارچاک گه لی ماندووه و مارکیزیش به سوپاسه وه گالیسه که یه کی بۆ به کری ده گری و ده یگه رینیتته وه بۆ پاریس.

ناوونیشانی کتیبه که "پنتی رۆژی دوا یی" یه. ئه م چیرۆکه بۆ یه که مین جار، له سالی ۱۷۷۷ و ناوی نووسه ریش به شه ش پیتی گه وه جیگۆرکی پیتر بوو: "M. D. G. O. D. R" بلا و ده بیته وه. (چونکه ئیمه له جیهانی نه یینی داین) ده شکری به م جو ره بخویند ریتته وه: "مسیو دینۆن، ژه نتیۆمیک ئاسایی پاشا". (۱)

پاشانیش له ژیر ناوونیشانیکی بچووک و زۆر به نه یینییه وه، له سالی ۱۷۷۹ جاریکی دیکه بلا و ده کرایته وه و بۆ سالی ئاینده ش، له ژیر ناوی نووسه ریکی تر، جاریکی تریش بلا و ده بیته وه. بۆ چایکی نوپی دیکه، له سالی ۱۸۰۲ و ۱۸۱۲، هه میشه به بی ناوی راسته قینه ی نووسه ر، سه ره له نوپی بلا و ده بیته وه. له کۆتاییشدا، دوا ی فه رامۆشکردنیک که نیو سه ده ده خایه نی، له سالی ۱۸۶۶ جاریکی تریش چاپ ده کرایته وه. ئیتر له و ساله به دوا وه، ئه م چیرۆکه ده دریتته پال قیقان دینۆن و له م چه ره خه ی ئیمه شدا، تا دیت سه ره که وتنی زۆر نایاب به خۆبه وه ده بینی، ئیستاش به یه کی له و کتیبه ئه ده بییانه ده ژمیرد ریت که به باشی هونه ر و زه یینییه تی سه ده ی هه ژده مان بۆ روون ده کاته وه.

(۱) به فه ره نسییه که ی: "M. Denon, Gentilhomme Ordinaire du Roi" (وه رگیتر).

تابلۆکانی فراگونار و واتو و لاپه ره کانی ساد و کر تیبیبوئی کور یا دوکلۆدا ههستی پێ ده کریت له بهر هه مان هۆ، فانسانی هاو رپم زۆر هه ز له وه سه ده یه ده کات و نه گه ر بیهتوانی بایه له سه ر یه خه ی چاکه ته که شی وینه مارکیز دو سادی وه ک نیشانه هه لده گرت. له گه ل ئی عجا به که ی نه و دام، به لام نه مه ش ده لیم (به بی نه وه ی که سیش گویم لی بگریت) مه زنیی راسته قینه ی نه و هونه ره له وه دا نییه که جو ره پرۆ پا گه نده یه ک بیت بو ئیدو نیسم، به لکو له شیوه ی راقه کردنه کانی تی. هه ر له بهر هه مان هۆ، "په یوه ندییه تر سنا که کان ی شو دلۆ دو لاکلو به یه کێ له رۆمانه هه ره گه وه کانی گشت سه ر ده مه کان داده نیتیم.

شه خسییه ته کانی نه م رۆمانه خو یان ته نها به گه ران به دوای له ززه تدا خه ریک ده که ن. به لام، ورده ورده خو پنه ر له وه تیده گات که هه نده ی غه زوو گرینگه به لایانه وه، هه نده له ززه ت به لایانه وه گرینگ نییه. ئاره زووی له ززه ت چه شتن نییه، به لکو ئاره زووی سه رکه وتنه که نه و سه رچو پییه که ی به ده سه ته وه یه. نه وه ی که سه رتا له چه شنی گه مه یه کی ئوخ ژبه خشانه ی سۆزانیانه ده رده که وی، به نه یی و ناچار بیه وه ده گو ر دیته زۆر انباز به ک له نیوان ژبان و مه رگدا. به لام چ په یوه ندییه ک له نیوان ئیدو نیسم و زۆر انبازیدا هه یه؟ ئی پیکور ده نووسی: "مرۆقی زانا به هیه چ جو ری خو ی به شتی که وه خه ریک ناکات که په یوه ندی به زۆر انباز بیه وه هه بیت."

شیوه ی نامه گه رای ی له "په یوه ندییه تر سنا که کان" دا پرۆ سه یه کی ته کنیکی ئاسایی نییه بو نه وه ی فۆرمی کی دیکه بتوانی شوینی بگریته وه. نه م فۆرمه خو ی له خویدا ره وان بیژانه قسه ده کات و پیمان ده لی، ژبانی گشت نه و هه موو شه خسییه تانه، له پیناوی گه رانه وه یه، بو مانی نه قل بکه ن و پیمانی رابگه یه نن و ئی عتیرافمان له لا بکه ن و بنووس ریته وه. له و جیهانه ی که هه موو شتی ک بو گه رانه وه یه، گه رانه وه چه کی که له ژیر دهستی هه موو اندایه و له هه مان کاتیشدا کاتج بلا و ده بیته وه، ده بیته چه کی کی کوشنده. قالمۆن، قاره مانی رۆمانه که یه، نامه یه ک بو یه کێ له و ژنانه ده نووسی که

ئیغرای کردووه و داوای جودابوونه وه ی لیده کات و نه ویش نامه که ده دریتی، به لام، ده سه ته خوشکه که ی نه و ژنه، خاتوو مارکیزی میرتوی، نه م نامه یه، وشه به وشه ده نووسیته وه. دره نگه ریش، هه مان خاتوو مارکیزی میرتوی، بو تو له سه ندنه وه، نامه یه کی نه یی قالمۆن نیشانی ره قیبه که ی ده دات، نه ویش داوای موباره زه ی لیده کات و قالمۆن ده کو ژریت. دوای مردنی، نامه هه میمییه کانی نیوان نه و و میرتوی بلا و ده بنه وه و ئیتر خاتوو مارکیز هه موو ژبانی له ژیر ته ماشای قین ده با ته سه ر. گه مارۆ درا و وه لا وه خرا و ژبان ده با ته سه ر.

هیچ شتی ک له و رۆمانه دا تا سه ر به نه یی له نیوان دوو که سدا نامینی ته وه؛ هه موو که سی وه ک پییده چی له نیو گو یچکه ماسییه کی زه به لاحی بزویندا بژی، ئیتر هه موو وشه یه کی چرپی ندر او، ده نگ ده داته وه، زل ده بیته و به چه ندین بار و ته رحیش زایه له ی لیوه په ییدا ده بیته. کاتج که منال بووم پییان ده وتم نه گه ر بیتو گو یچکه ماسییه ک به خه یته سه ر گویت، نه وه گویت له چرپه هه ره دووره کانی زه ریا ده بیته. ئا به م جو ره، له نیو جیهانی لاکلۆدا، هه ر رسته یه ک گو ترا، نه وه ئیتر بو هه میسه گویت لی ده بیته و دوویات ده بیته وه. ئا نه مه سه ده ی هه ژده هه مه؟ ئا نه مه یه به هه شتی له ززه ت؟ یا نه وه تا ئینسان به بی نه وه ی هه سستی پیبکات، هه میسه له نیو گو یچکه ماسییه کی بزویندا ده ژیت؟ له هه موو حاله تیکدا، خو جیهانی ئی پیکور گو یچکه ماسییه کی بزوین نییه تا داوا له موریده کانی بکات و بلای: "به نه یی بژین!"

خه لکی ته ماشای ده کهن، مناله کەش له سهه نه سه که مبهله که پراوه ستاوه و تا دههات دهنگی بهرز ده کرده وه. له سهه روخساری باوکیشی زهرده خه نه یه که ده بیهنا که بهختیاری پتوه دیار بوو.

شوشه یه کی بۆردۆی^(١) نایاب، گوشتی سۆنه، شبرینی بی - نهی نی ئوتیله که یه -، ده که وینه قسه، دلخۆش و بی خه م. پاشان ده گه ریینه وه ژووره که مان، هه روا بۆ چه ند ده قه یه که ته له فیزیۆنه که داده گیر سینه م. دیسانه وه منال. نه مجاره یان پیست رهشن و گیانه لایانه. نه و ماوه یه یه که له کۆشکه که ماینه وه، ری ککه وتی نه و سه رده مه بوو، بۆ ماوه یه چه ندین ههفته، هه موو رۆژی، منالانی ولاتیکی نه فریقایان له ته له فیزیۆن پیشان ده دا، هی ولاتیکی بوون ده میک بوو ناویم له بییر چووبوه وه (وا دوو سی سالی به سه را تیپه ری، چون نه م هه موو ناوه ش له به رده کرئ!)، مه به ست له و ولاته بوو که شه ری ناوخۆ و برسیستی هه لا هه لای کرد بوو. منالان دهغه زار، شه که ت، هیزی نه وه شیان نه بوو میش و مه گه ز له سهه سهه ر و روویان لاده ن.

قیرا پتی وتم: "تایا پیره میردیش له و ولاته ده مرن؟"

نه خیر، نه خیر، نه وه ی گه لی سه رنج پاکیشسه له م برسییه تی و قاتوقرییه ی ئیستا، که له وانی دیکه جودای ده کاته وه نه وه یه ته نها قری ده خاته منالانه وه. هه رگیز گه وره یه کمان نه بینی له سهه شاشه که تازار بچیژی، ته نانه ت هه موو رۆژیکیش سهیری ده نگوباسمان ده کرد، به تابه ت بۆ نه وه ی بیته به لگه بۆ نه م بارودۆخه زۆر تابه ته.

که واته زۆر سهروشتییه، منالان نه ک گه وره کان، زۆر به ئاسایییه وه به رووی دلره قی گه وره کانا بته قنه وه و شیعاری "منالانی نه وروپا برنج بۆ منالانی سه ماله ده نیرن" هه لگرن. سه ماله! ئا ئا به لی! نه م شیعاره

(١) مه به ست له شه رابی ناوچه ی بۆردۆیه. بۆردۆ شاریکه ده که ویتته رۆژئاوای فه رده نساه و به شه رابی نایاب به ناوبانگه. (وه رگێر).

نه و که سه ی له ژووری پیتسوازیی دایه عاده ته ن ئینسانی زه ریفن، نه وه نده ی دی زه ریفتر ده بن کاتیکی له پرسگه ی میوانخانه یه که دان. هه رچه نده ش هه ر دوو سال ده بی که بۆ یه که م جار هاتینه ئیره، به لام پتی ده چی زۆر شتیان گۆرا بیت. سالۆنیکیان بۆ کۆنفیرانس و سیمیناری جیا جیا ته رخان کردوه و هه روه ها گه رماویکی نایابیشیان دروست کردوه. جیتی سهه سوپمان بوو، به هو لیکه گه لی رۆشندا تیپه رین و په نجه ره ی زۆریشی لی بوو که ده پروانییه باخچه یه که. له سه ره تای هو لته که ش، نارده وانیکی پان به ره و گه رماوه که شوۆر ده بووه وه، به کاشیش پازاندرابوه وه و بنمیچه که شی شوشه ریژ کرا بوو. قیرا نه مه ی هی تابه وه یادم: "جاری پیتسو، له هه مان شوین، گۆلجاریکی بچووکیش داندرابوو."

سه ره تا چووینه ژووره که مانه وه و پاشان چووینه باخچه که. هه یوانی که سک به ره رووی رووباره که دامه زرا بوو، مه به ست له رووباری سینه. گه لی شه نگ و که می چه په ساین و ئاره زووی نه وه شمان ده کرد پیاسه یه کی دووردریژی بکه بن. دوا ی چه ند ده قه یه که، ریگایه کمان لی قوت بووه وه که ئوتومبیلی پیا یا دههات؛ ئیتر به کویدا هاتبوین هه ر به نه ویتسا گه راینه وه.

چیشته که ی ئیواری به تام و له ززه ت بوو، هه موو به جلوه رگی جوانه وه هاتبون، هه ر به وه ده چوو که به شه ره فی زه مانی به سه رچوو نه م خه لکه کۆبوو بیته وه و گشت بی ره وه رییه کان له بنمیچی سالۆنه که موچرکی به له شیانا ده هیئا. له ته نیشتی ئیمه ش چه ند خیزانیکی له گه ل مناله کانیا نا هاتبون، دانیشتبوون. منالی له وانه به دهنگی بهرز گۆرانی دهوت. خزمه تکاره که به خۆی و سینییه که وه چه مایه وه سهه میزه که یان. دایکیشی به چاویکی فیکس تییده روانی هه ر وه ک نه وه ی پتی بلتی و هانی بدات بۆ نه وه ی به سهه ر مناله که یا هه لباختی، چونکه شانازی به وه وه ده کرد که

منالته فه رهنسییه کان کاتتی بهراکردنه وه به ره وپیری منالته ئه فریقییه هاوته مه نه کان بیان ده چوون، هه میسه روخساری بیترکی رۆشنبیرم ده خاتته وه یاد. که واته ئه و رۆژانه بۆ ئه و، رۆژگاری شکۆمه ندیی بوون. ئه مه ش هه میسه شتیکی ئاسایییه کاتیکی له مه ر شکۆمه ندیییه وه ده دوتین، شکۆمه ندیی ئه و تووشی شکستی هات: دیتته وه یادمان: له هه شتاکانی ئه م سه ده یه دا، جیهان به رامبه ر به ئافه تی ئایدز زهنده قی چوو بوو، له ریتگی مومارسه ی خو شه ویستییه وه ئینسان تووشی دیت و سه ره تا له ناو ئۆمۆسیکسۆلاکاندا بلاو بووه وه بۆ ئه وه ی به رامبه ر به توند ره وان هه لۆتست وهرگیریت، چونکه وایان لیکدا یه وه ئه م ئافه ته سزایه کی ره ببانییه و ده بی خۆ له و نه خو شانه بپارێزین هه ر وه ک چۆن جارن خو مان له رشان وه ده پاراست؛ ئه وان هشی بانگاشه ی لیبوردن بیان ده کرد، ئه وه بیان روون ده کرده وه که نزیک بوونه وه له و نه خو شانه هیه چ مه ترسی تیدا نییه و به لکو هه لۆتستیکی برایانه شه. دووبیترکی په رله مه نتار و بیترکی رۆشنبیر، له چیشته خانه یه کی به ناوبانگی شاری پاریس له گه ل کۆمه لتی تووشبووی ئایدز نانیان خوارد و نانخواردنه که ش له ئه ئۆسفیرتیکی زۆر نایاب و ده گمه ن به سه ر چوو؛ بۆ ئه وه ی وه ک نمونه یه کی چاکیش بمانیتته وه، په رله مه نتار له کاتی شیرینی خواردندا بانگی ته له فزیۆن ده کات. هه رکه کامیتراکان ناماده بوون، دووبیترک هه لسا و له نه خو شتیکی نزیک بووه وه و له سه ر ئه سکه مبیله که ی به رزی کرده وه و هیشته ش هه ر له و لیوی به شکۆلاته وه بوو، ناو ده می ماچ ده کات. ئیتر بیترک تووش بوو. هه ر خیرا له وه تیگه یشت که ماچه که ی دووبیترک و ده کات که ئه و وینه یه هه میسه به نه مریی بمانیتته وه؛ بۆیه هه لسا و به شیلگیتری بییری کرده وه که ئایا ده بی ئه ویش ماچی به کئی له و نه خو شانه بکات یا نه. له یه که م قوئاغی بیهرکردنه وه دا، ویستی به م کاره هه لته ستی، چونکه له ناخی خۆیدا

به ناوبانگه ناوی ولاته که ی خسته وه یادم! ئای چه ندی جیی داخه گشت ئه م هه موو رووداوانه هه مووی له بیهرچوونه وه! منالان کیسه برنجیان ده کپی و کیسه یه کی هیجگار زۆریان کۆکرده وه! دایک و باوکان ئینتیباعیکی سه بریان له لا دروست بوو که کۆرپه کان بیان هه نده هه ستی هه ره وه زیان له لا پته وه و ئه م هه سته ش له ئاستی جیهانییدا به رقه رار ده بوو. دایک و باوکان پاره بیان به خشی و ریکخراوه کانیش یارمه تی خو بان پیتشکه ش کرد؛ له هه موو قوتابخانه کانیشدا کیسه برنج کۆکرایه وه و نیررانه به نده ره کان و له پاپۆره کان بارکران و به ره و کیشوه ری ئه فریقا به ری خران و هه موو دونیاش موتابه عه ی ئه م مه لحه مه یه ی شکۆمه ندی برنجی کرد.

هه ر یه که سه ر دوا به دوا ی ئه وه ی له سه ر شاشه که ئه و منالانه مان بینی که گیانیان ده دا، کچۆله ی شه ش هه وت سه لته شاشه که ی داگیر کرد و به جلوه رگی گه ورا نه وه و وه که و پیره ژنی خنجیلانه و نازدارانه هه لسه وکه وتیان ده کرد. ئای که میهره بان و ئۆخژنبه خسه و عه نتیکه یه کاتیکی منالان لاسایی گه وران ده که نه وه، کیژۆلان و کورانی ماچی یه کتر ده که ن و پاشان زه لامییک په یدا بوو و منالیتیکی شیرخۆره ی له با وه شه و له و کاته ی که ده یوبست ئه وه مان بۆ روون کاته وه که باشته رین ریتگا بۆ خاوتن کردنه وه ی په رۆ پیتالی شیرخۆره یه ک، ژنیکی شه نگ ده رده که وت و لیتی نزیک بووه وه و زاری کرده وه و زمانیتیکی تا بلتی هه شه ربی لیوه ده رکرد و ویستی بیخاته زاری خاوی ئه و زه لامه ی که شیرخۆره که ی له با وه ش بوو.

"با برۆین بنوین"، قیرا پیم ده لتی و ته له فیزیۆنه که ش ده کۆرژنیته وه.

قناعه تی ده کرد و هیشتا سوور نه بوو له سهر ئه وهی که ئایا ئەم نه خویشیه له یه کیکه وه بۆ یه کیکی دی بهم شیوهیه ده گوازیتته وه یا نا؛ له قوناعی دووه میشدا، ویستی به سهر وه سواسه یا زال بیت و وینه یه کی واش له ته له فزیۆن ده رپجیت، خو موغامه ره یه کی وا ده هیتی؛ به لام له قوناعی سییه مدا، له کاتی نزیک بوونه وهی له ده می نه خوشتیک هه لویتسته یه کی کرد؛ ئایا ئەگه هاتوو ئه ویش نه خوشتیکی دیکه ی ماچ کرد، خو ئه وهی ئه و قه د ناگاته ئاستی ئه ویتتر، واته ئاستی ماچه که ی دوو بیترک، به لکو به پیتچه وانه وه و ههر خیرا ده چیتته خانه ی لاساییکه ره وه یه ک، ده چیتته خانه ی ئه وهی که دوا ی یه کیکی دی کهوت، ته نانه ت ره نگیبی به خزمه تکاری ئه ویش بچویندری، چونکه لاساییه کی وا کتوپر ته نها شکۆی زیاتر ده خاته سهر شکۆی ئه وی تره وه. له کۆتاییشدا، به وه رازی بوو که ههر به پیتوه رابوه ستیت و زه رده خه نه یه کی گه لحو بانه بکات. به لام ئه و چه ند چرکانه ی که دوودل بوو تیا یا زۆری له سهر کهوت، چونکه به رامبه ر به کامیتر و له ده نگو یاسی ته له فزیۆنیشدا، ههر هه موو فه ره نسا چاویان لیبی ده بی و روخساریان بینی و ههر سق قوناعه که ی سهر ده موچاویشبان خوینده وه که رارا و دوودل دیار بوو. ئه و منالانه ی که خه ریک بوون کیسه برنجیان بۆ سو مال کۆیکه نه وه، له کاتیکی زۆر چاکدا فریای کهوت. له هه موو ریکه وتی کدا، به رامبه ر به بی نه ران و جه ماوه ران، هه مان قسه ی نه سته قیش دوویات بکاته وه "ته نها منالان له هه قیقته تدا ده ژین!"، پاشان ده چیتته ئه فریقا و له ته نیشته کچۆله که ی پیست ره ش وینه یه ک ده گریت که کچۆله ی ناوبراو خه ریکی گیاندان بوو و هه موو روخساریشی میش و مه گه ز داگیری کردبوو. ئیتتر ئه و وینه یه له سهر ئاستی جیهان ده نگ ده داته وه، به لکو له وینه که ی دوو بیترکی زیاتر ده نگ ده داته وه، مه به ست له و وینه یه که ماچی تووشبووی نه خوشتیکی تایدزی کرد، چونکه وینه ی منالیک که گیان ده دات، به هایه کی زۆرتری هه یه له ئینسانیکی گه وره، شتیکی روون و ئاشکراشه ئه و کات یه کیکی وه کو

دوو بیترک ئەم راستییە نە دەزانێ. سەرەرای ئەمەش دوو بیترک ههستی به وه نه کرد که ئیتتر شکستی خواردوو و دوا ی چه ند رۆژتیکی تر، جارتیکی دی دوو بیترکمان له ته له فزیۆن بینییه وه وه کو مه سیحییه کی ئیماندار، ئه وه شی ده زانی که بیترک خاوه ناسه، بیتری له وه کرده وه که مۆمیتک له گه ل خو ی ببات، چه کیکه خاوه ناستهرین که س ملکه چ ده کات. له کاتی چاوپیتکه وتنه که ی له گه ل رۆژنامه نووسی کدا، دوو بیترک مۆمه که ی له گیران ده رده هیتی و دایده گیرسیتی، به م شیوه ناره وایه، به رامبه ر به منالانی ولاتانی دووره ده ست، ویستی گومان بخاته سهر دلپاکیی بیترک و ئیتتر کهوته باسکردنی وه زعی منالانی هه ژاری ولاتی خو مان، منالانی گوندانی ئیمه، منالانی گه ره که داماو هکان و بانگاشه ی هاو ولاتانی کرد که دابه زنه شه قامه کان و مۆمیتک بگرنه ده ست و پیتکرا هه موو به شه قامه کانی پاريسا ره وتیتک ئه نجام بدریت، بۆ ئه وه ی هه ره وه زیی خو مان به رامبه ر به نازاری منالانی خو مان ده ربهرین؛ ههر بۆیه، بۆ ئەم بۆنه یه بانگی بیترکی کرد (به ته وزیکی شاراو وه) پیتکرا، له سه ره تای خویشاندانه که ده رپوشتن. بیترکیش ده بووایه، یا ئه وه تا وه کو ساوتلکه یه ک، مۆم له ده ست، له ته نیشته دوو بیترکه وه پروات، یا ئه وه تا خو ی بدزیتته وه و بیته جیبی گله یی هیتران. ئەمه ته له یه ک بوو ده بوایه خو ی لیبی قوتار بکردبایه، به شیوه یه کی بو ترانه وه و چاوه پروان نه کراو: بریاری دا و ههر خیرا وه کو گزگل بۆی ده رچوو، به ره و یه کی له ولاتانی ئاسیا رۆیی که میلله ت له گه رمه ی یاخی بوونی دا بوو. بۆ ئه وه ی به شیوه یه کی روون و ئاشکرا هاوار بکات که پشتیوانی زۆر لیتکراوان ده کات؛ ئه فسووس، جوگرافیا هه میشه خالی لاوازی ئه و بوو. جیهان بۆ ئه و ده بووه دوو به شه وه، به شیکی فه ره نسایه و به شه که ی تریش ئه وه ی ده مینیتته وه؛ ناوچه تاریک و تنووکانی قه د لیتکتر جودا نه کرده وه. ئا به م شیوه یه له ولاتیکی هیتنی بیزار که ر داد به زی که فرۆکه خانه که شی ده که وته ناوچه شاخاوییه کانه وه و به فر دایپۆشی بوو و به که لکی فرۆکه فرینیش نه ده هات؛ هه شت رۆژ له وی چاوه پروانی کرد تا کو

تەعلیقى پۆتقانىش ئەمە بوو: "بیرک پاشای شەھیدانى سەماکەرانه"
مەفھوومى سەماش تەنھا لە لایەن گرووپىكى بچووكى پۆتقانهو و اتای
دەزانرا. ئەمە يەكێكە لە داھێنانە ھەرە مەزنەكانى، دەشبى خەفەتى ئەوھش
بخۆین، چونكە بەباشى ئەم بابەتى بۆ ساغ نەكردینەو و نەبوو بەبەتى
كتیبيك یا ببیتە بابەتى چەندین سیمینارى نێودەولەتى. ھیچ
گرینگىیەكى بەناو و شورەت نەدەدا. ھاوړیکانى بەشەوق و گرینگىیەو
گوێیان بۆ شل دەکرد.

بەگوێرەى پۆتقان، ھەموو سیاسەتمەدارانى ئیمپرو، كەمى سەماكەرن و
ھەموو سەماكەرانیش خۆ تیکەلى سیاسەت دەكەن، ناشییت ئیمە
تیکەلىیان بکەین و لە یەكتر جودایان نەكەینەو. سەماكەر لە
سیاسەتمەدارى ئاسایی خۆى جودا دەکاتەو، چونكە سەماكەر لە دەسەلات
ناگەریت، بەلكو لە شورەت و شكۆمەندى دەگەرێ؛ ئارەزووى ئەوھش
ناكات كە قاوغىكى تايبەت بۆ رێكخراوى كۆمەلایەتى بسەپینى (وھكو
شوومىك دوودلى خۆى بەیان دەكات) بەلكو دەپەوێ لەسەر شانۆ سنگى
خۆى ھەلكیشى.

بۆ ئەوھشى سەرتاپای تەختەى شانۆ داگیر بکەى دەبێ پال بەئەوانى
دیکەو بنیى. ئەمەش پەيوەندى بەمەعلانى و تەكنىكى زۆرانبازى
تايبەتەو ھەبە. ئەو خەباتەى كە سەماكەر دەپكات، پۆتقان ناوى دەنێ
ژودۆى^(١) ئەخلاقى؛ سەماكەر دەسكیشەكەى بۆ ھەموو كەسێك فری
دەدات: كى دەتوانى ئەو نیشان بدات كە لە ئاپوودارتر و (ئازاتر و
بەشەرەفترە و سەریحترە و لەوانى دیکەش فیداکەرە و راستگۆتریشە)؟
ھونەرى ئەوھش شك دەبات كە ئەو پتر بخاتە دۆخێكى نشیوترەو.

ئەگەر ھات و سەماكەرىك خۆى تیکەلى گەمەى سیاسەت کرد، ئەو
بەئاشكرا ھەموو دانوساندنیكى نھینى رەت دەکاتەو و (كە ھەمیشە
گۆرەپانى ھەموو گەمەيەكى سیاسەتى راستەقینەيە) بەدروژن و بى ئاپوو
و دووړوو و پیس و پۆخلیان دادەنى. پیتشنيارەكانى راستەوخۆ و ړووكەش
لەسەر سەكۆبەك و بەگۆرانى وتن و ھەلپەرینەو بەرامبەر بەجەماوەر
ئاشكرا دەكات و بەبەردەوامییش ئەوانى دى بانگ دەكات بۆ ئەوھى

(١) وشەيەكى یۆنانیە بەمانای "پرنسیپی ھونەر" ھاتووە، بەلام لە ئەوروپا وھكو
وەرزش مامەلەى لەگەل كراوہ. "وەرگێر".

به شداری بی بکهن و جهخت لهسه ره ئه وهش ده کهم: نهک به نهیینه وه، (بوئ وهی کاتی تهواو بداته ئه ویتتر بوئ وهی بیر بکاته وه و بیر له وه بکاته وه که دژه پیتشیناری خوئی ناماده بکات) به لکو به ئاشکرا و ئه گهریش مومکین بیت، ئه وه به واقورماندنه وه: "هه مووتان نامادهن (وهکو من) له موچهی مانگی خاکه لیتو خوئش بن و بوئ وهی بیبه خشنه منالانی سوئمال؟" چه په سان، خه لکیش ته نها دوو ریتگیان له بهردهم دایه: یا ئه وه تا ده لیتن نه و به مه میسداقییهت له سه ره خو لاده دن، چونکه دوژمنایه تی خوئیان له گه ل منالاندا روون ده که نه وه، یا ئه وه تا ده لیتن "به لئی" به للام له نیو شله ژانیتی تهواو کاتیک کامیراش زور بیژیانه، دوو دلی سه ر روویان ئاشکرا ده کات، هه ره وه کو چوئن پاراییه که ی بیرکی له کوئی نان خواردندا له گه ل تووشبوانی ئایدز، ئاشکرا کرد. "دکتور H بوجی بیده نگن به رامبهر به وهی که مافی مرؤف له ولاته که تاندا پیتشیل ده کری؟" ئه م پرسیاره له دکتور H کرا، له کاتیکدا که خه ریکی عه مه لیات کردنی نه خوئشیک بو، نه ییده توانی وه للام بداته وه؛ به للام پاش ئه وهی سکه هه لدر او ه که ی دوور بیه وه، به ییده نگیه که ی، خوئی تووشی شه رمیکی زور کرد و پاش ئه وهی سه ماکه ره که چاک هانی دا، هه رچییه کمان ویست هه لپشت، (ئه مه گه مه یه کی دیی ژودوی ئه خلاقییه، گه لی فه زبعه) ئیتتر وازی لیته ئینا: "با گه لی دره نگیش بیت..."

ئه مه له بارودوخی تاییهت (بوئ نمونه له رژیمه دیکتاتور بیه کاندا) روو ده دات، چونکه به ئاشکرا هه لویتست ده رپرین ترسناکه؛ دیاره بو سه ماکه ریک ترسناکییه که ی که متره، چونکه ئه وه ده که ویتته ژیتر پرؤژیکته ره وه و له هه موو سووچیکه وه دیار ده بیت و جه ماوهریش پاریزگاری ده کات؛ هه ره وه ها موعجیبینی شار او هی خوئی هه یه و به شینه بی و هه له شه بییه وه گوئرایه لی بانگاشه که ی ده بن، نامادهن ئیمزای بو کوئیکه نه وه، نامادهی کوئوونه وه یاساغه کانی ده بن، له شه قام خوئیشاندان ساز ده کهن. ئیتتر هه ندیکیشیان تووشی گترمه و کیشه ده بن،

به للام سه ماکه ره که شکست ناهیتنی، هه رچه نده ئه ویش بو به سه رچاوه ی ئه م گترمه و کیشانه، ئه وه ده زانی که مه سه له یه کی ره وا، له ژبانی ئه م و ئه و گرینگتره.

فانسان دژی پوتقان راده وه ستیت: "شتیکی ئاشکرایه که تو قینت له بیترک ده بیتته وه و ئیمه ش دوات که وتووین. به للام، ئه گه ر گه خوئیه کیش بیت، پشتیوانی گه لی مه سه له ی کردوه و به رای ئیمه ش مه سه له ی ره وان، یا ئه وه تا، به نیسه بت تووه ته نها کاریک بو له پیناوی خوئدرخستن. پرسیاره ئه وه ت لیده که م: کاتی ده ته وی خوئ تیکه ل که یته نیو نیزامیکی گشتییه وه، سه رنجی هیترا ن بو کاریکی ناروا رابکیشی، ده ستی یارمه تی بو زور لیکراویک درتیر بکه ییت، چوئن ده کری له م سه رده مه ی ئیمه نه بیتته سه ماکه ریک یا وه کو سه ماکه ریک خوئ درنه خه ی؟".

ئا به م جوژه پوتقانی ئه فسووناوی وه للامی دایه وه: "به هه له یا ده چیت ئه گه ر وا تیبگه ییت که من دژی سه ماکه رانم. من پشتگیر بیان لی ده که م. ئه وه ی خوئی له سه ماکه ران دووره په ریز رابگریت یا ئه وه تا قینی لیان بیتته وه، ئه وه ئیتتر ته گه ره به ک بو خوئی دروست ده کات و توانای ئه وه شی نابیت به سه ریا زال بیت: چونکه شه ره ف و ئابروویان زور له پیتش چاوانه، سه ماکه ر مه حکوومی ئه وه ده بیت که نه بیتته جیتی گه لی، وه کو فاوست په یمانی له گه ل شه بتانا نه به ستووه، به لکو له گه ل فریشته یا په یمانی به ستووه: ده یه وی ژبانی بکاته شاکاریکی هونه ری و فریشته ش ئا له م کاره یا یارمه تی ده دن؛ چونکه ئه وه ت له یاد نه چیت سه ماکه ردن هونه ره! ئا لیروه، واته له ناواخی ژبانییه وه ماده ی هونه ره ده قوژیتته وه و ده بیتته جه وه هری هه قیقی بو؛ ده رز له مه ر ئه خلاقه وه نالیتته وه، به لکو ده یکاته سه ما! ده یه وی به جوانی ژبانی خوئی، جوئش و خرؤش و ئه فسوون به خشیته خه لک! عاشقی ژبانه، هه ر وه کو په یکه رتاشیک چوئن عاشقی ئه و په یکه ره ده بیت که خه ریکی تاشینیتی."

له خوّم دەپرسم ئەرئ بۆچی پۆتقان ئەم بیروبوچوونە سوودبەخشانه بۆ خەلکی ئاشکرا ناکات. دکتۆرای لەمەر میژوووه بە دەست هیتاوه، خو هەندەش مەشغول نییە، لە مەکتەبە کەمی کتیبخانە ی نیشتمانی هەمیشە بێزارە. ئایا بە لایەوه گرینگ نییە تیورییەکانی بە خەلک بناسین؟ زیادپرەویش نییە ئەگەر بلتین تەنانەت بیزیشی لێدەکاتەوه. ئەوهی بیروبوچوونەکانی بە هیتران بناسین، ترسی ئەوهشی هەیه، کار لەوانی تر بکات و هەقیقەتی خوئی فەرز کات و ئیتر بچیتە ریزی ئەوانی کە دەیانەوی دونیا بگۆرن. دونیا گۆرن! بە نیسبەت پۆتقانهوه چ فیکرەیهکی قۆرە! ئەمە مانای ئەوهی نییە کە شانازی بە جیهانهوه دەکات، بە لکو بە نیسبەت ئەوهه هەموو گۆرانکارییهک، بئ سئ و دوو دونیا بەرەو خراپتر دەبات. هەر وهها لە تیروانییەکی خۆپەرستانەشەوه، هەموو بیروپا و بوچوونیکیش دواي دەرپرینی و بلاوکردنەوهی، سبەهی یا دووهی جارپکی دی بەگژ خاوهنە کەمی دەبیتەوه و هەموو ئەو لەزاتانەهی لئ دەسەنیتەوه کە پیتشتر لەو روهوه چیتشتبوو. چونکە پۆتقان یەکیکە لە موربده گورەکانی ئەپیکۆر: تەنها لە بوچوونی لەزەتەوه گەشە بە بیروپاکانی خوئی دەدات. قین و کینهی بەرامبەر بە مرۆقايەتی نییە، چونکە مرۆقايەتی بۆ ئەو سەرچاوهیهکی لە بن نەهاتوو بە بیرکردنەوه، دلخۆشکەرە بە مەکرۆکانی، بە لکو بەهیچ جۆرپیکیش حەز لەوه ناکات کە پەيوەندییهکی زۆر تايبەتی لەگەل دروست بکات. کۆمەلئ هاورپئ دەوری داوه و یەکتەر لە قاوهخانه کەمی گاسکۆن دەبینن، ئەم نمونە بچوو کەمی مرۆقايەتییهش بۆ ئەو بەسە.

یەکی لەو برادرانە، ئانسان ناویکە، گەلی سادە و زووش دەچیتە دلەوه. گەلێکم خووش دەوی و تەنها رەخنەشم لێی هەبیت (راستە، بە کەمۆکە یەک ئیترەیییهوه) ئەم پەرستنه کالفامە بۆ پۆتقان هەیهتی،

بە نیسبەت منەوه کەمی زیادپرەوییە. تەنانەت ئەم دوستانەتییهشی گەلی دلگیرە. چونکە هەردووک لەبارەهی گەلی بابەتەوه قسان دەکەن، ئەمەش بۆ ئانسان گەلی دلگیرە؛ لەبارەهی فەلسەفەوه و سیاسەتەوه، هەر وهها لەبارەهی کتیبیشەوه قسان دەکەن، ئانسان دلخۆشە کاتیک لەگەل پۆتقانه. دوو بەدوو؛ لەمەر گەلی فیکرەهی سەرنج راکیش و کاریگەرەوه دەدوین و پۆتقانییش بەگەر موگورییهوه دەدوی و هەندی جاریش هەلەمی موربده کەمی راست دەکاتەوه و ئیحای دەدات و فیرە جوامیری دەکات. بەلام هەرکە یەکی بەسەریانا بیت، ئیتر ئانسان دلئ دەگیرئ، چونکە هەر زوو، پۆتقان دەبیتە یەکیکی دی: بەدەنگی بەرز قسە دەکات و عەنتیکەش دیتە پیش چاو، بە نیسبەت ئانسانیشەوه گەلی سەیر دیتە پیش چاو.

بۆ نمونە: کاتئ لە قاوهخانه هەردووک پیکرا دەبن، ئانسان لێی دەپرسی: "بەر راستی چۆن لەو وهزەهی سۆمال دەگەیی؟" پۆتقان، لەسەر خو، کۆنفراسیتی لەبارەهی ئەفریقاوه بۆ ساز دەکات. ئانسان لە هەندی لەو قسانەهی کە ئەو دەیلئ، تیبینی خوئی بۆ عەرز دەکات، لەو روهوه قسە دەکەن، رەنگە هەندی جاریش گالته بکەن، بەلام واش ناکەن وهکو بلیمەت خوبان پیشان بدن، تەنها ئەوه نەبیت، دیانەوی بۆ چەند ساتیک بەسینەوه. لەوه زیاتر شیلگیری مومکین نییە.

ماچوو لەگەل ژنیکی جوانی نەناسراو هات. ئانسان وستی لەسەر مەوزوووه کەمی بەردەوام بیت: "توخوا پۆتقان پیم بلئ، هەست ناکەیت دەتەوی یەکی هەلبخەلە تینی کە... " و دەمەتەقییهکی سوودبەخش لەمەر تیورییهکانی هاورپیکهوه قووت دەکاتەوه.

پۆتقان بۆ قەدەرێک وچان دەدات. وهستای ئەم پشوانەیه. وای لیکدەداتەوه کە تەنها ئەوانەهی شەرم دەکەن لەم پشوانە دەترسن و بە پەلەپەلێشن کاتیک وهلامیان پئ نابئ، رستەهی تیکەلوییکەل وایان لێدەکات کە وهکو قەشمر هەلسوکەوت بکەن. پۆتقان دەزانئ چۆن بهویقارەوه بیدەنگ بیت، بە لکو ئەستیرەهی کاکیشانییش بەبیدەنگی ئەو

سهری سوږ ده مینتی و بی وچان چاوه ږتی وه لامه . بی ورته ، ته ماشای فانسان ده کات و ناشزانین بچی له شهر ما چاو داده خات و پاشان به زهرده خه نه وه سهیری خانمه که ده کات و جاریکی دیش ته ماشای فانسان ده کات وه و له چاوه قورسه کانیسی داواکاریکی دروژنانه ده خویند ریتته وه: " به رامبه به و خانمه و نا به و شیتویه سووری له سهر مه و زووعه که ت و به شیتویه کی سهرنج راکیش شیتویه بیرکرنه و هت ناشکرا ده که یت، نه مه گرژ بوونه و یه کی لیبیدوت به شیتویه که که جیتی پاراییه ، ناشکرا ده کات. "

له سهر روخساری ماچو زهرده خه نه به ناوبانگه گه لحویه که ی به دیار ده که ویت، خانمه جوانه که ته ماشایه کی لووتبه رزانه و عه نتيکه ی فانسان ده کات، فانسانیش سوور ده بیتته وه؛ ههستی بریندار ده بی: هاوړتیه که ، ده که یه که نابات زور به جو شه وه گوئی بو قولاغ کردبوو ، هه خیرا ، له بهر نه وه ی دلنی نه و خانمه پازی کات، ناماده یه نه ویتتر نغرو بکاته نیو سه غله تی.

پاشان، هاوړتیانی تر ناماده ده بن و کوډه بنه وه و ده که ونه له وچه دان؛ ماچو نوکته ده گير پتته وه؛ به سه رنجی هیشکه وه، گوژار زانیاریه کتیبیه کانی هه لده پتتې؛ چنه د ژنیک خو بان له بهر پتیکه نین ده گرن. پوتشان بیده نگ ده بیت؛ چاوه ږتی ده کات، داوی بیده نگیسه کی تیر و ته سه ل و ده که ویتته دوو: " کچه هاوړتیه که م بی وچان داوی نه وه م لیده کات که هه لسوکه وتی توندره وانه ی له گه ل بنوینم. "

خودایه ، چهن به جوانی قسه ده کات. نه وانه ی سهر میزه که ی ته نیش تیش به بیده نگ بوون و گوئی ده گرن؛ تریقه ی پتیکه نین له ناو هه وادا گرژ ده بیتته وه، چاوه وړوان. چ شتیک له مه دا هه یه که کچه هاوړتیه که ی داوی نه وه ی لئ بکات که هه لسوکه وتی توندره و ی له گه ل مومار سه بکات؟ گشت نه م سیحره له ناو ده نگدا نیشته جتیه و فانسانیش ناتوانی هه ست به ئیره یی نه کات، چونکه ده نگی نه و نه گهر له گه ل نه وه ی پوتشان به راورد کریت، به ده زوولیه کی مسکین ده کات که جورته تی نه وه ی هه بیت خو ی به

فیولینسیل بچوینتی. به بی نه وه ی ده نگی به رز کاته وه، پوتشان به هیمنی قسه ده کات، سهره ږای نه مه ش هه موو هه لکه که پر ده کات و له و زیاتر گوتمان له که سی دیکه نابیت. به رده وامه: " هه لسوکه وتی توندره وانه... به لام من توانی نه مه م نییه! من کابرایه کی توندره و نیم! من کابرایه کی ناسکم! "

تریقه ی پتیکه نین هه و داگیر ده کات و بو نه وه شی نه م تریقه یه له ززه تی هه بیت، پوتشان وچانیک ده دات.

پاشان ده ست به قسه ده کاته وه: " جار ناجاری کیژ له یه که دیت بو نه وه ی شتم بو تایپ ده کات، دپته ماله که م. روژتیکیان خه ریکی نه وه بووم شتم پتی ده نووسییه وه، له پرتکدا، زور له سهر خو ی و به نیازیکی پاکیشه وه، ده ستم بو قژی برد و هه لمساند و به ره و قهره و تله که رایمیتچا. له نیوه ی ری، به رلام کرد و دامه تریقه ی پتیکه نین: ئوی، چ چه وتیه که ، نه ری تو نه بووی داوی نه وه ت لیکردم که توندره و بم له گه لت. داوی لیبوردنت لیده که م خانم! " هه موو نه وانه ی له قاوه خانه که بوون ده ست به پتیکه نین ده کن، ته نانه ت فانسانیش، جاریکی دی ماموستا که ی خو ی خو ش ده ویتته وه.

به لّام رۆژی دوايي، به له هجه به كي توانج ئاميزه وه پيئي وت: "پۆتشان، تۆ ته نها تيؤريزانكي گه وه ري سه ماكه ران نيت، به لكو به خؤتيش سه ماكه ريكي گه وه ري."

پۆتشان (كه مي شله ژا): "تۆ چمكه كان تيكه ل ده كه يت."

فانسان: "كاتيك من و تۆ پييكه وه ين زؤر ئاساييه، به لّام ههر يه كيكي ديكه روومان تيكات، ئه وه خيتر ئه و شوينه ي كه ليبي دانيشتويين، ده بيته دوو به شه وه، من و ئه و كه سه ي كه تازه رووي تيكردويين و توش ده چيته سه ر ته خته ي شانؤ و سه مامان بؤ ده كه ي."

پۆتشان: "ههر وه كو پيتم وت تۆ چمكه كان تيكه ل ده كه يت. تييري سه ما ته نها به سه ر ئه وان ه دا ده سه پي كه له ژياني جه ماوه ردا ئيگزيبيسيؤنيستن.^(۱) قينيشم له ژياني گشتيي^(۲) ده بيته وه."

فانسان: "دويني به رامبه ر به و ژنه ره فتاريكي وات نواند، ههر به وه ي بيترك ده چوو، مه به ست له و ره فتاره يه كه به رامبه ر به كاميراكه نواندي. ويستت به ته واوي سه رنجي بؤ لاي خؤت رابكيشي. ويستت خؤت وه كو چاكترين ئينسان پيشان به دي. دژ به منيش، چه په لترين ژوودؤي ئيگزيبيسيؤنيستت به كار ده هينا."

پۆتشان: "وايه ره نكه ژوودؤي ئيگزيبيسيؤنيست بوويت. به لّام ژوودؤي ئه خلاق نه بوو! ههر له به ر هه مان هؤش، زؤر به هه له يا ده جيت كه به سه ماكه رم بچويني. چونكه سه ماكه ر ده يه وي زؤر به ئه خلاقانه بيته پيشه وه. منيش، له تۆ خه راپتر خؤم پيشان دا."

(۱) مه به ست له و كه سانه يه كه به رامبه ر به هيتران خؤيان رووت ده كه نه وه. (وه رگيتر).

(۲) مه به ست له كاري سياسي ته دارانه. (وه رگيتر)

فانسان: "سه ماكه ر ده يه وي به ئه خلاق خؤي نيشان به دات چونكه جه ماوه ره كه ي ساويلكه ن و واش تيده گات هه موو ئاماژه يه كي ئه خلاقانه ش شتيكي جوانه. به لّام جه ماوه ره كه مه كه ي ئيمه هه ژاران و هه ز له ئه خلاق ناكه ن. كه واته تۆ ژوودؤيه كي نانه خلاقانه ت دژ به من به كار هينا و ئه مه ش به هيچ شيوه يه ك له گه ل جه وه ري سه ماكه رانه ي تۆ هاوت به ناييه."

پۆتشان: "له پريكد، به له هجه يه كي زؤر سه ريحانه): "فانسان، ئه گه ر بريندارم كرديتي، داواي ليبوردم لئ ده كه م."

فانسان (خيتر به ئيعتيزاره كه ي پۆتشان ئينفيعالتيكي ئؤخرئيه خش هات): "پتيوست ناكات داواي ليبوردم لئ بكه ي چونكه ده زانم گالته ت ده كرد." شتيكي ريكيكه وت نييه له قاوه خانه ي گاسكؤن چاويان به يه ك ده كه ويت. له نيو هه موو مه شاخه كاندا، ئار تاگؤن له هه موويان گه وه ره تره: شيخي هاورييه تي و تاقه به هاي پيروزيشه لاي.

پۆتشان به رده و امه: "به واتايه كي زؤر فراوان (وايه، تۆ هه قته) بينگومان سه ماكه ر له ههر يه كيكيه مانه، له مه يانه له گه لئ تام، كاتيكي ژنيكيش ده بينم، ده به سه ماكه ريكي ده جار له واني دي زياتر. چ ده سه لاتيكم هه يه؟ گه لي له من به هيتزه ر."

فانسان دؤستانه پنده كه ني، تا ديتيش به سؤز ديه تيش چاو و پۆتشان به له هجه يه كي تۆ به كارانه به رده و امه: "له لايه كي تريشه وه، ئه گه ر ههر وا به و هك ئه وه ي تۆ باسي ده كه ي، مه به ست له گه وه ره ترين تيؤريزه زاني سه ماكه ران به، ده بي له نيو ئه وان و من شتيكي هاوبه ش هه بيت ئه گينا به بي ئه مه مومكين نييه. راسته، له گه لئ تام، فانسان."

له م قؤناغه دا، پۆتشان هاوريي تۆ به كار، ده بيته وه تيؤريزان: "هيج نييه، شتيكي بچكؤلانه يه و به س، چونكه به و اتا ورده ي كه ئه م چمكه به كار ده هينم، هيج په يوه ندييه كم له گه ل سه ماكه راندا نييه. پروا ناكه م ئه مه مومكين بيت، به لكو سه ماكه ريكي راسته قينه، يه كيكي وه كو بيتره يا

قیرا نووست؛ ئەو پەنجەرەبەم کردەووە که دەپروانیبە باخچەکە و بێر لەو ماوەبە دەکەمەووە که خاتووت و لاوہ سوارچاکەکە پیکەووە بوون، مەبەست ئەو بەیانیبەبە که کۆشکەکیان جێبەجێشت، واتە لەو ماوەبەبە که دەبیتە سێ قۆناغ.

قۆناغی یەکەم: هەردوو ک قۆل لە قۆل، بەقسە کردنەووە، پیاسە دەکەن، لەناو چیمەنەکەش لەسەر ئەسکەمبیلێک دادەنیشن، هەر قۆل لە قۆل و قسە دەکەن. مانگەشەووە، باخچەکە بەرە هەبوانەکە شۆر بۆووەووە و بەرەو قەرەغی سێن دەچیت، چرپە ی ئەوان و ورشە ی درەختان تیکەل دەبن. با نەختیک لەو گەفتوگۆبە تۆمار بکەین. سوارچاکەکە داوای ماچیتکی لێدەکات. خاتووت وەلام دەداتەووە: "منیش هەز دەکەم: ئەگەر بیت و ئەم ماچە رەت کەمەووە، ئەو کات گەلێ لە خۆت بایی دەبی و عەبزەتی نەفس وات پێ دەلێ که سەلت لێ دەکەمەووە."

خاتووت هەر چیبەک دەلێت، بەرەمی هونەرە، هونەری ئاخووتن، دەبێ هەموو ئامازەبەکیش جیبی سەرنج و لە ماناکەشی کۆلرا بیتەووە؛ ئەمجارەیان، بۆنمۆنە، خاتوو خۆی بۆ ماچی سوارچاکەکە شل دەکات، بەلام پاش ئەوێ تەفسیری خۆی بەسەر ئەم داواکردنە سەپاند: ئەگەر بیت خاتوو خۆی دایە دەست، ئەو تەنھا لەبەر هەندێ بوو لووتبەرزبێ سوارچاکە بگەریتیتەووە ئاستی تەواوی خۆی.

کاتیەک، لەبەر گەمەبەکی ئەنتیلێکتوالانە، خاتوو ماچیک وەرەدەگێرتتە کردە ی بەرگریکردن، خۆکەسبیش کالقام نبیە، تەنانەت سوارچاکەکەش، دەبێ ئەم قسانە زۆر بەجیدی وەرگیرین، چونکە ئەم قسانە پێرەوێکی زبهن دیاری دەکەن و ئەویش دەبێ وەلامی تاییبەتی خۆی بۆ ئەو پێرەووە ئامادە کات. چونکە گەفتوکردن بۆ کات بەسەربردن نبیە، بەلکو بەپێچەوانەووە،

دوو بێترکە، بەرامبەر بەژنیکی که هیچ هەزنیکی تیا نەبێ، هەولێ ئیغرای کردنی بدات و خۆی بەرامبەری رووت بکاتەووە. بەخەیاڵیا نایەت چیرۆکی تایینووسە که بگێرتتەووە، ئەوێ که قژی بەرەو رایەخەکی راکیشا، ئەوێ که بەیەکیکی دیکە ی چواند. چونکە ئەو جەماوەرە ی که ئەو دەبەوێ ئیغرای بکات، چەند ژنیکی کۆنکریت و دیار و ئاشکرا نبیە، بەلکو هەشاماتیکی نادیارە! گوئیگرە، لەمەر سەماوە، ئەمە بەشیکی دیکە ی تیۆریبە که یە: نادیاربێ جەماوەرە که یە! ئا لێرە سامناکترین رووی نوێخواری لەم شەخسیبە تە بەدەر دەکەوێت! بەرامبەر بەمن و تۆ خۆی رووت ناکاتەووە، بەلکو بەرامبەر بەهەموو عالەم خۆی رووت دەکاتەووە. هەموو عالەمیش چ دەگە یەن؟ هەتا هەتاییبەکی بی روخسار! شیکلیکی موجه رەدە و هیچی تر."

لە ناوێند قسە کردندا بوون، گوژار و ماچوو هاتن، هەر لە دەرگاوە، گوژار رووی دەمی کردە فانسان: "تۆ پیت و تم بۆ کورپیک لەسەر ئەنتۆمۆلۆژیست^(۱) داوەت کراوێت. هەوالیکم پیبە! بێرکیش دیت."

پۆتشان: "جاریکی تریش ئەو؟ لە هەموو شوێنیکە!"

فانسان: "دەبێ لە شوێنی وا لە چ بگەریت؟"

ماچوو: "تۆ بەعینوان ئەنتۆمۆلۆژیستیت، دەبێ بزانی بۆچی."

گوژار: "کاتی که قوتابی بوو، بۆ ماوە ی سالتیک ناوی خۆی لە قوتابخانە ی بالای ئەنتۆمۆلۆژیستان نووسیبوو و لەوێ دەبوێند. لەو کۆرەدا، وەکو میوانی شەرەف بەخێرھاتنی لێدەکریت."

پۆتشانیش: "دەبێ برۆین و ببیکە ی نە قەشەریات!" پاشان، ئاور لە

فانسان دەداتەووە: "دەتوانی بەدزی بمانبەیتە ژوورەو!"

(۱) جۆرە زانستییکە بەژنیکی حەشەرەتەووە خۆی خەریک دەکات. (وەرگێر)

هەر گفستوگۆیه کات ریکدهخات و جلتهوی دهگریته دهست و یاسا و دهستورهکانی خۆی دهسهپیتی و پیتوستیشه گوپراهلی بین.

کوژیایی قوئای یهکهمی ئەم شهوهیان: ئەو ماچهی که خاتوو پیتشکهشی سوارچاکهکی کرد، تهنهها بۆ ئەوه بوو سوارچاکهکه زۆر ههست بهشانازی کردن نهکات، ماچیکی دیکهی بهدواوه هات، ماچهکان "بهپهله بوون، قسه و گفستوگۆکانی کهرت دهکرد، جیگای قسهیان دهگریتهوه..." بهلام، ئا ئەوهتا خاتوو ههلهدهستیت و ریگای گهراوه دهگریته.

چ هونهریکی خستنه سهر شانۆیه! پاش ئەوهی بۆ یهکهم جار واتاکان تیکهڵ دهبن، وای پیتوست دهکرد خاتوو ئەوهی پێ نیشان بدات که میوهی لهززهتی خۆشهویستی هیتشتا بهتهواوی پینهگهیشتوووه؛ دهبی نرخی کهی بهرز کریتهوه، ئارهزوومه ندرت بکریته؛ پیتوسته موفاجهئات، بگره و بهرده، حالهتی ههلواسراو دروست کریته. له کاتی گهراوهیان بهرهو کۆشکهکه، خاتوو ت ئەوه دهردهخات که بهرهو عهدهم شوپ دهبیتهوه، ئەوهشی دهزانی که له دوا ساتدا، توانای ئەوهی ههیه بارودۆخه که قهلب بکاتهوه و درپژه بهم ژوانه بدات. بۆ ئەمهش تهنهها رستهیهک بهسه، سیغهیهکی هونهری داونهریتی گفستوگۆکردن، لهو رووهوهش دهیانی لهبهربوو. بهلام بهشپوهی تهلهیهکی چاوهروان نهکراو، ههر وهکو ئەوهی له پرێکدا ئیحای لی گومرای بوویته، تهنهها دانهبهکیش نهدههاته سهر زار. بهئهکتهریک دهچوو له پرێکدا دهقی شانۆنامهکهی بپیر چوو بیتهوه. چونکه، راسته، دهباوه دهقهکهی لهبهرباوه؛ خۆ ئەمه وهکو رۆژگاری ئیمرومان نبیه، کیژۆله بهک بهئاسانی بلێ، تو دهتهوی و منیش، کهواته با کات بهفیرۆ نهدهبین! بۆ وان، سهرهرای ههموو قهناعهتیکیشیان لهمهرازا دییهوه، ئەم سهرهراحهته وهکو ئەوه وابوو بهریهستیکی له بهردهم بیته. ئەگه ر بیته و بۆ کهسیان فیکریهک له کاتی تهواوی خۆی دروست نهبیته، ئەنجهتیکیش نه دۆزنهوه بۆ ئەوهی درپژه بهپیاسه کردنهکیان بدن، ئەوه ناچار دهبن، له ریتی مهنتیقیکێ زۆر سادهی بی دهنگبونهوه، ریتی کۆشکهکه بگرن و بهک

لهوی تر روخسته بخوازیته و یهکتر جیهیلن. لهبهر ئەوهی تا دههاتیش، ههر دووک ههستیان بهوه دهکرد که دهبی تا زوووه ئەنجهتیک بدۆزنهوه و رابهستن و بهئاشکرا ناوی بهین، ههندهی تر دهمیان دهچوووه تهلهی تهقیوهوه:

ههموو رستهیهکی فریادرسیشیان لی دهشاردرايهوه و بهبی هیواپییهوه بهرهو پیری دهچوون. ههر لهبهر ههندهی کاتی دهگهنه بهر دهرهزهی کۆشکهکه، "بهغهریزهیهکی هاوبهشهوه، ههنگاوهکانییان هپور دهبوونهوه". خۆشهختانه، له دوا چرکهدا، ههر وهکو ئەوهی چرپهکهری^(۱) له پرێکدا قووت بیتهوه، خاتوو دهقهکهی هاتهوه بهبیرا: بهرهو رووی سوارچاکهدا شالاو دهبات: "زۆر دلّم بهتو خۆش نییه... " له دوا لهحزه! ههموو شتی قوتار کرا! خاتوو تووره دهبی! ئەنجهتهکهی دۆزییهوه، بهتوره بوونیکی هاکهزایی، ئیتر دهیتوانی درپژه بهپیاسه کردنه که بدات: خاتوو لهگهڵ ئەودا سهریح بوو، بۆچی هپج شتیکی لهبارهی خۆشهویستهکهیهوه بهو نهوتوووه، مه بهست له کۆنتیسه؟ خیرا، خیرا، دهبی خۆی بۆ روون کاتهوه! پیتوسته دهست بکاتهوه بهقسه کردن! دواي گفستوگۆ دۆزرایهوه و جاریکێ دیش له کۆشکهکه دوور کهوتنهوه و ئەمجارهیان بهبی زهحمهتی بهرهو گراوی خۆشهویستی دهیانبات.

(۱) مه بهست لهو کهسهیه که بهچرپه دهق بۆ ئەکتهر دهخوینیتتهوه. (وه رگرت).

به دهم قسه کردنه وه، خاتوو ت زه مینه ی قوئاغی داها تووی خوش ده کرد، سه باره ت به هه لسوکه وت و شیوه و چوئیه تی بیر کردنه وه سوارچاکه کی فیر ده کرد. ناراسته و خوئیانه، هه ر وه کو ئه وه ی باسی شتیکی تری بو بکات، به وردی و بلیمه تیی و نهرم و نیانی سوارچاکی تیده گه یاند. بو ئه وه ی خوی له ته وقی دل سوژی قوتار کات و سوارچاکیش بو موغامه ره کانی شه وگار خاو کاته وه، ئه وه ی بو روون ده کرده وه که کوئنتیس ژنیکی ساردوسره و خوویسته. نهک ته نها له پیناوی ئه وه ی داها تووی نزیک بخه ملین، به لکو داها تووی دووریش، به شیوه یه ک و سوارچاکیشی حالی ده کرد که نیازی ئه و رقه به رایه تی نییه له گه ل کوئنتیس و نایه وئ ده سبه رداریشی بیت. خاتوو ت دهرزکی چروپری له مه ر په روره دی عاتیفیه وه پی وت، فه لسه فه ی خوی له باره ی عیشقی پراتیکه وه بو راقه کرد و ئه وه ی بو روون کرده وه چون ده بی ئیتر له زورداری ده ستوور و یاساکانی ئه خلاق خو رزگار بکریت و خو به چه کی نه یینی پاراستن پارتیزین: یه کیکه له و فه زیلانه ی که له سه رووی هه موو فه زیله کانه وه یه. به لکو، به شیوه یه کی سروشتی، ئه وه شی پیده وت ئیتر له مه ولا چون له گه ل میترده کی هه لسوکه وت کات.

تووشی حه پاسان بوون هاتن: له کوئی ئه م فه زایه ی که هه ند به وردی ریک خراوه وه و خوشه کراوه و دوا به دوایش چنراوه و حسیبی ته وایشی بو هه موو ورده کاریبه کانی کراوه، جیگا بو عه فه و بیه ت و "شیتی" و ورینه کردن و شه یدای ئاره زوو و "عیشقیکی دیوانه ئامیز" ده بیته وه. سوربالیسته کان چه ندی بو ی به په رۆش بوون؛ ئه ی خو فه رامۆشکردن له کوئ؟ ئه ی کوان گشت ئه و فه زیلانه ی له باره ی شه یداییه وه ده دوین و تیکرای بوچوونه کافمانی له مه ر عیشقه وه خه مالا ندووه؟ نه خیر، لیتره جیگیان نابیتته وه. چونکه خاتوو ت شازاده ی عه قلّه. نهک به هه مان

شیوه ی عه قلی بیبه زه یی مارکیز دو میترتوی، به لکو عه قلیکی نهرم و نیان، عه قلیکه که په یامی هه ره به رزی ئه وه یه عیشق پیارتیزیت.

ده بیتم چون خاتوو، به نیو ئه و مانگه شه وه دا سوارچاک به رپوه ده با. خاتوو راوه ستاو له نیو نیمچه تاریکیبه که وه که له به رده میانا قووت بووه وه، قه راغی گوئسوانه یه کی پینیشان دا؛ ئه و کۆشکه بچوکه شایه دی چ ساته وه ختیکی شه هوه تاوی بو، به داخه وه، خاتوو پیی ده لئ، کلبله که م پی نییه. هه ردووک نزیک دهرگا که ی ده بنه وه (چه ن سه یره! چ شتیکی چاوه روان نه کراوه) به لام دهرگا که ی دانه خراوه!

بوچی خاتوو ئه وه ی پی وت که گوايه کلبله که ی پی نییه؟ بوچی هه ر زوو ئه وه ی پی نه وت که ئه م دهرگایه ده میکه دایناخه ن؟ هه موو شتی ته رتیب کراوه، ده ستکرده و دروست کراوه، هه موو شتی داهینراوه، هه یچ شتییک راست نییه، یا به شیوه یه کی تر، هه مووی هه ر هونه ره؛ له م حاله ته دا، هونه ری دریزه پیدانی چاوه روانییه، چاکتره بلین: ئه مه هونه ری راگرتنی حاله ته کانی هه لچوونه، تا ئیمکان هه بیت.

له کتیبه‌که‌ی دینۆن، له هه‌یچ شوێنێک چاومان به‌وه‌سفی له‌شی خاتووت ناکه‌وێت؛ به‌لام شتی‌ک که‌ جی‌گای گومان نییه‌: نابێ له‌شیکێ لاوازی هه‌بوویت؛ و‌اشی بۆ ده‌چم که‌ "له‌شیکێ خه‌ڕین و نه‌رمی" هه‌بوویت" (ئا به‌م جوۆره‌ لاکلو له‌ په‌یوه‌ندییه‌ ترسناکه‌کاندا وه‌سفی جه‌سته‌ی ئافه‌رتی ئاره‌زوومه‌ند ده‌کات) باس کراوه‌؛ هه‌روه‌ها له‌شی خه‌ڕیله‌ و سه‌نگینی جوولانه‌وه‌ و هه‌لسوکه‌وتی له‌گه‌ڵ دا‌یه‌. ده‌سه‌تال‌یه‌کی شیرینی ده‌دات. حیکمه‌تی شل و خاوی هه‌یه‌ و هه‌روه‌ها مه‌ع‌لانیشه‌ له‌مه‌ر ته‌کنیکی له‌سه‌رخۆیییه‌وه‌. به‌تایبه‌ت له‌ قو‌ناغی دووه‌می ئه‌و شه‌وه‌دا، مه‌به‌ست له‌ چوونیانه‌ بۆ کۆشکه‌ بچوکه‌که‌: ده‌چنه‌ ژووره‌وه‌، یه‌کتر را‌ده‌موسن، ده‌که‌ونه‌ سه‌ر قه‌نه‌فه‌یه‌ک، موماره‌سه‌ی خۆشه‌ویستی ده‌که‌ن. به‌لام، "هه‌موو شتی به‌کتویری رووی دا. هه‌ستمان به‌هه‌له‌کانمان کرد (...). زیاد له‌ پێوست به‌که‌فوکو‌لین، پێوسته‌ نه‌رم و نیانتر بین. را‌که‌را‌کمانه‌ به‌ره‌و ئۆخه‌ژن، به‌لام هه‌موو ئه‌و له‌زه‌تانه‌ فه‌رامۆش ده‌که‌ین که‌ له‌ دوا‌ی ئه‌وه‌وه‌ دین."

په‌له‌ په‌له‌ی شیرینی له‌ کاوه‌خۆییان لێ گوم ده‌کات و هه‌ردووکه‌ هه‌ست به‌مه‌ ده‌که‌ن و به‌خه‌تای تێده‌گه‌ن؛ به‌لام هه‌ست ناکه‌م که‌ خاتووت تووشی سه‌رسوپمان بوویت، وا هه‌ست ده‌که‌م ئه‌م خه‌تا چاوه‌روان کراوه‌ی پێ ده‌زانی، قه‌ده‌ره‌ و به‌لکو چاوه‌روانی‌شی ده‌کرد، هه‌ر بۆیه‌شه‌ له‌ کۆشکه‌ بچوکه‌که‌ پێشوه‌خت بیری له‌ خۆ خه‌ریک‌کردن ده‌کرده‌وه‌ بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌و خه‌یراییه‌ چاوه‌روان کراوه‌ هه‌تو کاته‌وه‌ و شته‌کان به‌شپه‌یه‌ک ئاماده‌ بکات بۆ ئه‌وه‌ی بچنه‌ قو‌ناغی سه‌په‌مه‌وه‌، تاکو موغامه‌ره‌کانیان له‌ نێو سستییه‌کی که‌شخه‌دا ئه‌نجام بدن، غلۆزینه‌وه‌ نێو دیکۆرتیکی نوێیه‌وه‌.

خاتووه‌ موماره‌سه‌ی خۆشه‌ویستی را‌ده‌گرێ، له‌گه‌ڵ سوارچاکه‌که‌ ده‌ست به‌پیاسه‌کردن ده‌که‌نه‌وه‌؛ له‌سه‌ر ئه‌سه‌که‌مبیله‌که‌ی ناوه‌ند چیمه‌نه‌که‌

دا‌ده‌نیشی و ده‌ست به‌ئاخاوتن ده‌کاته‌وه‌ و به‌ده‌م قسه‌کردنه‌وه‌وه‌ سوارچاک به‌ره‌ کۆشکه‌که‌ ده‌بات و به‌ره‌ کابینه‌ نه‌ینیه‌که‌ که‌ له‌ ته‌نیشته‌ ئه‌پارتمان‌ه‌که‌یه‌تی؛ که‌ زوو، مێرده‌که‌ی وه‌کو په‌رستگایه‌کی ئه‌فسووناوی عیشق را‌زاندبوویه‌وه‌. له‌ به‌رده‌م ده‌رگا، به‌رامبه‌ر به‌و ئاوێتانه‌ی که‌ به‌قه‌د هه‌موو دیواره‌کانا هه‌لواسرا‌بوون سوارچاک ده‌سه‌په‌سی، وینه‌یان چه‌ندین جار دووپات ده‌بیته‌وه‌، له‌ پرتکدا، هه‌شاماتی وینه‌ له‌ ده‌وربان کۆده‌بیته‌وه‌. به‌لام له‌وێ موماره‌سه‌ی خۆشه‌ویستی ناکه‌ن، هه‌ر وه‌کو ئه‌وه‌ی که‌ خاتووت بیه‌وی پێ له‌ ته‌قینه‌وه‌یه‌کی به‌ته‌وه‌ژمی هه‌ست بگرێ و ده‌یه‌وی تا تواناشی هه‌بیت درێژه‌ به‌هه‌له‌چوون بدات، بۆیه‌ به‌ره‌و ژوورێکی ته‌نیشته‌ ده‌بیات، جوۆره‌ ئه‌شکه‌وتیکه‌ له‌ ناو تاریکی ئاوا ده‌بێ، به‌بالیفی جوۆراو‌جوۆریش را‌زاندراوه‌ته‌وه‌؛ ئا له‌وێ، تا به‌ره‌به‌یان، به‌هه‌یوری و کاوه‌خۆیییه‌وه‌ موماره‌سه‌ی خۆشه‌ویستی ده‌که‌ن.

به‌هه‌توور کردنه‌وه‌ی شه‌و و به‌که‌رت کردنی به‌چه‌ند به‌شیکێ جیا جیا، خاتووت، چاکی لێ ده‌زانی، چۆن ئه‌و ماوه‌ که‌مه‌ی که‌ هه‌یان بوو وه‌کو هه‌نده‌سه‌ به‌شیکلی بچووک بچووک دا‌به‌شی بکات. ماره‌کردنی شیکل به‌سه‌ر به‌رده‌وامیی، له‌ داواکارییه‌کانی جوانییه‌ و هه‌روه‌ها له‌ داواکارییه‌کانی زاکیره‌شه‌. چونکه‌ ئه‌و شته‌ی که‌ شیکلی نییه‌ ناتوانین ده‌ستی به‌سه‌را بگرین و ئه‌زه‌ربش ناکریت. بۆ ئه‌وان شیکلدا‌نه‌ ئه‌و ژوانه‌ شتیکی ده‌گمه‌نه‌ چونکه‌ ئه‌و شه‌وه‌ تا‌قه‌ شه‌وه‌ و مه‌گه‌ر ته‌نها له‌ یادوه‌ربدا دووپات بیته‌وه‌.

له‌ نێوان زاکیره‌ و له‌سه‌رخۆیی، له‌ نێوان خه‌یرایی و فه‌رامۆشکردن تاله‌ هه‌و دا‌یه‌کی نه‌ینیه‌ هه‌یه‌. با بار‌دو‌دۆخیکێ تایبه‌ت به‌نیه‌یه‌وه‌ یاد که‌ شتیکی پووج نییه‌: یه‌کن به‌شه‌قامدا هاتووچۆ ده‌کات. له‌ پرتکدا، ده‌یه‌وی شتیکی بیته‌وه‌ یاد، به‌لام یاد فریای ناکه‌وی. ئا له‌و کاته‌دا، به‌شپه‌یه‌کی ئۆتوماتیکی شه‌قاوه‌کانی هه‌تو کاته‌وه‌. به‌په‌چه‌وانه‌شه‌وه‌، یه‌کیک ده‌یه‌وی رووداویکی جه‌رگه‌ر فه‌رامۆش کات که‌ ده‌می‌ک نییه‌ رووی داوه‌،

ئەو پەوتى خىرا دەداتە ھەنگاۋەكانى ھەر ۋەكو ئەۋەدى كە بىيەۋى لەو رووداۋەى كە دەمىك نىيە قەوماۋە ۋە ھىشتا لىيەۋەى نىكە، دووركە ۋىتەۋە.

لە ماتماتىكى ۋە جوودىدا، ئەم ئەزمونە دوو ھاۋكىشەى ساكار دەگرىتە خۆ: پلەى ھىۋاشى پەيوەندىيەكى راستە ۋە خۆى بەكتوپىرى زاكىرەۋە ھەيە؛ پلەى خىرايىش پەيوەندىيەكى راستە ۋە خۆى بەكتوپىرى فەرامۆشكردنەۋە ھەيە.

لە سەردەمى قىشان دىنۆن دا، رەنگى تەنھا بازەيەكى بچوۋكى مورىدان، نووسەرى "پنتى رۆژى دوايى" يان ناسىيى ۋە ئەم نەيىيەش ئاشكرا نەبوۋىت؛ بەشىۋەيەكى يەكجارەكىش (رەنگە) تەنھا پاش مردنى نووسەر، ئەۋەش دواى ماۋەيەكى زۆر، ئاگادارى ژيانى نووسەر بوۋىت. قەدەرى ئەم چىرۆكە بەشىۋەيەكى غەرىب بەۋ چىرۆكە دەكات كە قىشان دەيگىرپتەۋە: لەنىو تارىك ۋە روۋنى نەيىنى ۋە ئەفسوون ۋە نادىارى ۋە شاردنەۋەدا رىزگارى دەيى.

دىنۆنى نەخشەساز ۋە ۋىنەگر ۋە دىپلۆمات ۋە گەرۆك ۋە ھونەرناس ۋە سىحربازى سالتۇنەكان ۋە پىۋاى خاۋەن ئەزمونىكى سەرنجراكىش، ھەرگىز خۆى بەخاۋەنى ئەم چىرۆكە نەزانىۋە. نەك لەبەر ئەۋەى رەفزی ئەۋ شكوپىدانەى بكات، بەلكو ئەمە شتىكى دىكەى دەگەياند؛ ۋاى بۆ دەچم، خوتنەرانى ئەۋ كات كە ئەۋ دەبوۋىست لىيان نىك بىتەۋە ۋە ئىغرايان بكات، جەماۋەرىكى پانوپىرى نادىار نەبوۋ كە بەبالاى نووسەرا ھەلشاختى ۋەك ئەۋەى ئىمپروۋ روۋ دەدا، بەلكو چىنگى ناسىياۋ بوون كە دەيتوانى يەك بەيەك بىناناسى ۋە بىانرخىنى. چىزى ئەۋ سەركەۋتەنى كە لە لايەن خوتنەرانەۋە دەسگىر دەبوۋ، زۆر جىاۋاز نەبوۋ لەۋەى كە لە سالتۇنىكدا، بەرەۋنەقەۋە بەرامبەر بەچەند گوتىگرېك كە لە دەۋرى كۆدەبوۋنەۋە، دەسگىرى بىيى.

دوۋ جۆرە شكوۋەندىيە ھەن: يەكەمىيان پىش داھىنانى كامىرايە ۋە ئەۋى دىش دواى داھىنانىتى. لە سەدەى چواردەمدا، فاكلاڧ، پاشاى چىك، ھەزى لەۋە دەكرد لە شارى پراگ ھاۋتوچۆى خانەكان^(۱) بكات ۋە لەگەل

(۱) لىرە خان لەجىاتى (auberge) ى فەرەنسىمان دانا، مەبەست لەۋ مېۋانخانەيە كە خەلكى سادە ۋە تا رادەيەكىش ھەژارى تىبا دەنوستن ۋە دەھۋانەۋە.

رهنگبى پوتشان دهرهق به بىتركى رۆشنبىر ههنده دلرّوق نه بوابه ته گهر بهاتبايه تاگاي لهو گىترمه و كيشانه بوابه كه له لايهن كچه هه قاليكى قوتابخانه وه، ئىماكولاتا ناوتىك تووشى هات؛ "بى سوود" ويستى به لاي خويا رايكىشى.

دواى تىپهر بوونى بيست ساليش به سهر تهو رووداوه، رۆژتيكيان ئىماكولاتا بىترك له ته له فيزيون ده بينى كه خهريكى پاسكردى ميتش و مهگهزه له سهر رووى كچوليه كه پىست رهش؛ ئەمه بو تهو جوژه ئىشراقىك بوو. ههر خيرا، تهوهى بو ساغ بووه وه كه هه ميشه ههر خووشى ويستوهه. ههر هه مان رۆژ، ئىماكولاتا نامه يه كه بو ده نووسى و تىپا "خوشه ويستيه بىگه رده كهى" جارانى خووشى بو به يان دهكات. به لام بىترك زور چاك تهوهى هاته وه ياد كه خوشه ويستى تهو به هيچ ته رحىك بىگه رد نه بووه و به لكو گه لى حه شه رى و له هه مان كاتيشدا هه ستى به برىندار بوونى شعورى كرد كاتىك ئىماكولاتا به بى سى و دوو ره تى كرده وه. ههر بوئه لهو ناوه وه ئىحايه كهى كه مى گالته جارانهى وه رگرتبوو كه دايك و باوكه پور توغالييه كهى دابوويانه كچه كه يان؛ بىترك ناز ناوتىكى كه مى سه ير تر و كه مى خه موكى ترى پى به خشىبوو، ته وىش "ده ست لىنه دراو" بوو. ره فتارىكى ناشرىنى ده رخت كاتىك نامه كهى به ده ست ده گات (شتىكى سه يروسه مه ره، بيست سال به سهر ئەم شكستىيه دا تىپه رىبوو، هيشتا به ته واوى هه ره سى نه هپنا بوو) بوئه وه لامى نه دا يه وه.

ئەم بىده نكييه ئىماكولاتا تووشى شله ژان دهكات و له نامهى داهاتووبدا گشت تهو نامانهى خسته وه ياد كه كاتى خووشى بىترك بوى نووسى بوو. له يه كىكياندا، ئىماكولاتاى به "تهو بالنده يهى چواندبوو كه خه وه له چوان ده توورنى".

خه لكى نه ناسىاودا قسه بكات. پاشاي ناوبراو، هه م ده سه لات و هه م شكۆ و هه م سه ره به ستى هه بوو. شارل، ئەمىرى به رىتانيا، نه ده سه لانى هه يه نه سه ره به ستى، به لام خاوه ن شكۆ به كهى مه زنه: نه له دارستانه چره كاندا، نه له نيو حه مامه حه شاردراره كه يه قوولاى هه ژده نه ومى خواره وه، ده توانى خووشى له ته ماشا رزگار بكات و نه ناسرىته وه. شكۆمه ندى هه موو نازادىيه كهى لووش داوه، ئا ئىستا ده زانى: ته نها تهو زيه نه نا ئاگايانه ده توان، سه ره به خوينا نه هه راوه رباى به ناوبانگى بده نه دواى خوينا.

ئىوه ده لىن ته گهر بىت و خه سله تى شكۆمه ندى بگووى، له هه موو حاله تىكدا ئەمه ته نها چه ند كه سىكى خاوه ن ئىمتياز ده گرىته وه. له مه دا ئىوه به هه له دا چوونه. چونكه شكۆمه ندى ته نها ته وانه ناگرىته وه كه خاوه ن شوره تن، هه موو خه لكى ده گرىته وه. رۆژى ئىمرو، خه لكى به ناوبانگ له سهر روويه لى گوشاره كان دان، له سهر شاشه ي ته له فيزيون، غه زووى خه يالى هه موو خه لكى ده كن. هه موو خه لكيان مه شغوول كرده وه، ته نانه ت ده چنه خه ونىشه وه، ئايا ئىمكاني ته وهى هه يه رۆژى له رۆژان بىته به تى شكۆ و بناسرى (نهك وه كو ته وهى شا قاكلاش كه هامووشوى قاوه خانه كانى ده كرد، به لكو وه كو شارل كه خووشى له نه ومى هه ژده هه مى ژىزه مين، له حه مامه كه يدا ده شارىته وه).

ئەم ئىحتىماله وه كو سىبه ر دواى هه مووان كه وتوووه و كاره كتهرى ژيانىشى گووىه؛ چونكه ئەمه پىناسه يه كهى سادهى ماتماتىكى وجودى دىكه به) ئىمكانيه تىكى نووى بوون، با ئىحتىمالىيه كهى كه مىشى هه بىت، تىكرائى وجود ده گووى.

زۆر دەمیټک بوو ئەم رێستەییە فەرمانۆش کردبوو، بۆیە کە کاتێ ئەو رێستەییە یبێنی هەستی کرد کە رێستەییەکی تا بلایی بلحە و زۆر بەنالائییکی زانی کە ئیماکولاتا هینابوویەو یادی. درەنگتر، دواى ئەوەی قسە و قسە لۆکیکی زۆری بەرگوێ کەوتبوو، لەو تێگەشت کە هەر جارێک لە تەلەفیزیۆن دەرچوو بایە، ئەو ژنەى کە هەرگیز بێرک دەستی لێ گیر نەبوو، لە هەر کوټیەک بوايە، با لەسەر نانخواردنیش بێت، دەکەوتە لەوچەدان و باسی ئەو خۆشەویستییه بێگەردەى بێرکی مەشوروی دەکرد و دەپوت سالانی زوو لەبەر خۆشەویستی ئەو، خەوی لە چاوان زرا بوو. بێرک بۆ یەكەم جار لە ژبانی تامەزرۆی ئەوەی دەکرد کە لە پێش چاوان ون بی.

لە نامەى سیټیەمدا، ئیماکولاتا داواى یارمەتییهکی لێ کردبوو، نەک بۆ خۆی بەلکو بۆ یەكێ لە هاوسەنگانی، مەبەست لە ژنیټک بوو کە لە خەستەخانە عیلاجیکی زۆر خراپیان کردبوو؛ نەک تەنھا لەبەر ئەو نیمچە بەنجەییە کە وەختبوو ژبانی بەفەتارەت بەرێ، بەلکو خەستەخانەکە بەهیچ شتێوەیەک نامادە نەبوو کە تەعویری بدات. ئەگەر راستیشە بێرک یارمەتی منالانی ئەفریقا دەدات، خۆ دەستدریژکردن و یارمەتیدانی خەلکی سادەى وڵاتەکەى خۆی شتیکی ئاسایییه، هەرچەندە ئەوان ئەو بواری بۆ خۆش ناکەن کە لە تەلەفیزیۆن دەرچیت.

پاشان ئەو ژنە خۆی، لەسەر داواکاری ئیماکولاتا، نامەییەکی بۆ دەنووسێ: "... مامۆستا، ئەو کیژەت دیتەووە یاد کە بەپاکیژە ناوت دەبرد و خەوی لە چاوانت تۆراند بوو ". توحوا ئەمە راستە؟! لەم سەر بۆ ئەو سەر بەناو ئاپارتمانەکەیدا لە تاوا دەهات و دەچوو و هاواری دەکرد و بەتوورەیییەو دەدوا. نامەکەى کەتوێت کرد و دواى ئەوەى بەتف سواغی دا فرپیی دایە تەنەکەى زبڵەو.

رۆژیکیان لە بەرێوەبەری تەلەفیزیۆنیټک بیستی کە گوايە راپۆرتاژچییهکی ژن دەیهوێ پۆرتیټیټیکی بێرک بکات و بەخەلکی بناسینێ. توورە بوو، ئەو سەرنجە توانج نامیژەى هاتەووە یاد کە ئارەزووی بێرکی ئاشکرا دەکرد،

چونکە حەز لەو دەکات لە تەلەفیزیۆن دەرچیت، چونکە ئەو ژنەى کە دەیویست ئەو پۆرتیټە نامادە بکات، هەر هەمان ئەو بالندەییە شەوان بوو، مەبەست ئیماکولاتایە! ئا ئەمەییە بابەتی توورە بوون: لە راستیدا، ئەم پێشنیاریەى زۆر بەکارټیکی چاک زانی، فلیمیټک لەسەر ژبانی بکریت، چونکە حەزی بەو دەکرد کە ژبانی بیټتە بەرھەمیټکی هونەری؛ بەلام قەد لەو دەپێش بیری لەو نەکردبوووە کە بەرھەمیټکی وا بدریټتە پال ژەنریټکی کۆمیکەو! بەرامبەر بەم مەترسییه، خیرا ئەوەی ئاشکرا کرد کە دەیهوێ تا پێی بکرێ لە ئیماکولاتا دوور کەوتتەو و تکای لە بەرێوەبەرەکە کرد (بەرامبەر بەم تەواوووعە تووشی حەپەسان هات) کە ئەم پرۆژە دواخریت، چونکە هیشتا زۆر زوو بۆ یەکیټکی بێ بايەخ و گەنجی وەک ئەو.

له کتیبه که دا، به شیوه یه کی دلگیر و سه ریح باسی گشت نه و شکستیانی کردوه که دوو چاری هاتوه و له هه مان کاتیشدا قه و ره ی بهرنه داوه، چونکه قه ناعه تیکی پته وی هه بووه که نه م دووه، یه ک بو نه وی تر دروست کراون: ئایا کیسنجهر به وریایی و سلکرده وه خوئی دهرناخت؟ نه مه جیی سه رسورمان نییه: ژنه رۆژنامه نووس، نه وه ی باش ده زانی، ده بی کیسنجهر تووشی چه ندین ژنی بلح و دزیو هاتیب؛ سووره له سه ر نه وه ش، کاتی کیسنجهر له وه تیده گا تا چ راده یه ک نه و خووشی ده وی، هه موو دلراو کتیه ک کۆتای پی دیت و ئیتر واز له و خو دووره په ریز گرتنه دینیت. ئای چه ندی دلنیا بوو له و خووشه و یستیه بیگه رده! ده یتوانی سویند به سه ر نه و خووشه و یستیه بخوات: بو نه و، نه م هه سته، به هیچ جوړیک په یوه ندی به وه سواسه یه کی ئیرو تیکیه وه نه بوو. له زور شوینیش نه وه دووپات ده کاته وه و به (شیوه یه کی دایکانه ی سادیانه) که "هیچ شتیکی نه وتوی جنسیم تیا به دی نه ده کرد": کیسنجهر گرینگی به جلویه رگ نه ده دا؛ هه ره ها پیاویکی قۆزیش نه بوو؛ چیژی شی نا قۆلاشی بو ئافره تان هه بوو؛ له لایه کی دیش حوکی نه وه ی به سه را ده سه پینتی، سه ره رای نه وه ی که خووشه و یستی خووشی بوو روون ده کاته وه و ده لئی "ده بی چ دۆستیکی (۱) خرابی شی لی ده رده چیت". نه و ژنه رۆژنامه نووسه ش، هه ر وه کو نه و، دوو منالی ده بی، هه ر له خوړا، به بی نه وه ی نه ویتر ئاگای له هیچ هه بوو بیت، سه فه ر بو کۆت دو ئازور (۲) ریکده خات و له دلی خووشی ده لئی به لکو دوو منالنه کی کیسه نجه ر فیره فه رهنسی بن.

➤ ژبانی تایبه ته، ژبانی خاوخیزان ده گریتته وه. (وه رگپت).

- (۱) لیته دۆست به مه به سستی نه و که سه دیت که هاوسه ری خوئی هه بیت، له هه مان کاتیشدا، په یوه ندی له گه ل ژنی دیکه هه بیت. (وه رگپت).
- (۲) Côte d'azur): که ناری رۆژه لاتی فه رهنسایه که ده که ویتته سه ر سه وری ناوه راست. ئاو و هه وایه کی خووشی هه یه، له هه مان کات هاوینه هه وار و زستانه هه واره. (وه رگپت).

نه م رووداوه به سه ره هاتیکی دیکه م ده خاته وه یاد: به خت یارم بوو ده ستم له و کتیبه خانه به گیر بیت که هه موو دیواره کانی مالی گوژاری دا پۆشیوه. جار تکیان باسی غه مگینی خو مم بوئی ده کرد، په فه یه کی پی نیشان دام که له سه ره وه، به ده سه توخه تی خوئی نه مه شی له سه ر نووسیوو: شاکاری نوکته نایرادییه کان، به زه رده خه نه یه کی بیژیانه شه وه، کتیبیکی دهره ینا، له سالی ۱۹۹۷، ژنه رۆژنامه نووسیکی پارسی چاپی کردبوو و تیا یا باسی خووشه و یستی خوئی بو کیسنجهری کردبوو. نازانم ئایا ناوی نه م سیاسیسه قداره به ناویانگه شتیکتان پی ده لئی، موسته شاری نیکسون و نه دازاری ئاشتیش بوو له نیوان نه مه ریکا و قبه تنام.

ئا نه مه ش به سه ره هاته که یه: له واشنتون ژنه رۆژنامه نووس چاوی به کیسنجهر ده که ویت بو نه وه ی چاوپیکه وتنیککی له گه لدا ریک بخت؛ سه ره تا ده بوست بو گوژاریک ئاماده ی بکات و پاشانیش بیکاته مادده یه ک و بیداته ته له فیزیۆن. چاوپیکه وتنه که چه ند جاریک دووباره بووه وه، به لام به بی نه وه ی سنووری راپۆرتاژیککی پیشه یی تپه ر کات: بو ئاماده کردنی راپۆرتاژه که، یه ک دوو جارن پیکه وه نانی ئیواره یان خوارد، چه ند جاریکیش له کۆشکی سپی، له خانوه تایبه تییه که ی، سه ری له مه کته به که ی دا؛ سه ره تا به تاقی ته نیا، پاشان له گه ل تپه که ی و هه تا دوایی. هه نده نابات کیسنجهر زور سه ز به چاره ی نه و ژنه ناکات. کیسنجهر کالقام نه بوو، له وه تیده گا که به ده وری چی ده خولیتته وه؛ بو نه وه ی له خوئی دووری کاته وه، چه ند سه رنجیککی زور ئاشکرای ئاراسته ده کات. نه وه ی تیده گه یه نی که ژنان چه ندی به هه بیته وه سه یری ده سه لات ده کهن و نه وه شی تیده گه یه نی که وه زیفه که ی ناچاری ده کات هه موو ژبانیکی خسووسی (۱) بخته وه لاوه.

(۱) له زمانی فه رهنسی (vie publique) و (vie privée) هه یه. یه که میان ژبانی نه و که سه انه ده گریتته وه که له بواری سیاسیدا ئیش ده کهن، پیچه وانه که شی <

پوڙٽيڪيان، تپههڪهي دهنيرو بؤ نهوهي فيلمى كيسنجهر بگرن، خوئ پي راناگيري و نهو موزعيجانه دهردهكات. جاريكي ديش، بؤ مهكتهبهى بانگي دهكات و بهدهنگيكي ههراش و ساردوسر پي دهلي نيتر تهحهمول ناكم و نايهوي نا بهو جوڙه مامهلهي لهگهل بكريت. پيشهكي، ليوا ليتوي شكست و بيهيوايييه، بهلام ههر زوو، دلي خوئ دهاتهوه و بهخوئ دهلي جيتي گومان نييه، نهه ڙنه پوڙنامهنوسه بهوه ليكبدنهوه له پووي سياسييهوه جيتي گومانه و كيسه نجهريش زانياري له لايهن دڙ - سيخوران پيگه يشتوه و نيتر نابيت لهمهودوا چاوي بهو پوڙنامهنوسه بكهويت؛ له ههموو كونج و كهلهبهري مهكتهبهكهي ميكرؤفون دانراون و بهمهش دهزاني؛ كهواته نهو رسته ساردوسرانهش دهرهق بهنهو نهوه، بهلكو بؤ نهوهي پؤليسسه ناديارانه گوٽيان لي بيت. بهزهدهخهنيهكي خهموكي و بهچاو نهوهي پي دهلي كه لهه حالته دهكات؛ واشي ليكدهدايهوه كه نهو ديمه نه بهجوانييهكي تراڙيدي رووناك بووهتهوه (نهه ناوهلناوه له زور شوين بهكار دههيني): كهواته ناچاره نا بهم جوڙه مامهلهي لهگهل بكات و له ههمان كاتيشدا بهچاوان باسي عيشقي بؤ بكات.

گوڙار پيدهكهن، بهلام پي دهليم: حهقيقهتي ناشكراي بارودؤختيكي واقيعي كه له پشتييهوه خهوني عاشقانه دهردهكهويت، گرينگي كهمتره، چونكه له حهقيقهتيكي كهساس بهولاهه هيچي تر نييه، حهقيقهتيكي برينگه كه بهرامبهه بهحهقيقهتهكي تر كال دهبيتهوه كه نهو بلنده و بهرامبهه بهزهمهنيش بهرگري دهكات: نهويش حهقيقهتي كتيبه. ههر زوو، ڙنه پوڙنامهنوس له چاوپيگهوتني يهكه مييهوه، كاتي مهعشوقهكهه دهيني، نهو كتيبه وهكو تاج، ناديار، لهو نيوانه، لهسهر ميٽيكي بچووك، نامانجي ناناشكرا و نااگاي ههموو موغامه رهكاني بوو، داندرابوو.

كتيب؟ بؤجي؟ بؤ نهوهي هيلكاري پورترتيتيكي كيسه نجهه بكتيشيت؟ نهخير، له ههققه تدا، شتيكي دياريكراوي لهو رووهوه نهبوو! نهوهي بهلاي نهوهوه بايهخدار بوو، رووانييتك بوو بؤ حهقيقهتي خوئ. تامهزرؤي بؤ

كيسنجهر نهبوو، با لهشي ههر لهوي بوهستيت ("دهبي چ دؤستيتيكي خراپيشي لي دهردهچيت")؛ دهيويست "من" ي خوئ فراوان بكات و له جوغزي تهسكي ڙياني خوئ دهرپهريني، دهيويست بدرهوشيتهوه و بيكاته رووناكي. بهنيسبهت نهوهوه، كيسنجهر ٽاڙهليكي نهفسانهيي بوو، نهسپيكي بالدار كه "من" هكهي سواري پشتي نهو دهبي و بهرز بهناسمانا دهفري.

گوڙار "گه مڙه بوو"، بهسارديي و تهوزهوه سهيري نهه راقه نايابهي مني كرد.

"نهخير" وهلاميم دايهوه، "نمونهكان شايهديي له زيرهكي نهو دهدهن". نههه گهوجيي نييه، بهلكو شتيكي تره. سوور بوو و لهسهر نهوهي بؤ نهه عيشقه ههليٽيرراوه.

بوون بهه لَبژارده بۆچوونیتکی لاهوتیییه، به واتای: له لایهن ئیراده و ویستیکی ئازادهوه، تهنانهت له رتی نه زویهکی خوداوهندهوه، به بی ئه وهی شایانیشی بین، له لایهن پریریکی بالاوهوه، بۆ کاریکی له راده بهدر و گه لی سهرسورپتیه هه لَبژیردراوین. ئا بهم باوره وه گه لی له قه دیسه کان هیتز و توانای خویمان ده سگیر ده بوو تا کو ته فاهه تی ژیا مان رهنگ ده داته وه هه ر بکه ن. بۆچوونه لاهوتیییه کان له نیو ته فاهه تی ژیا مان رهنگ ده داته وه هه ر چه شنی لاسایی کردنه وه کانی ئه وان؛ هه ر یه کئی له ئیمه نازار ده کی شتی (که م تا زۆر) چونکه ژیا ن که چه یه و تا کو بلتی ساده یه و نیازمان وایه له و باز نه یه خو ڤزگار که یین و بهرز بینه وه. هه ر یه کئی له ئیمه، جار ی له جار ان وه می (که م تا زۆر به هیزی) ئه وه ی له لا دروست بووه که ئه و شایانی ئه م بهرز بوونه وه یه و پیتشه ختیش بۆ ئه م مه به سته هه لَبژیراوه.

بۆ نمونه هه سته کردن به هه لَبژاردن له په یوه ندی عاشقانه دا در ده که وئ. چونکه له دوا پیناسه دا عیشق، دیارییه که به بی شایه ن؛ خو شیا ن ده و بین به بی ئه وه ی مو سته حه ق بین، به لکو هه ر ئه مه شه به لگه ی عیشقی راسته قینه. ئه گه ر بیت ژنیک پیم بلتی: خو شتم ده وئ چونکه زیره ک و شه ره فمه ندی، چونکه چا و باشقا ل نیت و له ماله وه قاپوقا چاغیش ده شو ی، ئا له م کاته دا تووشی بی هیوا بی ده بم؛ چونکه ئه م خو شه ویستییه بو نی شتیکی لپوه دئ که ناوی سوو ده مه ندییه. چه ند ری کتره کاتیک گو یما ن له وه ده بیته که یه کئی پیمان بلتی: من شیتی تو م هه ر چه نده تو نه زیره ک و نه شه ره فمه ند و به لکو درۆزن و خو ڤه رست و چه په لی.

ڤه نگبئ هه ر له و کاته وه ی که زار له مه مکی دایک دایه، مرۆف تووشی یه که م وه م بیته له مه ر ئه وه ی که هه لَبژیراوه ئه ویش له ئه نجامی ئه وه ی که به بی هیچ فه زلیک سو زی دایکانه ی به رده که وئ و ئیتر هه نده ی تریش به وزه یه کی زۆروه کو ڤه و ڤک له هه موو شتی ده گریته. پتوبسته په روه رده

ئه م وه همه پوچ کاته وه و ئه وه به منال تیبگه یه نی که هه موو شتی نرخی خو ی هه یه. به لام زۆر جاریش درهنگه و کار له کار ترا زاوه. به بی گو مان ئه و کیژۆله ده ساله ییه تان بینیه له پیناوی ئه وه ی ئیراده ی خو ی به سه ر ده سته خوشکه کانی دا فه رز کات، به بی ئه نجه تی پته و، به دهنگی به رز و به فیزیکی زۆروه هاوار ده کات و ده لی: "چونکه من پیت ده لیم"؛ یا ئه و تا ده لی: "چونکه من ئه مه م ده وئ". وا هه ست ده کات هه لَبژیراوه. به لام ڤۆژتیکیان دیت بلتی "له بهر ئه وه ی من ده مه وئ" و ئیتر هه موو ئه و خه لکه ی ده ورو پشیشی بده نه قاقای پیکه نین. ده بی چ بکات ئه و که سه ی هه ست ده کات هه لَبژیراوه و به لگه ی بۆ ئه م هه لَبژاردنه ش بدۆزیتته وه، بۆ ئه وه ی باوه ر له لای خو دروست کات، چ لای خه لکی دی و نه بیته شتیکی که م نرخی و هیچ و پوچ؟

ئا لیتره وه، ئه م سه رده مه ی که به داهیتیه ری فۆتوگراف نا وزده ده کریته، قووت ده بیته وه، به هو ی گشت ئه و ئه کتره به نا و بانگانه و سه ما که ران و گشت ئه و که سانه ی که به نا و بانگن ده خرتیه سه ر شاشه یه کی مه زن و له دووره وه ش هه موو که سی ده توانی بیانی بین و مو عجیب بن پیتیا ن و که سیش نه توانی ده ستیا ن لی گیر بیت. ئا ئه م تیروانی نه ی که لیا و و لیا و ئی عجا به بۆ هه موو ئه وانه ی که مه شوورن، ئیتر ئه وه ی که هه ست ده کات هه لَبژیراوه، به نا شکر ئه وه ڤوون ده کاته وه که ئه و سه ر به خه لکانی تابه ته و له هه مان کاتیشدا، ما وه یه ک له نیوان خو ی و خه لکانی ساده و ه رده گریته، به تابه ته به رام به ر به ها و سییا ن، له گه ل ئه وانه ی کار ده کات، له گه ل ئه و که سانه ی که به نا چاری ژیا ن دابه ش ده کات. (چ ژن بیت چ پیا و).

ئا به م شیوه یه خه لکانی به نا و بانگ، ئه وانی ش ده بنه دامه زرا ویتیکی ڤه سمی هه ر وه کو ری کخرا وه ته ندروستیییه کان و "زه مانی" کۆمه لایه تی، یا شیتخانه کان. ئه مه ش به مه رچی وه زیفه ی خو ی له ده ست نادات، ده بی ئه و که سانه هه می شه دوور ده ست بن. کاتیک یه کئی بیه وئ به شیوه یه کی

راسته و خو و شه خسی، لای یه کیکی به ناویانگ ته وه بدرکیتی که ته ویش له هه لبرژیدراوانه، ترسی ته وهی هه یه که هه وه کو عاشقه که ی کیسنجهه لاهه خری. ته دهرکردنه به زمانی لاهوتی پیی دهوتری که وتنه خواره وه. هه بویه عاشقه که ی کیسنجهه به ناشرکه له کتیبه که یدا باسی عه شقیکی تراژیدی دهکات، چونکه که وتنه خواره وهش، له دوا پیناسه دا ته ویش تراژیدییه، هه رچهنده ده بیته جیی گالته جاری بو گوژار و هه زیشی لئ ناکات.

تا ته و کاته ی که ئیماکولاته گه یشته ته و قه ناعه ته ی که عاشقی بیترکه، وه کو هه مو ژنانی دی ده ژیا: چهنه جاری شوو کردن و چهنه جاریکیش ته لاقدران، چهنه دۆستیکیش که بوونه مایه ی شکستییه کی به رده وام و هیمن و تا راده یه کیش شیرین. دوا دۆستیشی تا کو سنووری په رستن خوشی دهوی؛ له وانی دیکه زیاتر ته هه مولی دهکات، نه که له بهر ته وهی که گوپرایه له به لکو سوودمه نده: له بهر ته وهی کامیترامانیکه که کاتنی له ته له فیزیۆن دهستی به کار کرد، گه لئ یارمه تی دا. که من له و به ته مه نتره، به لام سیمای ته وهی پیته یه که هه میشه به قوتابی بچیت و زور خوشیشی دهوی؛ له هه مو و ته وانی تر زیاتر؛ به جوانتر و زیره کتری ده زانی (به تاییهت) له هه مو و انیش به هه ست ناسکتری ده بیینی.

ته هه ست ناسکییه بو ته و وه کو ته و دیمه نانه یه که له تابلو رۆمانسییه ته لمانییه کانداهه رده که ون: له ملا و ته ولا درهخت ده بین تا خه یالیش بر بکات گیروگه والئ، له سه ره وهش، ئاسمانیکی قوول و شین، مه نزلئ یه زدان؛ هه ر جاریک که دپته ناو ته دیمه نه، هه زیکی وا تیا ده بوو ژیتته وه که له توانیدا نییه جلّه وی بگری و دپته سه رچوک بو، هه ر وه کو ته وهی بو په دیده یه کی یه زدانیی کرنوش به ریت.

هۆله که ورده ورده پر ده بوو، ته نتۆمۆلۆژیستیکی فه ره نسی و بیگانه ی زوری لییه، به کئ له وانه چیکییه که بوو خوی له شه ست سال ده دا، وه کو باس ده کرا، شه خسییه تیکی گرینگی رژی می نوییه، په نگب و هزیر یا سه روکی ته کادیمی زانستی بیت یا هه ر به لایه ن که م باسکاریکی سه ر به هه مان ته کادیمی بیت. له هه موو حاله تیکدا، ته نها له دیده نیگای فزولیییه تیکی پرووته وه، به که سایه تیییه کی گرینگی هۆله که ده ژمیتردا (دوا ی ته وهی کۆمه نیستان له ناو شه وی زه مه ندا ئاوا بوون، ئیتر ته و ته مسیلی چه رخیکی نوی میژوو دهکات)؛ به لام له نیو ته و هه شاماته ی که خه ریکی قسه کردن بوون، هه لده ستیته سه ری، زل و که چ و لاته ریک. قه ده ریکه خه لکیکی زور هه لده ستان و ده رۆن دهستی ده گوشن و چهنه پرسیاریکی ئاراسته ده که ن، هه ر دوا ی ته وهی یه که دوو رسته گو ترا، ئیتر نه ده زانرا له به ره ی چیییه وه بدوین، وه ک شتیکی چاوه رپوان نه کراو، خیرا ئاخاوتنه کان کۆتایییان پی ده هات. چونکه، له راستیدا، با به تی هاو به ش نه بوو. فه ره نسییه کان هه ر زوو به ره و کیشه کانی خۆبان بایان ده دایه وه، ته ویش کات نا کاتیک "لای ئیمه، به پیچوانه وه یه "ی دوو باره ده کرده وه، به لام پاش ته وهی له وه تیگه یشت که که س ئاور له "لای ئیمه، به پیچوانه وه "که ی ناداته وه، ئیتر خوی دوو ر اگرت و روخساریکی خه موکی که نه زور گرژ دیار بوو نه غه مگینیش، به لام روونبین و تا راده یه کیش به فیز، ده رکه وت.

له کاتیکدا ته وانی تر هۆله که یان به غه لبه غه لب پر ده کرد، هۆله که ش قاوه خانه یه کی لئ بوو، ته و ده چپته سالۆنه به تاله که ی که بو کۆره که ناماده کراوه، چوار میزی دریتی چوار گوشه یی ریز کرابوون. له نزیک ده رگا که وه، میزیکیی بچوو کیش که لیستی داوه تکه رانی له سه ر دانرا بوو، له ته نیشتیش میزه که ش کچیک، پیی ده چوو وه کو ته و ئیهمال کراییت،

راوهستا بوو. له كچه كه نريك دهبيتهوه و ناوی خوځی پیدهلئ. ټویش ناچاری دهكات كه ناوهكهی دووپات بکاتهوه. ناویرئ داوای ټوهدی لئ بکات كه جارټکی تر ناوهكهی بؤ دووباره بکاتهوه، ناچار لیستهكه هه‌لده‌گریټ و له ناوټک ده‌گه‌رئ كه بهو ناوه بکات كه زور نییه گوټی لئ بوو.

به‌خوشه‌ویستیبه‌کی باوکانه‌وه، زانا چټکه‌که ده‌چه‌میته‌وه سه‌ر لیسته‌که و چاوی به‌ناوی خوځی ده‌که‌وټ؛ به‌په‌نجه‌ی شایه‌تمان ټامازه بؤ ناوه‌که‌ی خوځی ده‌کات و ده‌لئ: سیچورپیسکی.

ده‌لئ: "تا ماموستا سیچورپیسکی؟

- ده‌بئ به‌چی - کؤ - ریپسکی له‌فز بکرټ.

- به‌راستی له‌فزکردنی ټاسان نییه!

- خو به‌ریکیش نه‌نوسراوه"، زانا چټکه‌که وه‌لام ده‌داته‌وه. ټو قه‌لمه هه‌لده‌گریټ كه له‌سه‌ر میزه‌که داندرا بوو و له‌سه‌ر پیټی (س) و (ر) ژماره‌ی (٧) داده‌نیټ.

سکرټیره‌که سه‌یری هټماکه ده‌کات و سه‌یریکی زاناکه ده‌کات و ټاهټک هه‌لده‌کیټیټ: "زور ټالوزه!

- به‌پټچه‌وانه‌وه، گه‌لئ ټاسانه.

- ټاسان؟

- ټایا ژان ټو ده‌ناسی؟"

سکرټیره‌که به‌خټیری چاویک به‌سه‌ر لیستی میوانه‌کانا ده‌خشیټی و ههر خټرا زانا چټکه‌که ده‌ست به‌وه ده‌کات كه شتیکی بؤ رافه بکا: "ههر وه‌کو ده‌زانی چاکسازټکی گه‌لئ گه‌وره‌ی کلیسا بوو. ده‌سپټشخه‌ریک بوو پیټس لوسه‌ر. ههر وه‌کو ده‌زانی پرؤفیسور بوو له‌دانیشگای شارل، به‌یه‌که‌مین دانیشگاش ده‌ژمټردرټ كه له‌لایه‌ن ټیمپراتورټیبه‌تی رومانئ پیروزه‌وه دامه‌زرا بوو. به‌لام ټوهدی ټو‌نایزانی، ژان ټو، یه‌کټیک بوو له‌و چاکسازانه‌ی كه له‌بواری رټنوسدا کاری ده‌کرد. به‌سه‌رکه‌وتنیکی

ته‌واوه‌ه رټنوسئ بؤ ټاسان کردینه‌وه. وای کرد كه ته‌نھا ټوهدی ده‌خوټندرټیته‌وه بنوسری، بؤ نمونه بؤ ټوهدی ده‌نگی (چ) له‌فز بکرټ، پیټیستی ده‌کرد سی پیټ بنوسریټ: (t, c, h). ټه‌لمانټیبه‌کان ناچارن چوار پیټ بنوسن (t, s, c, h). ژان ټو وای کرد كه ټیمه ته‌نھا پیټی (c) مان به‌س بیټ بؤ ټوهدی پیټی (چ) پی له‌فز بکه‌ین، ته‌نھا (٧) ټکی له‌سه‌ر داده‌نیټ.

زاناکه جارټکی دیش خوځی به‌سه‌ر میزه‌ی سکرټیره‌که ده‌نوشتټیټیته‌وه و له‌په‌راویزی لیسته‌که، پیټی (c) به‌گه‌وره‌یی ده‌نوسئ و (٧) ټکیټیش ده‌خاته سه‌ری و پاشان سه‌یری کچه‌که ده‌کات و به‌ده‌نگیکی پروون و بیگه‌رد ده‌لئ (چ!) "

سکرټیره‌که‌ش ته‌ماشای چاوی ټو ده‌کات و پیټی " (چ) دووباره ده‌کاته‌وه.

- به‌لئ، خوټه‌تی!

- کاریکی گه‌لئ عه‌مه‌لییه. به‌داخه‌وه رټفورمه‌کانی لوسه‌ر ته‌نھا له‌ولاتی ټیوه ناسراون.

- رټفورمه‌کانی ژان ټو... " زانا چټکه‌که ټه‌مه‌ی پیټ ده‌لئ وه‌کو ټوهدی گوټی له‌هه‌له‌ی کچه‌فه‌ره‌نسییه‌که نه‌بوویټ، " ... خو هه‌نده‌ش نه‌ناسراو نییه. ولاتیکی دیکه‌ش په‌یره‌وی ټو رټنوسه ده‌که‌ن... خو ټه‌مه ده‌زانی؟

- نه‌خټیر.

- لیټوانیا!

- لیټوانیا"، سکرټیره‌که دووباره‌ی ده‌کاته‌وه، بیټوچان هه‌ولئ ټوهدی ده‌دات كه له‌سووچټکی زاکیره‌ی ناوی ټو ولاته بدوزټیته‌وه.

"له‌لیټوانیاش. ټیستا له‌وه تیده‌گه‌ی ټیمه‌ی چیک بوچی هه‌نده شانازی به‌و (٧) ه‌ده‌که‌ین كه له‌سه‌ر هه‌ندیټ پیټن. (به‌زه‌رده‌خه‌نیه‌که‌وه:) ټیمه ټاماده‌ین ده‌ستبه‌رداری هه‌موو شتیکی بین، به‌لام تا دوا تنوک خوټن، ټاماده‌ین پارټیگاری له‌وه هټمایه بکه‌ین."

به پریز بۆ کچۆله که دنوشتیتته وه و به رهو میزه چوارگۆشه کان وهرده چهرخی. به رامبه به ههر ئه سکه مبیلی، له سه ر کار تۆنیکی بچووک ناویک نووسراوه. ناوی خۆی ده دۆزیتته وه، قه ده ریک سه یری ده کات، پاشان به دوو په نجه هه لیده گری و به زه رده خه نه یه کی غه م بارانه وه، به لام لیبور دووی پتوه دیاره، ده پروات به سکر تیره که ی نیشان ده دات.

له هه مان کاتیشدا، بۆ ئه وه ی کچه سکر تیره که خه تیکی راست و چه پ له ته نیشته ناوه که یدا بکیشی ئه نتۆمۆلۆژیستیکی دیکه به رامبه به میزه که راده وه ستی. کاتی زانا چیکه که ده بینی و پیتی ده لی:

"ده قه یه ک، مامۆستا چیپیکی!"

ئه ویش ئاماره یه کی میهره بان ده نوینی بۆ ئه وه ی پیتی بلتی: دل له دل مه ده خاتوون، زۆر په له م نییه. به سه به ره وه، به لام به بی ئه وه ی خۆ به که م زانینی پتوه دیار بیت، به چاوه روانی له ته نیشته میزه که راده وه ستیت (دوو ئه نتۆمۆلۆژیستیکی دیکه ش راوه ستاون) و کاتیکیش سکر تیره که له کاره که ی بووه وه، چیکه که کارته بچووکه که ی پت نیشان ده دات:

"ته ماشا که، توخوا ئه مه عه نتیکه نییه؟"

کچه که به بی ئه وه ی له هیچ بگات ته ماشای کارته که ده کات: "مامۆستا چیپیکی، ئا له وی، سه رو بوژه کانی پتوه یه!"

- راسته، به لام ئه مه سه رو بوژی فه ره نسویه، سیرکۆنفلیکسیکی (۱) ئاساییه! ئه وه بان له بی چوو که سه روژیتری بکه نه وه! ده سه یر که بزانه چۆن دایانناوه! له سه ر (E) و له سه ر (O) دایانناون! Cêchôripsky!

- خۆ راست ده که ی! سکر تیره که هه ست به ته ریق بوونه وه ده کات.

- زانا چیکه که تا دیت غه مگینی له سه ر روو ده خویندریتته وه و ده لی له خۆم ده پرسم و ده لیم ئه ری بۆچی هه میشه ئه م سه رو به رانه له یادی ده که ن. خۆ ئه م سیرکۆنفلیکسه سه روژیترانه گه لی شاعیرییانه! توخوا وا نییه؟

(۱) له فه ره نسی سه ریک هیه که به پیچه وانیه سه ری چیکیه ئه ویش وه کوژماره ی ۸ وایه ده خریتته سه ره ندی پتته وه. (وه رگپ).

هه ر به بالنده ده که ن له کاتی فریندا بن! هه ر به کوتر ده که ن که باله کانیا ن کرابنه وه! (به ده نگیکی زۆر ناسک:) یا ئه وه ته هه ر به په پووله ده که ن. "

بۆ ئه وه ی رینوسی ناوی خۆی پتی چاک کاته وه، جاریکی دیکه ش به سه ر میزه که دا ده چه میته وه و قه له مه که هه لده گریته وه. زۆر به ته وازعه وه، وه ک ئه وه ی له کاریکی چه وت بیه خشی، پاشان، بی ورته، ده گه ریته وه شوینه که ی خۆی.

سکر تیره که ته ماشای ده کات، ئه ویش زل و عه جایب گیروگه وال، له پریکدا، کچه، وه ک دایکیکی میهره بان هه ستی تیا ده بزوی. خه یالی ئه وه ده کات ئه و سه رو بوژه قلی بووانه، وه کو په پووله، به ده وری ئه م زانایه فه ریانه و له کو تاییش له سه ر قژه سپیه دریتته که ی داده نیشیت.

کاتی ده گاته ئاستی ئه سکه مبیله که ی، زاناکه ئاو له سکر تیره که ده داته وه و چاوی به زه رده خه نه ناسکه که ی ده که ویت. ئه ویش به زه رده خه نه یه کی دی وه لامی ده داته وه و پیتش ئه وه ی له سه ر ئه سکه مبیله که ی دانیشی دوو سی زه رده خه نه ی دیکه ی بۆ ده کات. زه رده خه نه ی خه مۆکین، به لام به شانازییه وه ده ی کات. شانازییه کی خه مۆکاوین: ئا به م جوژه ده کری پیناسه ی ئه م زانا چیکیه بکریت.

هه موو که سێ له وه تیدهگا به بیینی ئه و سه رو بۆ سه رو ژێر بووانه له سه ره ناوه که ی ده بیته مایه ی غه مگینی بۆ. به لām ئه و شانازی کردنه ی له کو بیه وه ده هیئا؟

ئه مه ش دراوه هه ر به ره تیبه کانی بیوگرافیای ئه و زانایه یه: هه ر سالی ک دوای ئه وه ی رووسه کان له سالی ۱۹۶۸دا ولاته که ی غه زوو ده که ن، له په یمانگای ئه نتۆمۆلۆژیک ده ری ده که ن و ئیتر تا کو سالی ۱۹۸۹، واته نزیکه ی بیست سال، کاری بیناسازی ده کات.

به لām به شتیوه یه کی به رده وام، هه زاران که س، چ له ئه مه ریکا، چ له فه ره نسا، چ له ئیسپانیا، له زۆر شوینی تر له کار ده رنا کرین؟ راسته تازار ده کیشن، به لām قه د نابیته جیی شانازی. باشه بۆچی ئه م زانا چیکه شانازی ده کرد که له کار ده رکراره و ئه وانی دی نا؟

چونکه هۆی له کار ده رکردنی، ئابووری نه بوو، به لکو کاریکی سیاسی بوو.

باشه. ده بی له م حالته ته له وه تیبگه یین و شه رحی ئه وه بکه یین، بۆچی کاتێ یه کێ له به ره هۆی ئابووری له کاره که ی ده رده کریت، نابیته جیی شووره یی و هه نده ش خه ته ر نییه. کاتێ یه کێ له کار ده رده کریت له به ره ئه وه ی وه ستاکه ی به دلایی نه بووه و کابرای ده رکراره هه ست به شه رم ده کات، له حالته تیکدا ئه و که سه ی له به ره مه سه له ی سیاسی کاره که ی له ده ست ده دات، هه قی ئه وه ی هه یه به خۆیا بنازی؟ باشه بۆچی؟

چونکه، کاتێ یه کێ له به ره هۆی ئابووری له کاره که ی ده رده کریت، له هه لسه که وتی رۆلیکی پاسیف ده بیینی، هیچ تازایه تیبه ک نییه بۆ ئه وه ی بیته جیی شانازی.

ئه مه پتی ده چی شتیکی زۆر ئاشکرا بیت، به لām وا نییه. چونکه ئه و

زانا چیکه ش، به هیچ ته رحی تازایه تی پیشان نه دا کاتێ له شکرێ روسیا رژی میکی تا بلتی ره زاگرانیان دانا و دوای سالیکیش ئه و له کار ده رکرا. به رتیه به ری به شتی که له و په یمانگایه بوو که خۆیان ته نها به میشه وه خه ربیک ده کرد. رۆژیکیان، به بی ئه وه ی ئاگادار بکریته وه، ده دوانزه که سه ی موعاره زه خۆیان ده کوتنه مه کته به که یه وه، داوای ئه وه یان لێ ده که ن که هۆلیکیان بۆ چۆل بکات بۆ ئه وه ی کۆبوونه وه یه کی نیمچه نه یینی تیا بیه ستن. ئه وانی ش له سه ر ده ستووری ژوودۆی ئه خلاقی هه لسه که وتیان ده کرد: به کتوپری هاتنه ژووره وه و هه ر خۆشیان چنگی جه ماوه ریان گرد کرده وه. ئه م روو به روو بوونه وه یه، زاناکه ده خاته وه زعیکی زۆر ناقۆلاوه. ئه گه ر بلتی "باشه" ئه وه هه ر خه ر سهر ئیشه یه کی زۆری بۆ په یدا ده کات: به لکو له کاره که شی ده ری ده که ن و ده رگای دانیشگاش له رووی سێ مناله که ی داده خریت. به لām ئه گه ر بلتی "نه خه ر"، ئه وه ده بیته جیی قه یز لیبوونه وه ی ئه و چنگه جه ماوه ره که پیشتیش هه ر به تر سنۆکیان له قه له م ده دا. له کۆتاییدا به وه رازی ده بیت قه ین له خۆبوونه وه هه لبێژیت، قه ین له شه رم نییه که ی، قه ین له لاوازییه که ی، چونکه رینگای دان بیته وه ژووره وه. که واته ئه گه ر بیت و له سه ر هه ق بێن، ئه وه ده بی بلین له به ره تر سنۆکییه که ی بوو که له ئیشه که ی ده رکرا و مناله کانیشیان له قوتابخانه ده رکرد.

به لێ وا بوو، توخوا ئه ی له پای چی ئه م هه ست به شانازی کردنه؟

تا ده هاتیش ئه و رقه سه ره تاییه ی که به رامبه ر به موعاره زه هه یبوو له یادێ ده کرد و خۆی به وه راده هیئا که له "رازی بوونه که ی" هه لۆتستیکی تازاد و له رینگای ویستی خۆیه وه ئه نجامدرا و به رامبه ر به ده سه لاتی که جیی قه یز هاتنه وه ی خه لکی بوو؛ ئه مه ی به ته عبیریکی شه خسی له قه له م ده دا. ئا به م شیوه یه خۆی له نیو ئه و که سانه ده دۆزییه وه که چونه سه ر ته خته گه وره که ی شانۆی میژوو و ئا لیره وه گشت ئه و شانازی به خۆکردنه، سه رچاوه ی وه رده گریت.

به لām ئایا ئه وه ش راست نییه هه میشه چه ندین که س خۆیان تیکه لێ

چەندىن مەلەنەن سىياسى كەرد، دەبى ئەوانىش ھەست بەشانازى بکەن
چونکە چوونەتە سەر تەختە گەورەكەى شانۆى مېژوو؟

دەبى وردتر باسى تېزەكەى خۆم بکەم: ئەو شانازى كەردنەى ئەو زانا
چېكە لەبەر ئەوئەبە كە لە كاتىكى زۆر تايبەت چووہ سەر شانۆ، ئا لەو
كاتەى كە پەرژەكتەرەكان شانۆيان رۆشن دەكردەوہ. بەتەختە شانۆى رۆشنى
مېژووش دەوترىت **رووداوه مېژوويىبەكانى گەردوون**. پراگى سالى ۱۹۶۸
چەندىن پەرژەكتەرى لەسەر بوو و چەندەها كامىرەشى بەرانبەرى ھەستا
بوون؛ بۆبە بە **رووداوه مېژوويىبەكانى گەردوون** دەژمىردىت و ئىستاش ئەو
زانا چېكە شانازى پېتوہ بكات.

باشە ئەى بۆچى، مامەلەبەكەى بازركانى مەزن، يا چاوپىكەوتنە
گرىنگانەى كە لە ئاستى جىھانىى روو دەدەن، خۆ ئەوانىش بەرووداوى
گرىنگ دەژمىردىت و ئەوانىش رۆشناىى و كامىريان لەسەرە و تەعليقى
زۆرىشى لى خەرج دەكەن، باشە بۆچى، ھەست بەشانازى كەردن لەناو دلى
ئەكتەرەكانى نابزوينى؟

دوا تىبىنى وردى خۆم تۆمار دەكەم: ئەم زانا چېكە رەحمەتتىكى
ھاكەزايى **رووداوه مېژوويىبە گەردوونىبەكانى** بەرنەكەوتبوو، ئەوئەبە،
رووداوتىكى **بەند** بوو. ئەو كات رووداوتىك بەبەند دەناسرېتەوہ، كاتى
ئىنسان لە ھەرە پېشەوئە تەختەى شانۆبە و ئازار دەكېشى لە كاتىكدا لە
پشتەوئەش گوتمان لە تەقەوتوقى گوللەرېژ دەبى و لە سەرەوئەش فرېشتەى
مەرگ فرەفرې بكات.

كەواتە ئا ئەمەبە دوا سېغە: ئەو زانا چېكە، شانازى بەوئەوہ دەكات كە
رەحمەتى **رووداوه مېژوويىبە گەردوونىبە بەندەكانى** بەركەوتبوو. دەشزانى
ھەر ئەو رەحمەتەبە كە لە ھەموو ئەو نەروىجى و دانىماركى و فەرەنسى و
ئىنگلىزانەى كە لە ھۆلەكە كۆبوون، جودا دەكاتەوہ.

لە پشت مېزى سەرۆكايەتییەوہ، شوئىتېك ھەبە بەنۆرە ئەوانەى دەیانەوئە
قسە بکەن دین و دادەنیشن؛ ئەو گوی لە كەسیان ناگرېت. چاوپېتې نۆرەى
خۆى دەكات و جار ناچارىكېش دەستى بۆ باغەلى دەبا و دەست لەو پېنج
لەپەرەبە دەدات كە دەربارەى ئەو داھىنانە بچووكەبە و دەشىزانى
ناوبانگىبەكى زۆرى نىبە: لەبەر ئەوئەبە ئەمە نىبەكى بىست سالى لەو
بوارە ئىش ناكات، تەنھا كورتكەردنەوئەبە ئەو داھىنانەى تىا روون كەردبۆوہ
ھى ئەو كاتەى كە باسكارىكى لاو بوو، ئەوئەبە باسى ئەوئەبە تىا كرابوو كە
جۆرە مېشىكى دۆزبۆوہ كە بەموسكا پراژىنىسىس نازدەى كەردبوو.

پاشان، كاتى كە گوتى لەو چەند بەرگەبەى ناوى خۆى دەبى كە سەرۆكى
كۆرەكە لەفزی دەكات، ھەلەدەستى و بەرەو ئەو شوئەنە دەچى كە بۆ ئەو
مەبەستە تەرخان كرا بوو.

ھەلسانەكەى بىست چركەبەك دەخايەن، لەو ماوئەبەدا شتتېكى
چاوپروان نەكراو رووى دا: ھەلچوون ھورروئەمى بۆ دەھىن: خواى گەورە،
دواى چەندىن سالى، ئەوا جارىكى دىش خۆى لەنىو كەسانىك دەبىنئەتەوہ
كە نرخی دەزانن و ئەوئەبە نرخی ئەوان دەزانن؛ وا لەنىو ئەو زانايانەبە كە
ھەست بەنىكى دەكات لەگەلىان و قەدەر لە پرتىكدا لەو نىئەندە
رەگھەلکېشى كەرد؛ كاتىك بەرامبەر بەئەسكەمبىلە بەتالەكە رادەوئەستى
كە بۆى تەرخان كرابوو، دانانىشى؛ بۆبەكەمىن جار دەبەوئە گوتىرپەلى
ھەستەكانى خۆى بېت، عەفەوئەبە ھەرچىبەكەى لە دل داىبە بەو برا
نەناسراوئەبە بلى.

"خوشك و برا ئازىزەكان، داواى لىبوردى ئەوئەتەن لىدەكەم كە باسى ئەو
ئىنقىعالاتانە دەكەم كە لە پرتىكدا داگىريان كەردم. دواى بزر بوونىكى
نىبەكەى بىست سالى، وا جارىكى دى دەم ئاراستەى كەسانىك دەكەم كە

وهكو من سهبارت به ههمان كيشه بير دهكهنه وه و ههمان عيشقيش داگيري كردوون. له ولاتي كه وه هاتووم كه تنها له بهر نه وهی ئينسانتيك به بهرزي باسی نه و شتانهی ده كرد كه ههستی پي ده كرد، دهبي له مانای ژيان دوور خريته وه، مانای ژيانيش بو مرؤقيكي زانا له زانسته كهی زياتر دهبي چي بي. ههر وهكو خوشتان دهزانن، ههزاران كهس، ههر ههموو ئينتيليجينتسيای ولاته كه م دوای رووداوه جه رگبره كانی ۱۹۶۸ له ئيشوكاريان دوور خراوه وه. ههر شهس حهوت مانگ له مه وه پيش، هيشتا كرتكاريم له بيناسازی ده كرد، نه مه بيتگومان هه رگيز جيتي شوورهي نيبه، فيري گه لي شت ده بين و دوستايه تي له گه ل خه لكي ساده و خو شه ويست پهيدا دهكهن، پاشان له وهش تيده گه ين كه ئيمه، كه نه وانهی له بواری زانستدا ئيش دهكهن خاوه ن ئيمتيازن، چونكه ئيش كردن له بواری كدا كه له ههمان كاتيشدا حهز و ئاره زووه، دهبيتته ئيمتيازيكي گه و ره. به لي هاورپيان، نه و ئيمتيازيه كه قه د كرتكارتيكي بيناسازی ههستی پي ناكات، چونكه مه حاله به حهز و خو شه ويستيه وه كۆله گه يهك هه لگرين. نه و ئيمتيازيه كه بو ماوهی بيست سال لي بي بهش بووم، وا جاريكي دي دهسگيرم دهبيتته وه؛ ههر وهكو مه ست بوون وايه بو، هاورپيانى نازيز، ئا نه مه، نه وه تان بو ليكده داته وه كه بو چي ههست دهكهم له ناو ئاههنگي ك دام، هه رچه ند نه م ئاههنگه كه مي ك غه مگينيشم دهكات. "

له كۆتايي نه م وشانه، چاوانی پر فرميسك ده بن. نه مه كه مي سه غله تي دهكات، وي نهی باوكه پيره مي رده كهی ديته وه ياد، له ههموو مونا سه به يه كدا، هه ميشه دهستی به گريان ده كرد. پاشان به خو ي ده لي، بو تيرو پر نه گريتم: نه م ميتوانه ده بي ههست به شه ره ف بكه ن كه يه كي ئا به م شيويه گريان تاساندوي تي، ده بي به دياري به كي بچووكي شاري پراگيشي ليكبدنه وه.

به هه له يا نه چوو بوو. ژنه هاو كار ه كهش، نه ويش چاوي پر فرميسك بوو. ههر هيشتا به ته واوي كۆتايي به دوا وشه نه هينا بوو، بي ركه هه لدهستی و دهست به چه پله دهكات. كاميرا ش خيرا له سه ريتي، زوومي رو خساري

دهكات، وي نهی نه و دهستانه ده گري كه خه ريكي چه پله لي دانن و ده چي ته سه ر زانا چي كه كهش. ههموو ميتوانه كان هه لده ستان، هه نديكيان خيرا و هه نديكي شيان له سه رخو، هه نديكيان زه رده خه نه له سه ر لي و هه نديكي شيان كه مي روو گرژ؛ ههموو شه ققه ي چه پله يانه و نه مه شيان به دلّه، تا راده يه ك نازانن كه ي كۆتايي به و چه پله لي دانه به ين. زانا چي كه كهش، زل، گه لي زل، زل و گه لي گي رو گه والي لي ده رده كه وي، هه ندهش جو شو خرؤش هورؤمي بو ده هيني، تا راده يه ك ئي تر فرميسك به وردی نايه نه خواري، به لكو به ئاشكرا، به ده وری دم و لو تيا ده چۆر يته وه و به ره و چه نا گه ي زهنگوله ده به ستان؛ به رام به ر به و ههموو ميتوانه ي كه تا ئيمكانيان هه بوو به قايي خه ريكي چه پله لي دانن، را وه ستا وه.

له كۆتاييدا، نه م شه ره فمه ندييه هيور ده بيتته وه و خه لكي داده نيشنه وه؛ زانا چي كه كه، ده مي ته ته له دهكات و ده لي: "هاورپيان سوپاستان دهكهم، له دلّه وه سوپاستان دهكهم. " به رپيز ده نوو شتي ته وه و ده گه رپي ته وه شو يته كه ي خو ي. هه ستيش به وه دهكات كه ساتيكي گه لي گرینگ له ژيانى به سه ر ده با، ساتي كه بو شكۆمه نديي، به لي شكۆمه نديي، بو ناييت نه م وشه يه بو تريت، هه ست دهكات قو ز و گه و ره يه، هه ست دهكات به نا و بان گه و ئاره زووي نه وهش دهكات نه و زه مه نه دري ژ بي ته وه تا ده گاته وه شو يته كه ي خو ي، به لكو هه رگيز كۆتاييشي نه يه ت.

له و کاته ی که له ئه سکه مبیله که ی نزیك بوو بووه وه، بیده نگیی بالی به سهر هۆله که دا کیشابوو. ره نگیی راستتر بوتريت بیده نگییه کان. زاناکه ته نهها ههر یه کیکانی ده ناسییه وه، ئه ویش بیده نگییه کی کاریگهر بوو. ههستی به وه نه ده کرد که تا ده هات، چون نه غمه یه کی شاراو به ناو قه دی سوناته یکه وه تیده په ری بو ئه وه ی به ره و تۆنیک دیکه ی به ری، ئا به م شتیه به بیده نگییه کی سه غله تکه ر شوتینی به بیده نگییه کاریگهر چۆل ده کرد. هه موو دانیش تانیش له وه تیده گه یشتن که ئه م مامۆستا یه، ئه وه ی که ناوه که ی به زه حمه ت له فز ده کریت، به رامبه ر به خۆی هه نده تووشی ئینفیع ال هات و ئیتر ئه وه ی له بیرووه وه که موداخه له که ی که له مه ر کشفی میشی نوئییه وه، بو ئاماده بووان بخوینیتته وه. هه موو انیش ئه و دیان ده زانی که جوان نییه بخوینته وه یادی. دوا ی دوو دللییه کی زۆر، سه رۆکی کۆر کۆکه یه ک ده کات و ده لی: "سوپاسی مامۆستا چیکۆچیپی ده که م... (که میتک بیده نگی ده بیت بو ئه وه ی بکه ویتته وه یادی میتوانه که)... تکام وایه ئه وه ی دوا ی ئه و سه رکه وئ. " ئا له م کاته بوو، بیده نگییه که بو ماوه یه کی کورت وه ستا و له قوولایی هۆله که بوو به قاقای پیکه نین.

نغرو ی بیرو کردنه وه کانی خو یه تی، زاناکه نه گوئی له پیکه نینه نه گوئی له و ی دیکه یه که ده چیتته سه ر مه نه سه که. یه ک له دوا ی ئه و ی تر، ههر باسکار و با به تی خو ی ده خوینیتته وه، تا نۆزه ده گاته سه ر باسکار یکی به لگیکی، ئینجا ده به یینیتته وه ئاگا، ئه ویش وه کو ئه و، لیکنۆلینه وه که ی له مه ر میشه وه بوو: ئه ی خوا ی گه و ره، با به ته که ی له بیرو چوو بیخوینیتته وه! ده ست بو به رکی درێژ ده کات، ههر پینج لاپه ره که ی تیدایه، که واته خه و نابینی.

ئای له چ وه زعیک دایه. هه ست به ته ر یقبوونه وه ده کات. ئایا ده کری خۆی له م زرووفه قوتار کات؟ نه خیر، هه ست ده کات که تازه کار له کار

تراز او ه.

دوا ی چه ند چرکه به ک، فیکره یه کی عه نتیکه که می هیوری ده کاته وه: راسته، بووه جیی گالته جارپی؛ به لام هیچ شتیک نیگه تیف نه که و تۆته وه و شووره یی نییه؛ ئه م زرووفه قۆره هه نده ی تر میلانکۆلییه وه بنچینه بییه که ی که به شتیک بوو له ژبانی، ئه ستوور تر ده کات و قه ده ری هه نده ی تر غه مگین ده کات و به لام هه میشه زل و جوانیشه.

نه خیر، ئه م شانازی به خو کردنه قه د به رۆکی خه موکی ئه م زانا چیکیه به رنادات.

همو کۆرپیک فیراری خۆی ههیه، ئەوان له شوئینی دی، هاوشان، کۆ دهبهوه و دهخۆنهوه. فانسان قه‌لسه لهوهی که گوی بۆ ئەم باسکارانه راگریت که له مه‌ر بالندهوه لیکنۆلینهوه چی ده‌کهن و هه‌ندهش به‌لیها تووییه سه‌مه‌ره‌که‌ی زانا چیکه‌که‌ش پینه‌که‌نی، بۆیه له دهره‌وه‌ی هۆله‌که، له‌گه‌ل فیراری دیکه، له دهری میزیکێ درێژ له ته‌نیشت کاوتاره‌که کۆبوونه‌ته‌وه.

دوای بیده‌نگییه‌کی درێژ، له‌گه‌ل خه‌لکی نه‌ناسراو که‌وته قسه: "کچه هاو‌رپیه‌کم هه‌یه داوام لیده‌کات توند‌ره‌و بم."

کاتیکی که پونتشان ئەمه ده‌لێ پشوویه‌کی کورت ده‌دات، هه‌موو گۆتگران بیده‌نگ، گوی قولاغ‌ن. فانسان هه‌ول ده‌دات ئەویش پشوویه‌ک بدات، له راستیشدا، گوی له پیکه‌نینیک ده‌بیت، قاقایه‌ک؛ ئەمه هانی ده‌دا و چاوانی ده‌گه‌شینه‌وه و به‌دهست ئیشاره‌تی ئەوه ده‌کات که گۆتگران هیمن کاته‌وه، به‌لام له‌م کاته‌دا، تیبینی ئەوه ده‌کات که هه‌موو ئەوانه‌ی که له دهر میزه‌که دانیشتبوون سه‌یری لایه‌کی دیکه ده‌کهن که دوو باسکار به‌رامبه‌ر یه‌ک دانیشتوون و یه‌ک بۆ ئەوه‌ی دیکه ناوی بالنده هه‌ل ده‌دات.

دوای یه‌ک دوو ده‌قه، توانی جارێکی دیکه‌ش سه‌رنجی دانیشتوان بقۆزیته‌وه: "له‌و شوئینه بووم که ده‌موت کچه هاو‌رپیه‌کم هه‌یه داوام لیده‌کات توند‌ره‌و بم،" ئەم‌جاره هه‌موو گوی لێ ده‌گرن و فانسانیش هه‌مان هه‌له دوو‌باره ناکاته‌وه، مه‌به‌ست ئەوه‌یه خۆی ناخاف‌لین؛ تا دیتیش به‌په‌له قسه ده‌کات وه‌کو ئەوه‌ی بیه‌وی خۆی له ده‌ست یه‌کی قوتار کات که هه‌نده نابات راید‌ه‌گریت: "به‌لام ناتوانم، له وزه‌مدا نییه. من کابرایه‌کی ناسکم" هه‌ر وه‌کو وه‌لامی خۆی بداته‌وه و ده‌داته قاقای پیکه‌نین. کاتی هه‌ست به‌وه ده‌کات بۆ پیکه‌نینه‌که‌ی زایه‌له‌یه‌ک نییه، هه‌ر

خیرا ده‌یه‌وی جارێکی دی و خیراتر ده‌ست به‌قسه بکاته‌وه: "زۆر جار وا ریک ده‌که‌وی کچۆله‌یه‌ک دیته ماله‌که‌م بۆ ئەوه‌ی شتم بۆ تایپ کات، من ده‌یلیم و ئەویش تایپ ده‌کات..."

- به‌کۆمپیوتەر شت ده‌نووسی؟ "کابرایه‌ک پێ ده‌چوو مه‌وزووعه‌که‌ی له‌لا سوو‌ده‌خش بیت، ئەم پرسیاره‌ی لێ ده‌کات.

فانسان وه‌لام ده‌داته‌وه: "به‌لێ.

- چ مارکیکه؟"

فانسان ناوی مارکیکی ده‌بات. کابراکه ئەویش له‌مه‌ر کۆمپیوتەر ده‌که‌یه‌وه چیرۆکی تر شک ده‌بات و ده‌ست به‌گیرانه‌وه‌ی ده‌کات و ده‌لێ شتی قۆر و ناقۆلاش ده‌کات. هه‌موو ده‌دنه قاقای پیکه‌نین و به‌پشتا ده‌چه‌مینه‌وه.

فانسان به‌داخه‌وه، فیکه‌یه‌کی کۆنی خۆی دیته‌وه بیره: به‌ختی خه‌لک که‌م تا زۆر، شیکل دیاری ده‌کات: جوانی و ناشرینی روخسار، قه‌د و بالا، قژ و حزوور له‌ناو خه‌لکا. هه‌له‌یه. ته‌نها ده‌نگه‌که شته‌کان ته‌حیدید ده‌کات. ده‌نگی فانسان لاوازه و زۆر زیقنه؛ کاتی ده‌یه‌وی قسه بکات، که‌س هه‌ستی پێ ناکات، به‌شیه‌یه‌ک ناچار ده‌بیت هیز و وزه بداته خۆی به‌شیه‌یه‌کی وا که هه‌موو وا ده‌زانن که ده‌قیژین. به‌پێچه‌وانه‌وه، پۆتشان، ئەو زۆر به‌هیمنی قسه ده‌کات، ده‌نگی نزم و ده‌نگیش ده‌داته‌وه، دلگیر، پته‌وه و به‌توانا، به‌جۆری ته‌نها گوی بۆ ئەو شل ده‌کریت.

ئای به‌نه‌علت بیت پۆتشان. په‌یمانی ئەوه‌ی دامی که له‌گه‌ل گرووپه‌که‌دا بچه‌ کۆر به‌لام خۆی کشانده‌وه و وه‌فاداری سروشتی خۆیه‌تی که هه‌میشه پیاوی قسه‌یه نه‌ک کردار. له لایه‌ک، فانسان هه‌ستی به‌شکستی ده‌کرد، له لایه‌کی تریشه‌وه، هه‌نده‌ی تر هه‌ستی به‌وه ده‌کرد که ناچاره و نابیت فرمانی مامۆستا‌که‌ی به‌جی نه‌هین که رۆژی پیشوو پێی وتبوو: "پێویسته تۆ نوێنه‌رایه‌تیمان بکه‌یت. ده‌سه‌لاتی ته‌واوت ده‌ده‌می که به‌ناوی ئیمه‌وه قسه بکه‌یت، له پێناوی مه‌سه‌له‌که‌مان." "بیگومان، فرمانیکێ فانتۆش

بوو، به لّام همموو گرووپی چاخانه کهی گاسکۆن قه ناعه تیان بهوه هینابوو که ئەم جیهانه تور هاتهی ئیمه تهنه شایهن بهوه یه که فرمانی فانتۆشی تیا ئەنجام بدریت. له زاگیریدا، له تهنیشته که للهی پۆتقانی وردبین، فانسان چاوی به قه پۆزه زله کهی ماچوو ده که ویت که به زه زه ده خه نه وه سه ره ده له قینیتته وه. ئەو په یامه و ئەو زه زه ده خه نه یه پالپشتییی ده کهن. بریاری ئەوه ددهات شتی بکات؛ سهیری ده ور به ری خۆی ده کات له ناو گرووپه کهی له دهوری باره که کۆبوو بوونه وه. کچیکی جوان ده بیینی و حهزی تییی ده چی.

۲۱

ئەم ئەنتۆمۆلۆژیستانه به گامیشی سهیر ده کهن: کیشه که یان له گۆرئ به جیهیشته، هه ره چهنده ئەو پر به دل گۆیی بۆ راده گرتن و گهر پتیویستیش بوایه ئەوه له گه لّیانا پیده که نی و ئەگهر روو گرژیش بوونایه، ئەوه دیسانه وه روخساری خۆی له گه لّ هی ئەوانا ده گونجانده. پتی ده چی که سی لیره نه ناسی و ئەو جووله خیرایانهی که ده یکرد رۆحییکی تاساوی دهشارده وه. فانسان هه لّدهستی و به ره و ئەو گرووپه ده چیته که ئەو کچهی تیدایه و رووی ده می ده کاته ئەو.

ههنده نابات له وانی دیکه ی جیای ده کاته وه و ده که ونه ئاخاوتنیکی بی سه روبن؛ ئاخاوتنیکه که ههر له سه ره تا وه به وه ده چوو که ئاسان بیت و کۆتاییشی نه یه ت. کچه ناوی (ژولی) یه، تایپچنه، کارتیکی بچوکی بۆ سه رۆکی ئەنتۆمۆلۆژیستان کرد و له م دوا ی نیوه رۆوه وش ئیتر بیکاره، ویستی ئەم هه له بقۆزیتته وه بۆ ئەوه ی له کۆشکه که له گه لّ ئەوانه ی، له لایه ک سامناکی پی ده به خشن و له لایه کی دیشه وه و فزوولییته، ئیواره کی خۆش به سه ره به ریت. چونکه تا دوینی هیچ شتیکی له باره ی ئەنتۆمۆلۆژیستییه وه نه ده زانی. فانسان هه ست به خۆشی ده کات له گه لّی! پتیویستی به وه نبیه تۆنی قسه کردنی به رز کاته وه، به پیچه وانه وه، به نرمی ده دوی بۆ ئەوه ی ئەوانی دی گوتیان لّی نه بیت. پاشان به ره و میزیک رابده پیچی و بۆ ئەوه ی یه ک له تهنیشته ئەوی تره وه دانیشن و دهستی له سه ره دهستی دانی.

فانسان پتی ده لّی: "ده زانی، همموو شتی په یوه ندی به توانای ده نگه وه هه یه. ئەمه گه لّی له وه گرینگتره که سیما یه کی جوانات هه بیت.

- ده نگه کی خۆشته هه یه.

- توخوا؟

- به لّی.

- بەلام نزمه .

- ئەمە گەلئى دلخۆشكەرە . من دەنگىكى ناخۆشم ھەبە ، وەكو كۆنە
كەرەنايەكيش زىقنە ، توخوا وا نىبە ؟

فانسان لە ۋەلامدا دەلئى : نا ، لە دەنگتدا جۆرە نەرم و نىبانىبەك ھەبە ،
ئىغرابەخشە و بىشەرمىشە .

- بەراستە ؟

بەناسكىبە ۋە فانسان پىتى دەلئى :

- دەنگت ھەر بەخۆت دەچىت ! تۆش بىشەرم و ئىغرابەخشى ! "

ژولى ھەز دەكات گوتى لە قسەكانى فانسان پىت : "بەلئى ، وا ھەست
دەكەم .

فانسان پىتى دەلئى :

- ئەم خەلكە حۆلن .

ئەوئىش بەتەبايىبەكە ۋە لەگەلئى دەلئى : "زۆر راستە .

- دەبىنى چۆن قسە دەكەن ؟ ئەم برجوازىانە ! . ئەرى بىرەكت بىنى ؟ چ
لەخۆبەكە ! " ژولى زۆر تەبايە لەگەل قسەكانى فانسان . ئەم خەلكە
بەجۆرىك مامەلەيان لەگەلئى دەكرد ، ھەر وەكو ئەوئى نەيانىبىبىن ، بۆبە
ھەر چىبەكى لەسەر ئەوان گوى لىدەبوو ، پىتى خۆش بوو ؛ ھەست دەكات
تۆلەى خۆى دەكاتە ۋە . تا دىتتەش ھەست دەكات فانسان كورپىكى
دلنەوايە و قوزىشە ، دلخۆش و سادەبە ، قەت و ھەرگىز بەو زمانلوسە
برجوازىيانە ناكات .

فانسان دەلئى :

" ھەز دەكەم ئازاۋەبەكى موحتەرەم لىرە بنىمە ۋە ... "

پىكە ۋە تىكى چاكە : ئەمە ۋەكو ھىنانەدى پەيمانى ياخىبوونىكە . ژولى
بزە دەبىگى ، دەبەوى چەپلەى بۆلئى دات . فانسان پىتى دەلئى : "دەرۆم
ۋىسكىبەكت بۆ دەھىتەم ! " بەرەو بارەكە دەچىت ، لەوبەرى سالۆنەكەبە .

ئا لەم ماۋەبەدا ، سەرۆكى كۆر كۆتايى بەسىمىنارەكە دەھىنى و
بەشداربوانىش لەناو ھەراۋزەنادا ھۆلەكە جىدەھىلن و ھەر زوو سالۆنەكە
پىر لە خەلك دەبىت . پىر پىر پىر دەمى دەكاتە زانا چىكەكە و پىتى دەلئى :
"پىر قورگم گىران بوو كاتى كە... " بەئەنقەست كەمى پارايى خۆى پىشان
دەدات ، چونكە دەبەوى ئەوئى بۆ ساغ كاتە ۋە ، بۆ ئەوئى ۋەسفى
ئاخاۋتەكەى زانا چىكەكەى پى بىكات ، تا چ رادەبەك دۆزىنەۋەبەى
سىغەبەك گونجاۋ زەحمەتە " ... بەھۆى ... شەھادەتى جەنابتانە ۋە . عادەتەن
ئىنسان مەبىلى ئەوئى ھەبە زوو شت فەرامۆش كات . دەمەوى ئەوئى تەتەن پى
راگەبەنم ، بەرامبەر بەگشت ئەو رووداۋانەى كە لە ۋلاتى ئىۋە رووى دەدەن ،
ئىحساسىكى زۆرم بەرامبەر بەگشت ئەو رووداۋانەى لە ۋلاتى ئىۋە رووى
دەدەن ھەبە . بەراستى ئىۋە جىتى شانازىن بۆ ئەم ئەوروپايەى كە ھىچ
شتىك واى لىناكات شانازى بەخۆبە ۋە بىكات . "

زانا چىكەكە ئامازەبەكى مولتەبىس دەكات بۆ ئەوئى نارەزايى خۆى
دەربىر و تەۋازوعى خۆى پىشان دات .

بىرەك بەردەۋامىبە بەقسەكانى دەدا : "نەخىر ، نارەزايى لە چى ، دەمەوى
ئەۋەشتان پى بلىم . بەتايبەت بۆ ئىۋە ، مەبەست لە رۆشنىكرانى ۋلاتى
ئىۋەبە ، بەرگىبەكى تەۋاتان دژ بەزولم و داپلوسىنى كۆمۆنىستان كرد ،
ئازەبەتتەكتان نواند كە ئىمە نىمانە ، ئىۋە توتىتتى ئازادىتان پى نىشان
داين ، بەلكو دەلئىم ئىۋە جوامىرىتان نىشان داين ، ئىتر ئىۋە نمونەن بۆ
ئىمە . لە لايەكى تىشە ۋە " ، بىرەك دەبەوى توتىكى وا بداتە قسەكانى كە
زىاتر ئاشنايەتى پىۋە دىار بىت : "بۆدابىست شارىكى زۆر دلگىرە ،
شارىكى زىندوو و تكايە بوارى ئەۋەشم بەدەرى كە سەرنجىتان بۆ ئەۋەش
رابكىشەم كە شارىكى تا بلىتى ئەوروپايىبە .

- ئا مەبەستت پراگە؟ "بەشەرمىيەكەو زانا چىكەكە ئەمە دەلى." .

ئا جوگرافىيە بەنەعلەت بوو! بىرک لەو تىگەبىشت كە ھەلەيەكى چكۆلەنەي كورد و خىبرا بەرامبەر بەزاناكە كە شارەزايى ئەتەكيت نىيە، ھەلچونەكەي جەلەو كورد و وتى: "بىگومان، مەبەستم پراگە، مەبەستىشم كراكۆشى و سۆفيا و سان پىتتسبورگ و ھەرودھا بىر لە ھەموو ئەو شارانەي رۆژھەلات دەكەمەو كە تازە لە ژىر زەبرى ئۆردوگا زۆرەملىيەكان قوتارىان بوو.

- باسى ئۆردوگا زۆرەملىيەكان مەكە. زۆر جار لە كار دوور دەخراينەو، چونكە ئىمە لە ئۆردوگاي زۆرەملى نەبووين.

- ھاوپىيى ئازىم، ھەموو ولاتانى رۆژھەلات بوو بوو ئۆردوگا! جا چ ئۆردوگاي حەقىقىيە، چ مەبەست لە ئۆردوگاي پەمىيە، ئەمەيان زۆر گرىنگ نىيە!

- ھەرودھا ھەمووشى مەدە پال رۆژھەلاتەو، زانا چىكەكە بەردەوام رەتى دەداتەو: پراگ ھەرودھەكو پارس كەوتۆتە رۆژئاواو. دانىشگاي شارل كە لە سەدەي چوارە دامەزرا، يەكەمىن دانىشگاي ئىمپراتۆرىيەتى رۆمى پىرۆز بوو ھەر لەو تىش وەكو دەزانن، ژان ئو، بەدەسپىشخەرى پىش لۆسەر دەژمىردىت و ھەرودھا بەچاكسازىكى مەزنى كلىسا و رىنوس لە قەلەم دەدرىت. "

دەبى چ زەردەوالەيەك بەزاناكەي دابىتەو؟ بەردەوام ھەلەي ئەويتەر چاك دەكاتەو، ئەو تىش وەكو كىچ كەوتبىتە كەولى، سەرەراي ئەو ھى گەرموگورىيەكى دەنگى نەشاردەو: "ھاوپىيى ئازىم، شەرم مەكەن كە خەلكى رۆژھەلاتن. فەرەنسا ھەست بەدۆستايە تىيەكى زۆر بەرامبەر بەولاتانى رۆژھەلات دەكات. بىر لە ھىجرەتى سەدەي نۆزدە بگەرەو!

- ئىمە لە سەدەي نۆزدەھەم، ھىجرەتەمان نەبوو.

- ئەي مىكىويكز؟ بەراستى شانازى بەو ھەو دەكەم، فەرەنسا بوو

بەولاتى دوو ھى!

- بەلام مىكىويكز خەلكى... بەردەوام زانا چىكەكە رەتى بىرک دەداتەو.

ئا لەم كاتەدا ئىماكولاتا دىتە سەر شانۆ؛ بەھىمى گەلى خىرا، بانگى كامىرامانەكەي دەكات، پاشان، بەپىشتى دەست زانا چىكەكە لا دەدات و دەچى لە تەنىشت بىرکەو رادەو ھەستىت و پىي دەلى: "ژاك - ئەلان بىرک..."

كامىرامانەكە كامىراكە لەسەر شانى چەسپ دەكات: "توخا دەقەيەك!"
ئىماكولاتا رادەو ھەستى، سەيرى كامىراكە دەكات و جارىكى دىش ئەمە دووبارە دەكاتەو: "ژاك - ئەلان بىرک..."

سه عاتی له مه و بهر، کاتی بیترک ئیماکولاتا و کامیرامانه که ی له هۆلی کۆره که بینی وهخت بوو له داخا شهق بهریت. بهلام ئیستا، نهو سه غله تیبیه که زانا چیکه که بوی دروست ده کرد، نهو ی ئیماکولاتا تیبیه ده کات؛ تازه خوئی له دهستی قوتار کردبوو، به ئاسته میش نیمچه زهرده خه نه یه کی بو ده کات و بهس.

ئیماکولاتا ههست به وره به رزی خوئی ده کات، له دهنگییدا ههست به دلخوئی و ناشایه تیبیه کی ناشکرا ده کریت... "ژان له لان بیترک، له م کۆره ی که بو نه نتمۆلۆژیستان ساز کراوه و قه دهر و ریکهوت وای کردوه که خوستان له م نیوهنده بدۆزنهوه و چهند ساتیکی پر له جوشوخرۆشتان برده سه... " و مایکرۆفۆنه که له ده می نزیک ده کاتهوه.

بیترک هه ر وهکو قوتابیییه که وهلام ده داتهوه: "به لئ، میوانداری نه نتمۆلۆژیستیکی گه وره ی چیکمان کرد، له جیاتی نهو ی خوئی بو لیکۆلینهوه ته رخان بکات، هه موو ژیا نی له زیندان بردۆته سه ر. جزووری نهو هه مووانی تووشی راچه نی کرد."

بوون به سه ما که ر ته نها سه و داسه ربی نییه، به لکو ریکه یه که و ناتوانین خو مانی لی لادهین؛ نهو رۆژه ی که دو بیترک فراوینی له گه ل تووشبوانی ئایدز ده کرد، ئابرووی بیترکی برد، بیترک له بهر زیاد غرووری، رووی نه کرده سو مآل، به لکو له بهر نهو بو سه ما چه وته که ی خوئی پی راست کاتهوه. ئیستا ههست به بی تامی رسته کانی خوئی ده کات، ههست به وه ده کات که نه رستانه شتیکیان نو قسانه، تام و خویی دهوئ، فیکره یه کی چاوه روان نه کراو، موفاجه یه ک. هه ر بۆیه به رده و ام قسه ی ده کرد، تاکو له دوورا ههستی به ئیحای فیکره یه ک کرد: "نه م بۆنه یه ده قۆزمه وه و بو نهو ی پیشنیاری خو متمان ئاراسته بکه م، نهو میش دامه زاندنی کۆمه له ی

نه نتمۆلۆژیستانی فه رهنساوی - چیکیه. (ههست ده کات ئیستا زۆر باشتره، له مه ر نه م فیکره یه وه خوئی تووشی واقورمان هات). ده میک نییه له گه ل هاوکاریکی چیکه له م رووه وه قسه م کرد (ئاماژه یه کی ها که زایی بو زانا چیکه که ده کات) و گه لیک دلی به م فیکره یه خو ش بو و هه روه ها ناوی شاعیریکی دووره ولاتی سه ده ی را بردووش بو نه م کۆمه له یه پیشنیار کرا و ده بیته ره مزی برایه تی نیوان نه م دوو میلله ته. نهو میش میکیویزکییه. مه بهست له ئاده م میکیویزکییه.

له ژیا نی نه م شاعیره شتیکی فی ر ده بین، نهو میش نهو یه چ شیعر چ کارکردن له بواری زانست، به شو ر شگی رپی ده ژمی ردریت. (وشه ی "شو ر شگی رپی" هه ر زوو وزه و ژیا نی خسته وه بهر) چونکه ئینسان هه میشه شو ر شگی رپه (ئیستا گه لی جوانه و هه ستیشی پی ده کات) توخوا هاو ری وانییه (ئاو ر له زانا چیکه که ده داته وه هه ر خیرا ده که ویته بهر زوومی کامیرا که و سه ر ده له قی تی و هکو نهو ی پیمان بلئ "وایه")، ئیوه، له ریکای قوربا نی دانه وه، به ژیا ن نه م تان سه پاند، له ریکای نه شکه نه ج و ئازاره وه، به لئ، ئیوه نه م تان ساغ کرده وه که نهو ئینسانه ی که نه م ناوه به خوئی رهوا ده بی نی، هه میشه له شو ر ش دایه، شو ر ش دژی زو لم و زۆرداری، خو نه گه ریش زو لم و زۆرداری نه بی... (پشوو یه کی دریت ده دات، ته نها پوتشان سه ر له م پشوو ده ریت و کاربگه رانه ده رده کات: ...) دژ به هه لومه رچی مرۆقا یه تی که ئیمه هه لمانبژاردوو.

شو ر ش دژ به هه لومه رچی مرۆقا یه تی که ئیمه هه لماننه بژاردوو. نه م دوا رسته یه، بوو به گو لی نه م خیتابه ئیرتیجالیییه، خو شی تووشی حه په سان کرد؛ له هه ققه تدا رسته یه کی جوانه؛ له پر یکدا نه م رسته یه گه لی له خو تبه ی سیاسه ته دارانه دووری ده خاته وه و رۆحی ئاویتته ی رۆحه هه ره مه زنه کانی ولاته که ی خوئی ده بی ت: مه گه ر کامۆیا مالرۆیا سارته ر، بو یان هه بوایه رسته ی له م جو ره بنوسن.

ئیماکولاتا دلخو شه، به په نه جه ئاماژه بو کامیرامانه که ده کات و کامیرا که

ئا لەم کاتەدا زانا چیکە که له بێرک نزیک دەبیتەوه و پیتی دەلتی: "زۆر جوان بوو، بەراستی زۆر جوان بوو، بەلام روخسەتم بەدری با پیت بلیم که میکیویکز هین نەبوو..."

پاش ئەم سەرکهوتنە جەماوەرییە، بێرک هیشتا هەست بە تالی دەکات؛ بەدەنگیکی نەبەرد و هەراش و گالته جارێیە که وه قسە بەزانا چیکە که دەبریت: "دەزانم، هاوڕیتی ئازیزم، دەزانم، منیش وه کو تو دەزانم که میکیویکز ئەنتۆمۆلۆژیست نەبوو. خو زۆر کهم هەلده که وی شاعیریکی ئەنتۆمۆلۆژیست بیت. سەرەرای ئەم نوqsانییەش، هەموو مرۆفایەتی شانازی پیتو دەکات، با ئەوهشت پتی بلیم، هەموو ئەنتۆمۆلۆژیستان، تۆشی له گەلدا بیت، بەشیکن له وانە ی که دەبی شانازییان پیتو بکهن."

پیکە نینیک و هکو هەلمیک دەمیک بیت په سترای بیت، له پرتکدا بەرەلا بی: کاتیک له وه تیگە یشتن ئەم مامۆستایە ی که خوی خوی تووشی ئەم هەژان و هەلچونە کرد و موداخە لە که ی له بیر چو بخوینیتەوه، هەموو ئەنتۆمۆلۆژیستان حەزبان دەکرد پر بەدل پتی پیکەن. قسە توندەکانی بێرک وای لێیان کرد که له دوو دلیبەوه نازاد بن و بەبی ئەوهی دلخۆشی خوێان بشارنەوه، بدەنه قاقای پیکەن.

زانا چیکە که شلەژا و دیاریو: ئەری ئەو ریز و حورمه ته چی لیهات هەر پیش یەک دوو دهقه هاوکارەکانی بزبان دەریانپری؟ چۆن دەبیت وای ئیجازه بەخوێان بدەن و بەم تەرەحە پیکەن؟ دەبی بەم خیراییبەوه ئینسان له حاله تی ئیعبابەوه بەرهو حاله تی قیز لیهاتنەوه بگوریت؟ (بەلێ، بەلێ، هاوڕیتی ئازیزم). که واتە عەتف و بەزەیی شتیکی هەندە ناسکه و کهمخایەنه؟ (بەلێ، بەلێ، هاوڕیتی ئازیزم، بیگومان راسته.)

له هەمان کاتیشدا ئیماکولاتا له بێرک نزیک دەبیتەوه. بەدەنگیکی بەهیز قسە دەکات و بەسەر خویشیش دەچیت:

"بێرک، بێرک، گەلێ مەزنی! هەمووت هەلتهینایەوه! ئای، بەراستی شیتی نوکته و قۆشمەکانتم! هەرچەند گەلێ نازارت داوم! کاتی مەکتەبت دیتەوه یاد؟ بێرک، بێرک، دیتەوه یادت بە ئیماکولاتا بانگت دەکردم! ئەو بالنده شهوییهی که خەوی له چوانت زراندهبوو! که خەونه کانتی دەشواند! پیتو سته فلیمیکت یا پورتی تیکت بو چی بکهین. دەبی ئەوهش بزانی تەنها من ئەو مافەم پی رهوا دەبیریت."

ئەو توندییە ی که زانا چیکە که ی سەر کرد، بوو بە پیکە نینیک و هکو پاداشتیکی ئەنتۆمۆلۆژیستەکان دایانە بێرک، هیشتا له ناو میتشکیدا دەزربینگایەوه و مەستی دەکرد؛ له کاتی وادا، له خوێازی بوونیک ی مەزن داگیری دەکا و جەسارەتی ئەوهشی دەکرد سەراحتیکی وای بنوینتی خووشی لیتی برهویتەوه. که واتە پیتو سته لیتی ببورین. قۆلی ئیماکولاتا دەرگرت و بەلایەکا رایدەکیشتی تا کو له گوپی ناگەهان دووری خاتەوه، پاشان بەدەنگیکی نزمیش، پیتی دەلتی: "برۆ وهل به، پیرەژنی سۆزانی، خۆت و هاوسییە نەخۆشە کانت، برۆ چەپ به، بالنده ی شهوان، داوهلی شهوان، یاداشتی هەموو گەلخووییەکانم، گۆفەکی هەموو یادگاراییەکانم، پۆخله واتی سەر دەمی هەرزەیییم..."

ئیماکولاتا گوپی لەم هەمووه بوو بەلام برۆی نەدەکرد که ئەمە راستی بیت. واش بێر دەکاتەوه که ئەم رسته ناخۆلایانە، بەرهو رووی ئەو نەکرابیتن، هەر بو چەواشه پی بردن و ترابیتن، بو ئەوهی مەزەنه ی یاربده دەرە که ی پی هەلخەلە تینتی، وای بێر دەکردهوه که ئەم رستانه فیلتیکن هیچ پیتو سته بهوه ناکات لێیان تیبگات؛ بۆیه بەساویلکەیی و هیواشییەوه بەبێرک دەلتی: "بوچی ئەم هەموو شتەم پی دەلتی؟ ناخر بوچی؟ چۆن پیتو سته لەم هەموو رسته یه تیبگەم؟

- چۆن پیتی دەلتیم، دەبی هەر ئەوها و ئەوها تیببگە ی! بەپله ی یە که م وەر بگره، چۆن و تراون هەر ئەوها! هەر وه کو خوی! په تیاره واته په تیاره و رەزاگران و دەعبای خەو پەوین واتە دەعبای خەو پەوین، پۆخله واتیش هەر وهک پۆخله وات! "

کردنه که ی خوی رازبیه و رسته کانی زیاتر قه به ده کات و فشیان ده کاته وه، هر به یه کیچ ده کات له سهر په یژیهه ک دابیت و به ره و دروازه کانی ناسمان کرابیتته وه. کورپکی لاو، چاویلکه له چاو، قاتیکی له به ره، گویی گرتوه و هر وه کو نازه لیکیش خوی مه لاس داوه، به وردیش سهرنجی داوه تی. دوا ی نه وه ی قانسان تا دوا تنوک له ره وانبیشیه که ی ده خواته وه، پی پی ده لی: "کاکي نازیم، نیمه ناتوانین نه و سهرده مه که تیا یا دینه دنیاه ده سنیسان که یین. هه مووان له پیش چاوی کامیرا ده ژین. ئیتر نه م دیارده یه به شپکه له هه لومهرجی مرؤ قشایه تی. ته نانه ت کاتیکیش ده جه نگین، دیسانه وه هه به رامبه ره کامیرا ده یکه یین. کاتیکیش نارهبازی خومان بو مه سه له یه کی دیاریکراو درده برین، دیسانه وه هه به هو ی کامیرا ده توانین ده نگمان بیستریت. هه مووش هه سه ماکه رین وه کو عه رزت کردین. به لکو ده توانم نه وه شت پی بلیم: یا نه وه تا سه ماکه رین یا نه وه تا فیراین. ماموستای به ریز، پی ده چی له وه دلگیر بیت که زه من به ره و پیشه وه ده چی ت. که واته بگه رپره وه داوه! بگه رپره وه بو سه ده ی دوانزه، تا نه مه ت ده وی؟ به لام نه و کاته ش دژ به کلنسا ده وه ستیت و به به ره بری هاوچه رخیان ده چوتنی! زیاتر بگه رپره وه داوه! بگه رپره وه بیه به مه میون! تا له وی هیچ ناسه واری مؤدیرنیته نییه و هه ره شه تیش لی ناکه ن، تا له وی ئیتر هه ست ده که ییت له مالی خوتی، له به هه شتی بیگه ردی ماکه کانی!" (۱)

هیچ شتی که له وه زیاتر جی نه فرده ت نییه وه لامیکی کوشنده ت چنگ نه که وی کاتیکی پرسیاریکی کوشنده ت لی ده کری. تا له م سهر له خو تیکچوونه ی که وه سف ناکریت، له ژیر بزهی گالته نامیزانه وه، قانسان ملکه چ ده کشیتته وه. دوا ی ده قه یه کی شهرمه زاری، نه وه ی هاته وه یاد که ژولی چاوه پروانی ده کات. په رداخه که ی ده ستی هه لده دا که قومیکی لی نه خواردبوو؛ پاشان له سهر کاونه توره که دایده نی و دوو په رداخه ویسکی دیکه داوا ده کات، یه کیکیان بو خوی و نه وی دیش بو ژولی.

(۱) ناوی جوړه مه بموونیکي ناسیایه. (وه رگپړ).

به درتیا یی نه م ماوه یه، له قولایی سالونه که وه، قانسان سهرنجی نه و که سه ی ده دا که حه زی له چاره ی نه ده کرد، هه موو پروو داوه کان چه ند مه تریک له وه وه دوو ر بوون و به لام هیچ له قسه کان نه گه یشت. سهره رای نه مه ش شتی که به نیسه ت نه وه وه ناشکرا بوو: بیچک به نیسه ت نه وه وه، هه ره وه کو چون پوتقان وه سفی ده کرد: موهه ریجیکی ماس میدیایه، نه کته ریکی نابوت و زمانلوس و سه ماکه ره. بیگومان، هه ره له به ره نه وه ی نه و ناماده یه، جه ماعه تی ته له فیزیون خویان و انیشان ده دا که به ته نگي نه نتوموونژرستانه وه دین! قانسان زور به وردییه وه سهرنجی دابوی و له هونه ری سه ماکه رنه که ی کولی بسووه وه: هونه ری نه وه ی ده سه برداری ئوژده کتیفی کامیرا نابیت و هه ره ها بلیمه تی نه وه شی هه میسه له پیشه وه ی هه مووان راده وه ستیت، به کارامه یی و قوزبیه وه، به ده ست هیما ده کات و سهرنجی هیتران بو خوی راده کیشی. له و کاته ی که بیچک ئیما کولاتای له قولوه گرت، ئیتر له توانایدا نه ما و هاوار ده کات: "سه بری که ن، تاقه شت که بیری لی ده کاته وه، نه و ژنه یه که له ته له فیزیون ئیش ده کات! تا به و جوړه قولی زانا چیکه که ی نه گرت، بو نه و نه م هاوکارانه هیچ گرینگیه کیان نه بوو، به تاییه ت کاتیکی بیگانه بن، نه و شیت و شه یدا ی ته له فیزیونه، ته له فیزیون دایک و باوکیستی، ته له فیزیون دوست و په تیاره یه تی، گره وتان له گه ل ده که م تاقه شتی نه وه، گره وتان له گه ل ده که م تاقه ناریله ی هه موو گه ردوونه!"

سهره رای نه وه ی دننگی قانسان، زیقن و نرم بوو؛ شتیکی سه بر، نه م جارهبان، زور ته و او مه حکم بوو. راسته، بارودوخی و اهه یه گویمان له نرمترین و نرمترین دننگ ده بیت. به تاییه ت نه و کاتانه ی که فیکره یه ک ته رح ده کریت و سه غله تیمان بو دهنیتته وه. قانسان په ره به بیبرکرده وه کانی ده دات؛ ناسک و تیژپره؛ باس له سه ماکه ران ده کات و باسی نه و په میانه ش ده کات که له گه ل فریشته دا به ستوویانه. تا دیتیش له ره وانیی قسه

قات له بهر هره که، وهکو درکپیک چه قییبته رۆحی وابوو، نه دیده توانی له کۆلی خۆی کاته وه؛ ههنده کاره که سهخت دهکه و ته وه، کاتیک دهیویست ئیغرای ژنییک بکات. به لآم چۆن ده توانی ئیغرای ژنییک بکهیت له کاتیک درکپیک چه قییبته رۆحت و نازارت بدات؟

درکی به میزاجی کرد: "ئه وه ئه وه هه موو کاته له کوئی بوویت؟ وام ههست کرد ئیتر ناگه رپیتته وه. ده ته وی وازم لی بهیتی. "

له وه تیده گا که دلێ پتویه ته و ئه مهش که میک نازاری درکه که سووکت ده کاته وه. جاریکی دیش هه ولی ئه وه ده دات سه ره له نوێ ئه فسووناوی خۆی بنویتی. به لآم دوو دلێ:

"حیکایه تم بۆ هه لمه به سه ته. وهکو پینش نه ختییک نیت، گۆرایت، چاوت به ناسیاوی کهوت؟

- نه خیر، نه به خوا، فانسان وه لآم ده داته وه.

- با با. چاوت به ژنییک کهوت. تکایه، ئه گهر ده ته وی له گه ل ئه وه برۆی، برۆ، پینش نیو سه عات نه تمده ناسی. ده توانم به رده وام بم له سه ره ئه وهی که قهت نه تمنا سیی. "

کچه که تا دیت غه مگین دیاره و به نیسه بت پیاویکی شه وه، ده رمانی وا چاک قه د ده ست ناکه وی که له غه مگین کردنی ژنییک چنگی ده که وی.

"به خوای هیچ نییه، بروام پت بکه، په یوه ندی به ژنه وه نییه. سه غله تکه ریکی خۆلم تووش بوو، شووم، که وتینه شه ره قسه. هه ره ئه مه و بهس، به ئاسپایی نه وازش به گۆنای ده کات و ئیتر ته نه که گومانه که ده ره ویته وه.

ژولی پتی ده لی: "فانسان، به لآم سه روین گۆرای.

- وه ره ". بۆ کاو نتۆری باره که ده عوه تی ده کات. ده یه وی ئه وه درکه به رپیتنه ی ویسکی له رۆحی هه لقه نی. کابرا قۆزه چاکهت و پانتۆل له پتییه که له گه ل چه ند که سیکی دی، هه ره له و ناوه یه. هیچ ژنییک به و ناوه وه دیار نییه، ئه مهش بۆ فانسان به ختیکی چاکه، چونکه له گه ل ژولی دایه و تا دیتیش له پینش چاوی جوانتر ده بیته. دوو په رداخ ویسکی تر بانگ ده کات، دانه یه کی بۆ ئه وه درپژ ده کات و ئه وی تریش خیرا فر ده کا و پاشان به ره و وی لار ده بیته وه: "سه یری ئه وه خۆله که، ئه و قات له به ره ده بینی، عه ی نه که له چاوه که.

- ئه وه؟ کو ره فانسان، ئه وه هیچه، سه د ده ر سه ر هیچه، چۆن وا سه غله ته تی کردووی؟ فانسان ده لی:

- هه ققته. کابرایه کی سۆزگ* دیاره. تر سنۆک و ده عبا قرتا وه*. "واش هه ست ده کات حزووری ژولی شکسته که ی هپور ده کاته وه، چونکه سه رکه و تنی راسته قینه، ئه وه ی به راستی نرخی هه بی، غه زوو کردنی ژنییکه، ئا به و خیراییه ش، به تایبهت له نیو ئه م ئه نتۆمۆلۆژیستانه ی که له رووی ئیرو تیکه وه ویرانه یه کن هه ره بۆ خۆیان.

"بروام پت بکه، هیچه، هیچه هیچ، ژولی دوو پاتی ده کاته وه. فانسان پتی ده لی:

- راسته راست، ئه گهر خۆم ئا به مه وه خه ریک بکه م، هه ره ده بم به خۆلیک وه کو ئه و"، ئا له وینده ری، له نزیک باره که، له پینش چاوی هه موو خه لکی، ده می ده خاته ناو ده مییه وه.

* ده عبا و دو ابراهه که و کونی رهش و چه ندان زاراوه ی تر ئیمه له جیاتی وشه راسته وخۆ و رووته کانی ئه م کتیبه دامانناوه. داوا ی لیبوردن له وه رگپری به رپز و خوتنه رانی خۆشه ویست ده که ی که بۆ خۆلادان له سه ر ئیشه ناچار ی ئه م ده ستکار ییه بووین. بۆ ئه مانه تیش ده لیین که وا هه ره وشه یه کی نیشانه ی ئه م ئه ستیره یه* له لای ژوورووی چه پییه وه نوو سرا بی ئه وه ئیمه گۆر یومانه.

ده زگای ناراس

ئەمە ماچی بەگەمییان بوو.

دەچنە ناو باخچەگە، پیاسە دەگەن، دەوستان و جارێکی دیش دەس بەماچ کردن دەگەنەو. لە ناو باخچەگە ئەسکەمبیلی تەختە دەبین و دەچن لەسەری دادەنیشن. لە دوورەو گوتییان لە خورەیی رووبارەگە دەبیت. هەست دەگەن رۆحیان کەوتۆتە شەش و نازانن لەبەر چی، بەلام من دەزانم لەبەر چی: گوتییان لە خورەیی رووبارەگە خاتووت دەبیت، رووباری عیشقی شەوان؛ لە قوولایی زەمەنەو، سەدەیی لەزەتەکان سلاوێکی نەیتنی دەبەخشیتە فانسان.

ئەویش وەک ئەوێ کە هەستی پیکردبێ: "جاران، ئا لەم کۆشکانە، ئۆرژێ (۱) ساز دەکرا. دەزانی سەدەیی هەژدەم. سەدەیی ساد. مەبەست لە مارکیز دو سادە. *فەلسەفەیی ژووری ژنان*. ئەم کتێبە دەناسی؟

- نەخێر.

- پێویستە بێخۆتینیتەو. دەتدەم. لە یەکی لە ئۆرژیبەکاندا باس لە گفتوگۆی نێوان دوو ژن و دوو پیاو دەکات.

ژولی دەلی:

- باشە.

- هەر چواربان رووتوقووتن و خەریکی خۆشەویستی کردن.

- بەلی.

- حەز بەئەمە دەگەیی؟

- نازانم، ژولی وەلام دەداتەو. بەلام، "ئەم نازانمە" بەواتای ڕەت نایەتەو، ئەمە سەراحتیکی دلفرینی تەوازوعیکی نمونەیییە.

هەروا بەئاسانی درک دەرناهیتریت. دەتوانریت خۆ قایم بگرین و یا

(۱) ئاھەنگن لە پیتاوی دیونیزۆسی ئەتینایی و باخوسی رۆمان ساز دەکران. (وەرگێڕ).

ئەو تا نازارەگە داپلۆسرت، خۆمان و نیشان بەدین کە نازار ناکیشین، بەلام ئەم خۆ دەرخستەش هەول و تەقەلای دەوی. ئەگەر بیت، فانسان و بەجۆشوخۆرەشەو بەسی ساد و ئۆرژیبەکانی دەکات، ئەمە بۆ ئەو نییە ژولی لە ڕێ دەکات، بەلکو دەیهوی ئەو نازارەیی لە بیسەر بچیتەو کە کابرای قات لەبەر تووشی کرد.

فانسان پیتی دەلی:

"بەلی، تۆش باش دەزانی" باوەشی پیتا دەکات و ماچی دەکات. "باش دەزانیت و حەزت لە شتی وایە." فانسان حەزی دەکرد گەلی ئیستیشەادی بۆ بەیتیتەو کە لەو کتێبە نایابە دەریهیتاوە، مەبەست لە *کتێبی فەلسەفەیی ژووری ژنانە*.

پاشان هەلدەستن و دەست بەپیاسەکردن دەگەنەو. لەنیوگەلا وردیلەکانی درەختەکانەو مانگیکی گەورە دەردەگەوی. فانسان تەماشای ژولی دەکات و لە پڕێکدا، وەک ئەوێ سیحری لیتراپیت: تریفەیی سپی مانگ جوانییەکی ئەفسووناوی دەبەخشییە ژولی، جوانییەک فانسان تووشی حەپەسان دەکات، جوانییەکی نوێیە، پیتش وەخت نەیبینیوو، جوانییەکی ورد و ناسک، پاکیزە و تەمەلوکردنی سەختە. لە پڕێکدا، نەشیدەزانی چۆن ئەمە روویدا، وێنەیی پشتەوێ لە پڕێکدا خەیاالی داگیر کرد و نەیدەتوانی خۆی لێ قوتار کات.

ئای! بۆ ئەو سمتە نازادبخواهه! تەنها ئەو دەتوانی قات لەبەرە قۆزەگەیی پیتی لە بیسەر باتەو (لە کۆتاییدا، لە کۆتاییدا!) بەتەواویی ئاوا بوو. ئەو هەموو بادە ویسکییانە نەیانتوانی قات لەبەرەگەیی لە میتشک بسرنەو، ئەوا لە چرکەبەگدا، سمتی ئەو کچە هەموو شتەکانی پیتی فەرامۆش کرد! فانسان خۆی لە ژولی دەتالینیی، ماچی دەکات و مەمکۆلەکانی هەلدەگۆتۆفی و بۆ ماوەیەکیش دەروانیتە جوانییە سیحراویبەگەیی و بەردەوامیش بیسەر لە سمتی دەکاتەو. پڕ بەدل ئارەزووی ئەو دەکات کە

پیتی بلتی: "مه مکو له کانت هه لده گلو فم به لام بیرم هه ره له لای سمتته. " به لام ناتوانی، وشه کان ناکه ونه سه زاری. چهندی دی بیر له سمتی ده کاته وه، هه نده ژولی سپی و بیگه رد و فریشته یی خوئی ده نوبتی، هه رچه ندهش له توانایدا نییه به ناشکرا ئەم وشانه بو ده بری.

۲۶

قیرا نوستوو و منیش له په نجه ره که وه ده روانم، دوو کهس ده بینم، له ژیر تریفی مانگ له ناو باخچه که بیاسه ده کن.

له پریکدا ههست ده کهم هه ناسه دانی قیرا خیرا تر ده بیت، ئاوری لی ده ده مه وه و له وه تیده گه م که هه نده نابات هاواریکی لی بهرز ده بیته وه. هه رگیز نه مبینیوه خهوی ناخوش ببینی! ده بی چ شتیکی له م کوشکه روو بدات؟

به ئاگای ده هیتمه وه و ته ماشام ده کات و چاوانی زهق و پری له سامناکییه. پاشان هه ر خیرا، وه کوئه وهی له ژیر کاربگه ری گرانه تا دابیت، دهست ده کات به گیترا نه وه و ده لی: "ههستم ده کرد له دالانیکی دریتی ئەم میوانخانه یه دا بووم. له پریکدا، له دووره وه، پیاویکم لی قووت بووه وه و به ره و من غاری ده دا. کاتیک لیم نزیک بووه وه، چه ند مه تریکمان له نیتواندا بوو، دهستی به هاوار کردن کرد. گوئگه، به چیکی قسه ی ده کرد! رسته ی بی سه ر و بنی ده وته وه: "میکیوبکز چیکی نییه! میکیوبکز پۆلونییه!" پاشان به هه ره شه کردن لیم نزیک بووه وه و چه ند هه نگا ویکمان له به ینا بوو، ئا له م کاته دا به ئاگات هیتامه وه.

پیم وت:

- داوای لیبوردنت لی ده کهم، تو بوویته قوریانی ورتنه کانم.

- چۆن؟

- وه کوئه وهی خه ونه کانی تو ته نه که ی خو ل بن و منیش لاپه ره پروبوو چه کانی تیا فری ده م.

- چ شتیکی له میشتک دایه؟ رۆمانی؟ "به رارایییه وه پرسیری لی کردم.

سه رم شوژ ده که مه وه.

"زۆر جار پیت دوتم دهمهوی رۆمانیک بنووسم وشه ی جیدی چیه تیای نه پیت. **حهماقه تیکی زل بو ناره زووه کانی تو.** له وه دهرسم ئیستا کاتی هات پیت. دهمهوی ناگادارت بکه مه وه: وربا به."

سه رم زیاتر شوپ ده که مه وه.

"دیته وه یادت دایکت چی دوت؟ گویم له دهنگیتی، ههر وه کوئه وه ی که دوینی بو پیت: میلانکو. بهس ئه وه نده قوشمه چی به. که سیک نییه لیت تیبگات. ههستی هه موو خه لک بریندار ده که ییت و ئیتر هه موو قینیان لیت ده پیته وه. دیته وه یادت؟ له وه لامدا ده لیم:

- به لئ.

- ناگادارت ده که مه وه. جیدی بوون ده تپارێزی. ناجیدییه تیش له پیش په وه گورگ رووت ده کاته وه. خو ئه وهش ده زانی، گورگ چاره روانی چ ده که ن."

دوای ئاشکرکردنی ئه م غه بیه، جارێکی دی نووسته وه.

که م تا زور ئا له م کاته دا بوو که زانا چیکه که گه راپه وه ژووره که ی، شکست و ههستی ده کرد رۆحی هه لا هه لا بووه. تا کو ئیستاش پر ههر دوو گویتی له تریقه ی ئه و پیکه نینانه یه که دوا به دوای قه شمه ریبیا ته کانی بێرکه وه دروست بوون. هه روا به سه رسورمان مایه وه: ئایا ده بی ههر وا خیرا، ئیعباییکی له راده به دهر شوین به و قیز لیها تنه وه یه چۆل کات؟

له هه قه تدا، له خو م ده پرسی، ئایا ئه و ماچه چی به سه ر هات که رووداوه میژوویییه گهردوویییه مه زنه کان له سه ر ته ویلی جیه پیت؟

ئا به م شیوه یه ئه وانیه که مامه حه مه یی به رووداوه هاوچه ربه کانه وه ده که ن، تووشی هه له دین. ئه وه نازان ئه و بارودۆخانه ی میژوو ده یان خاته سه ر شانۆ، ته نها بو چهند ده قه یه ک رووناکییان ده گاتی. هیه چ رووداویک له نیو به رده و امییدا به هاوچه رخی نامینیتته وه، ته نها چهند کاتیکی کورت خایه ن نه پیت، ئه ویش ههر له سه ره تای سه ره تادا. ئه و منالانه ی که وا له سو مآل به پیش چاوی ملیونه ها ته ماشا که رانی ته له فیزبونه وه گیانیان ده دا، ئایا له مه رگ رزگاریان بوو؟ چییان به سه رهات؟ ئایا لاوا تر بوون یا قه له وتر؟ ئایا سو مآل ما وه یان نه؟ ئه ری به راستی، سو مآل وجودی هه بووه؟

گیرانه وه ی میژووی هاوچه رخ به ئاهه نگیکی مۆسیقا ده چیت که تیای سه د و سی و هه شت به ره مه ی بیته هۆفنی ریز کریت، به لام له ههر به ره مه و ته نها هه شت پیوه ری سه ره تا وه رگیریت. ئه گه ر بیت و هه مان ئاهه نگ ده سالی تر پیشکه ش بکریتته وه، ئه وه ههر به ره مه و ته نها نۆته ی به که می لیبدریت، که واته سه د و سی و هه شت نۆته له هه موو ئاهه نگه که یا لیده دریت و حیسابی ئاوازی بو بکریت. دوای ده سال، سه رتاپای مۆسیقای بیته هۆف، به نۆته به کی دریتی زیقن بچویندریت، ههر وه کو ئه و

نۆته بهرز و ههتا ههتایبیهی رۆژی یهکهمی کهر بوونی گۆتی لئ بوو.

زانا چیکهکه نغرۆی میلانکۆلیبیهکه بهتی و ههر وهکو ئهوهی دلئ خۆی بداتهوه، فیکرهیهکی بهخه یالا دیت، بیری بۆ قاره مانایه تی خۆی چوو، هی ئه کاتهی که کریکاری بیناسازی بوو. هه موو ده بانه وی ئه مه له یاد بکهن، لهو رووه وه یاداشتیکه ماددی و ههستیاری هه بوو: هه موو له شی ماسوولکه بوو. بزیه کی نهینی له خۆرازی بوون، له سه ر لیوی چه که ره ده کات، چونکه له وه دلنیا یه که که سیک له وانه هه نده ی ئه و، خاوه ن هه مان بازوو و ماسوولکه نییه .

به لئ، بروای پئ ده کهن یا نه، ئه م فیکره یه، به عه نتیکه ده چیت، به راستی دلئ دهاته وه. چاکه ته که ی فرئ ده دات و له سه ر سک، هه ر له سه ر عه رده که، له سه ر سک پال ده که وی، پاشان، ده که وی ته سه ر بازوو. بیست و شه ش جار گینگل ده دات و دلئ به خۆی خۆشه. ناو به ناو، ئه وه ی به بیرا دیت و له گه ل هاوکاره کانییه تی، دوا ی ئیش ده چوون له گۆمه بچووکه که ی پشته وه مه له یان ده کرد. راستر بو تریت، ئا ئه و کات، هه زار جار دلئ خۆشتر بوو له ئیستا. کریکاران ناویان لینابوو ئه نیشتا یین و خۆشیا ن ده ویست.

ئه م فیکره سووکه ی به خه یالا دیت (هه ست به سووکیی فیکره که ده کات، به لام دلخۆشیشی ده کات) بچیت له گه رماوی میوانخانه که مه له بکات. هۆشیا ره به رامبه ر به م دلخۆشی خۆده رخستنه، ده یه وی له شی خۆی نیشانی ئه و ئه نتیلیکتویله له رولا وازانه ی ئه و ولاته زۆر پیشکه وتوو، زیاد له پیوست رۆشنبیر و بئ وه فایانه بدات.

خۆشه ختانه، له پراگه وه ده رپیتی مه له ی له گه ل خۆی هینابوو، (هه مبه شه له ناو جانتاکه یه تی) ده یکاته پیتی و نیوه رووت، له ئاوتینه که سه بیری خۆی ده کات. ئه نیشکی ده چه مینیتته وه و ماسوولکه ی بازوو به جوانی ره پ ده بن. "

ئه گه ر یه کی دان به رابردوو م ناهینی، با سه بیری ئه م ماسوولکانه بکات، به لگه نه ویست! " دلغه ی ئه وه لئ ده دات وا به ده وری حه وزه که ده خولیتته وه و له شی به فه ره نسبییه کانی نیشان ده دات و ده یه وی پیمان بلتیت، به هایه کی سه ره تایی هه یه ئه ویش ته کامولی له شه، ته کامولیکه و هه ر ئه و ده توانی خۆی پیوه هه لکیشی و ئه وانی دی هیچ فیکره یه کیان له م رووه وه نییه . پاشان هه ست ده کات زۆر جوان نییه وا به نیوه رووت به دالانی میوانخانه که یا تپه ری، فانیله که ی ده کاته به ر. ئه وه ی ده مینیتته وه، مه سه له ی پتیه . به پتی په تیش بروات به قه د ئه وه ناشربنه که پتیا وه کانی له پی بیت، که واته بریار ده دات ته نها گۆره وییه کانی بکاته پتی. ئا به م شیوه یه ش. جاریکه دیش سه بیری ئاوتینه که ده کاته وه. جاریکه دیش، ته نکه خه میک تیکه لئ شانازی به خۆ کردنه وه که ی ده بیت، سه ره له نوی له خۆی دلنیا یه .

تاقیکراوه ته وه، پۆلینکراو، چاودیریکراو، گۆرانی پیتدا هه لدر او و
ناهنگی بو گیراوه.

دواپراوه که*: چوار پتی پر له غه لبه غه لب که ئینسانییه تی پالکه وتووی
تیا یهک ده گری، تونیلێکه نه وه کانی پیتدا تیده په رن.

ته نها گیل و گه لحویان نه و قه ناعه ته بیان له لا هه یه که نه و جیگا زۆر
گشتییه شویتییکی زۆر خسوسییه. له راستیدا، شوینی هه ر خسوسیی،
کونه ره شه یه*، ده رگای بالا؛ بالا یه چونکه له هه مرویان نه فسووناویتر و
نه یینامیتره. بو نه وه ی نه پۆلینیر بگاته نه م حیکمه ته، ده بوایه چوار
مانگی ره به ق له ژیر توپاراندا ژیان به ریته سه ر، له کاتیکدا، قانسان
ته نها دوا ی پیاسه یهک له گه ل ژولیدا، له ژیر تریفه ی مانگی سپی،
که یشته نه م قه ناعه ته.

پشته وه. ده کری به جوړییکی دیکه ش ناوی به رین، بو نمونه گیوم نه پۆلینیر
به ده رگای نۆیه می له شی ناوزه ده کرد. نه و شیعه ری که له باره ی نو ده رگای
له شی ئافره ته وه ده ووی، له دوو نوسخه دا بلا بووه وه: به که میانی له ۱۱ ی
جوژه ردانی ۱۹۱۵ نووسی کاتی که له سه نگه ری جه نگدا ده بی و بو "لوو"
ناویک، مه عشووقی ده بی و بو نه وی ده نیری، دووه میشیانی له ۲۱ ی
ره زه ری هه مان سال، هه ر له هه مان سه نگه ر نووسی بووی، نه مه یانی بو
مادلین نارد، ژنه دۆستییک بوو. هه ر دوو شیعه که جوان، دوو خه یالی
جیاواز به به ره میان هیناوه، به لام به هه مان شیوه دارپژراون: هه ر کۆپله و
سه بارت به ده رگایه کی له شی مه عشووقه یه: چاویک، پاشان چاوی دووه م،
گوئییهک، پاشان گوئی دووه م، کونه لووتی راست، پاشان کونه لووتی لای
چه پ، ده م، له شیعه که ی "لوو" دا، باس له "ده رگای پاشه ل*" ده کات و
پاشانیس، ده رگای نۆیه م دیت و مه به ستیش له دواپراوه که یه*. به لام له
شیعه ری دووه مدا، نه وه ی که بو مادلیتی نووسیوه، شتیکی سه بر به سه ر
ده رگاگانا دیت. دواپراوه که* ده که ویتته خانه ی هه شته مه وه و باسی کونیک
ده کات که له "نیوان دوو چیا ی عاقیقه وه" ده کرتته وه، که شوینی ده رگای
نۆیه م ده گرتته وه: "له وانی دی نه فسووناوی تره"، ده رگای "جادوو بازیه
که له و رووه وه جوړته تی قسه کردن نامینی"، "بابی عالی" یه.

بیر له و چوار مانگه ده که مه وه که ده که ویتته نیوان نووسینی نه م دوو
شیعه ره وه، نه و چوار مانگه ی که نه پۆلینیر له سه نگه ری جه نگدا بوو، نغرو
خه ون و نه ندیشه ی ئیرۆتیکیه و گۆرانکارییه کی ته و او ده کاته سه ر نه م
که شفه: ره ش* ده بیته باه تیکی عاجباتی و تیا یا هه مو وزه ی نیوکلیری
رووتایه تی تیا به کار ده هینی. بیگومان ده رگای دواپراوه که* گرینگه،
(بیگومان کی ده توانی حاشا له مه بکات؟)، به لام گرینگیه کی زۆر
ره سمیه، شویتیکه تو مارکراو و کۆنترۆلکراو و زۆر پیا هه لدر او،

وهزعیکی ناهه مواره کاتییک که نه توانین تنها دهربارهی شتییک قسه بکهین و له ههمان کاتییشدا، توانای نه وه مان نه بی له و پرووه قسه بکهین: نه و کونوی که فانسان له توانایدا نه بو له فزی بکات و هکو تۆپه له په رۆیه که و ناخراره ته قورگییه وه. سهیری ناسمان دهکات و هک نه وهی له یارمه تیده رتییک بگه ری. ناسمانیش فریای ده که وی: نیحای شیعیبیانهی بو دهنیری، فانسان دهست دهکات بهاوار: "ته ماشا بکه!" نامارزه کیش بو مانگ دهکات. "هر ده لیتی کونی ره شه* به و ناسمانه وه لکاوه!"

چاوی به ره و ژولی و هرده گیتی. ناسک و بیگه رد و ژولی بزه دیگری و ده لتی: "راسته"، چونکه نیو سه عات ده بی، به هه موو شتیکی فانسان موعجیبه.

گوپی له و "راسته" ده بییت، به لام تینویتی ناشکینی. هر به پاکیزه یه کی نه فسووناوی دهکات و فانسانیش هزی ده کرد گوپی له: "کونی ره ش*" بوایه. هزی له وه ده کرد نه و زاره نه فسووناوییه، نه و وشانهی له فز بکردبایه، نای که پی خۆش ده بو! هزی له وه ده کرد که پی بلتی: له گه ل من نه مه دووباره بکه وه، کونی ره ش*، کونی ره ش*، کونی ره ش*، به لام ناویری. له جیاتی نه مه، زمانه وانییه که ی بوی ده بیته ته له، نه وه ندهی دیکه به ره و زمانی نیستعاره ده خلیسکی: "له و کونه ره شه وه*" رووناکییه کی کال به سه ره هه موو گه ردوونا په خش و بلاو ده بیته وه! " بازووی به ره و مانگ درێژ دهکات: "به ره و پیتشه وه، به ره و کونی ره ش*" هه تا هه تایبی!"

ناتوانم سه رنجی خۆم به رامبه ره به ئیرتیجالییه تهی فانسان خۆی بیده نگ راگرم: له به ره نه و هه سواسییه ی که له مه ر کونی ره شه وه* تووشی هات،

دهیه وی په یوه ندی خۆیمان به سه دهی هه ژده مه وه بو ساغ کاته وه، په یوه ندی خۆی به ساد و به گشت نه و گرووپه ی که لیبه رتان بوون؛ به لام له به ره نه وهی هه نده هیز شک نابات، بو نه وهی تا دوا سه رحه دی نه م هاجیسه بروات، که له پوورتیکی دیکه، جیاواز، دژ به میان، ده که ویتته سه ده یه ک دوا ی نه وه وه، نه و فریای ده که ویت، به جۆر تیکی دیکه، له توانایدا نییه دهرباره ی هاجیسه لیبرتینه کانییه وه بدوی، تنها به خۆ دالده دان نه بییت، نه ویش له پشتی لیریکییه که وه که ده کاته نیستعاره و میتافۆر. نا به م شتیوه یه. زهینییه تی لیبرتیناژ ده کاته قوربانی زهینییه تیکی شیعی. کونی ره ش*، له جه سته ی ژنییکه وه ده گوازیتته وه بو که شکه لانی فه له ک.

نای که نه م جیگۆرکییه شتیکی غه مگین و بینینیسی سه خته! هیچ هزم لیتی نییه نا به م جۆره دوا ی فانسان بکه وم: خۆی ده خواته وه، له و میتافۆرانه گیر بووه هر و هکو نه وهی میتشییک به چریتشه وه نووساییت؛ جارتیکی دیش هاوار دهکات "کونی ره ش*" ناسمان و هکو چاویکی شاهانه یه!"

وه کو نه وهی ژولی هه ستهی به ماندوو بوون کرد بییت، ژولی نه فه سی شیعیبیانه ی فانسان ده پچری، تا ده هات به ره و ژوور هه لده گرا، به ده ست نامارزه بو سالونه رۆشنه که ی دهکات، له پشت چه په ره که وه دیار بو و ده لتی: "پی ده چی که سی تیدا نه ما بییت."

ده چنه ژووره وه: وایه، له ده ور میزه کان، یه ک دووانیکی به جیما و و که سی دیکه ی لی نه بوو. قات له به ره که شخه که ش له و ناوه نه ما بوو، به لام، غیابی نه و، به شتیوه یه کی وا دیت به بییری فانسانا، گوپی له ده نگیشی ده بییت، ساردوسر و شه رانی، هه روه ها له هه مان کات گوپی له پیکه نیی هاوه له کانیسی ده بییت. جارتیکی دیش شهرم دایده گری: چون ده بییت نا به و جۆره، بی ده سه لات به رامبه ری وه ستام؟ چون هه نده غه مگینانه زمانم به قورگمه وه نووسا؟ دهیه وی نه م خه یاله له میتشیکی راجمالی، به لام ناتوانی، جارتیکی تریش گوپی له وشه کانی ده بیته وه:

"هه موومان له پيش چاوى كامپيرا ده ژين. ئيستر ئه م دياردهيه به شيكه له هه لومه رج مروفايه تى..."

به ته واوى ژولى له بېر دهكات و سه رسورماو، به رامبه ر به م دوو رسته يه هه لويس ته يه ك دهكات؛ چهندي سه يره: ئه نجه ته كه ي قات له به ره كه هه ر دهقاو دهق به فيكره ي فانسان ده چي ت، كاتى خو ي ئاراسته ي پوتشانى ده كرد و ده يوت: "ئه گه ر به ته وي تيكه لى ژيانى گشتيى بيت و سه رنجى خه لكى به ره و ناعه داله تى رابكيشى، چو ن ده توانى ئا له م سه رده مه ي ئيمه نه بيته سه ماكه ر، يا وه كو سه ماكه ر خو ت نه نويني؟"

هه ر له به ر ئه مه نيبه به و جو ره هه ست به ته ريق بوونه وه بكات به رامبه ر به قات له به ره كه؟ ئايا ئه نجه ته كه ي گه لى له وه ي ئه وه وه نزيك بوو، هه ر له به ر ئه مه بوو نه يتوانى به ره و رووى بيته وه؟ ئايا هه موو له ناو هه مان ته له داين، سه يرى به وه دا هات كه له پرېدا، ئه و زه مينه ي كه له سه رى راوه ستا بوو، ده بيته سه ر ته خته ي شانويه ك و ده رچه يه كى تيا نادو زيته وه؟ كه وا ته جيا وازيبه كى ئه وتو له نيوان بېر كرده وه ي فانسان و ئه و قات له به ره كه دا نيبه؟ نه خير، ئه م فيكره يه ته حه مول ناكريت! بيتز له بېر ك دهكات وه، بيتز له قات له به ره كه دهكات وه، ئه م بيتز ليها تنه وه يه ش پيش هه موو حوكميك ده كه وي ت. وركن، هه ولى ئه وه ده دات ده ست به سه ر ئه و جو دا وازيبانه دا بگريت كه له وانى ديكه ي جو دا ي دهكات وه، تا ده گاته ئه وه ي شتيكى زور روونى به خه يالا بيت: ئه وان وه كو كه ساس و به دبه خت، دلبيان به هه لومه رجى مروفايه تى خو شه، هه ر وه كو ئه وه ي كه سه پاندر او ده ته سه ريان: سه ماكه رن و دلبيانيش پيى خو شه. به لام ئه و، سه ره راي ئه وه ي كه ده شزانى هيج ده رچه يه ك نيبه، فيكره ي نه گونجاني خو ي له گه ل جيهاندا هيتورى دهكات وه. ئا ئه م كاته وه لاميكى به بېرا ديت و ده بوايه ئه م وه لامه ي بسا ويايه رووى قات له به ره كه شه كه: "ئه گه ر بيت له پيش چاوى كامپيرا ژيان بر دنه سه ر هه لومه رجى مروفايه تى بيت، من دژ به مه ده وه ستم. من ئه مه هه لئه بژاردو وه!" ئا ئه مه يه وه لام! به ره و لاي ژولى ده چه ميته وه و

به يى هيج شه رحىكى پيشو هخت، پيى ده لى: "ته نها شت ئه گه ر بو مان مابسته وه، ئه وه يا خيبوونه دژ به هه لومه رجى مروفايه تيبه، چونكه ئيمه ئه م هه لومه رجه مان هه لئه بژاردو وه!"

ژولى به رسته سه يره كانى فانسان راهات، ئه مه ي دوايى زور به دل بوو و له سه ر تو نيكى خه با تگي رانه ش وه لام ده داته وه: "بيگومان!" هه ر وه كو ئه وه ي وشه ي "يا خيبوون" پر گياني له وزه يه كى دلخوشكه ر كر ديت، ده لى: "با بو ژور ده كه ت بچين".

له پرېكدا، كا برى كه شخه له پيش خه يالى فانسان ون ده بيت و سه يرى ژولى دهكات و سه باره ت به دوا وشه كه ي ژولى تووشى حه په سانيكى ته واو هاتو وه.

ژوليش تووشى حه په سان هات. نزيك باره كه، چهنده كه سيك مابوونه وه، هه مان ئه و كه سانه بوون پيش ئه وه ي فانسان بيت و قسه كه ي خو ي بكات. ئه و خه لكه، هه ر هه ستيان به بوونى ژولى نه ده كرد و به مه ژولى هه ستي بريندار ده بوو.

ئيس تاش، سه يريان ده كا، سه ره رز و پته و، شه ويكى عاشقانه ي له پيشه، ئه ويش سه باره ت به ئيراده ي و نازايه تى خو يه تى، هه ست دهكات ده و له مه نده، به خت ياريتى و له و هه موو خه لكه ي ده ور باره كه ش به هيتزه.

ده چرپي تته بنا گو يى فانسانا: "ئه م خه لكه هه موويان ده عبا* قرتاون." ئه وه ش ده زانى كه ئه م وشه يه هى فانسانه و ئه مه ده لى بو ئه وه ي تيببگه يه نى كه خو ي ته سليمي ئه و كر دو وه و بو ته هى ئه و.

هه ر وه كو ئه وه ي ژولى نارنجو كى دلخوشى بكاته چنگيبه وه. كه وا ته ده توانى له گه ل خا وه ن جوان ترين سمتدا يه كسه ر به ره و ژور وه كه ي بكه وي ته رى؛ به لام هه ر وه كو ئه وه ي ملكه چى فرمانيك بيت كه له دووره وه ده كه وته به رگو يى، حه زى ده كرد پيش ئه وه ي پروات هه رايه ك بنيتسه وه، كه وته گيژاوى مه ستيبه كه وه، له پيش چاوى وينه كان تيكه لو ييكه ل ده بوون، هى

زرتی سمیتیک، حه زبی شاهانه ی جووتیبون، دهنگی گالتی جارانه ی قات له بهره که شخه که و سیبهری پوتشان، ههر وهکو ترۆتسکی، له پونکه ره پارسییه که یه وه، داوی پاشاگه ردانیی و زهخیره ی ئاژاوه یه کی بی بنی به دهسته وه یه.

"با بچین مه له بکه یین"، قانسان به ژولی ده لئی و به غاردان، به په یژه کانا دیتته خواری و بهره و حه وزه که ده چیت، له و کاته دا که سی لئی نه بوو، بوئ وانه شی له سه ره وه ته ماشایان ده کرد ههر به دیمه نیکی شانۆ ده چوو. دوگمه ی کراسه که ی ده ترازیئی. ژولیش بهره و ئه و را ده کات. "با مه له بکه یین"، دووپاتی ده کاته وه و پانتۆله که ی فری ده دات.

"خۆت داکنه!"

۳.

ئاخواتنه توندوتیژه که ی بیترک که ئاراسته ی ئیماکولای کرد، به ده نگیکی نزم کردی، به چریه، ته نانه ت ئه وانه ی له و ناوه ش بوون، له سروشتی راسته قینه ی ئه و کاره ساته ی که له پیش چاویان رووی ده دا، تینه گه یشتن. ئیماکولای تا توانی به ته وای شته کان بشاریته وه؛ کاتیکیش بیترکی جییه یشت، بهره و په یژه کان ده چوو و پیانا سه رکه وت، ته نها کاتیک گه یشته نیو دالانی ژووره کان، ههستی به ته نهایی کرد؛ ههستی به گیتژ بوون کرد.

نیوسه عاتیک تیپه ریبوو، گومانی له هیچ شتیک نه ده کرد، کامیرامانه که هاته ژووره وه، ئه و ژووره ی که پیکرا لئی دنووستن، بینی له سه ر سک راکشاه.

"چ رووی داوه"

وه لام ناداته وه.

له تهنیشتی داده نیشی و ده ست ده خاته سه ر سه ری. وهکو ئه وه ی ماریک گه سستی، راده چله کی.

"به راست، پیم بلئی چ رووی داوه؟"

ئهم پرسیاره ی چهند جاریک دووباره کرده وه تا کو ئیماکولای هاته وه لام: "تکات لیده که م بچۆ هندی غه رغه ره بکه، ته حه مولی ئهم بۆنه ناخۆشه ی ده مت ناکه م."

بوئی ده می ناخۆش نه بوو، هه میشه به سابوون ده م و چاوی ده شوست، گه لیکیش وریای پاک و خاوتینی خۆی بوو؛ کامیرامانه که ده یزانی راست ناکات، به لام دیسانه وه ههر به گوتی کرد و چوو هه مامه که و وهکو پیتی راگه ینرا، دهستی به غه رغه ره کردن کرد.

فیکره ی بۆن ناخۆشی شتیک نه بوو ههر وا له خۆراییه وه بکه ویتته خه یالی ئیماکولای؛ ئهمه زاکیره یه کی داپلوسراوه که لایه نی خراپ و

شهرانی پیتی قووت کردهوه: زاکیرهی بۆن ناخۆشی هه ناسه‌ی بێرکه. کاتی له ژیر گشت ئه‌و جوین و داشۆریانه پان بیهوهوه، توانای ئه‌وه‌ی نه‌بوو گرینگه‌ی به‌بۆنی ده‌می بێرک بدات، یه‌کیکی دی، خۆی له‌ناو دلێ حه‌شارداوه، له‌جیاته‌ی ئه‌و، هه‌موو ئه‌م بۆنه ناخۆشه‌ی تۆمار ده‌کرد و هه‌روه‌ها ئه‌م تیبینیه‌ی زۆر راست و کۆنکرته‌شی لای خۆی تۆمار کردبوو: ئه‌و پیاوه‌ی بۆنی ده‌می دیت، دۆستیان بۆ په‌یا ناکریت. هیچ ژنیک ئاماده‌ی ئه‌وه نییه‌ی خۆی له‌گه‌ڵ ئه‌م هه‌ناسه ناخۆشه‌یه رابه‌ینێ؛ هه‌ر ژنه و ئیتر به‌جۆریک له‌ جۆره‌کان پیاوه تیده‌گه‌یه‌نی که ده‌بێ بروات خه‌میک له‌ گرفته‌که‌ی بخوات. جوینیکی زۆری به‌سه‌را داباری، به‌بیده‌نگی گوئی بۆ ئه‌م سه‌رنجانه راگرتبوو و به‌هه‌یوابه‌خش و دل‌خۆشکه‌ریشی زانی، چونکه ئه‌وه‌ی پێ راده‌گه‌یاند، سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ی که بێرک و به‌خه‌لکی ده‌گه‌یه‌نی که سیبه‌ری خاتوونی شه‌نگ به‌ده‌وریدا ده‌خوولینه‌وه، به‌لام له‌ راستیدا ده‌میکه ده‌سه‌رداری موغامه‌رات بووه و کهواته‌ش خه‌وتن له‌ ته‌نیشته‌ی مه‌حال نییه.

کامیرامان پیاویکی عه‌مه‌لی و پۆمانسی بوو، له‌ کاتی غه‌رغه‌ره کردندا به‌خۆی وت، تاقه‌ ریگا بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌م میزازه کوشنده‌یه بگۆرم، پتیه‌سته تا زووه بچمه جیگاوه له‌گه‌لی. هه‌ر له‌ حه‌مامه‌که، بێجامه ده‌کاته به‌ر و به‌هه‌نگاوی پارا، ده‌گه‌رپته‌وه و له‌ قه‌راغ قه‌ره‌وتله‌که، له‌ ته‌نیشته‌یه‌وه داده‌نیشی.

به‌بێ ئه‌وه‌ی جوړته‌تی ئه‌وه بکات ده‌ستیکی بۆ درێژکات، جارێکی دیش پیتی ده‌لێته‌وه: "چ رووی داوه؟"

به‌حزوری توانستی هه‌موو زه‌هنیه‌یه‌وه وه‌لام ده‌داته‌وه: "ئه‌گه‌ر ته‌نها ئه‌م پرسیاره گیلۆکه‌یه‌ت لێ ده‌وه‌شیته‌وه، بروا ده‌که‌م نابێ چاوه‌روانی هیچ گفتوگۆیه‌کم له‌گه‌لدا بکه‌یت."

هه‌لده‌ستیت و روو ده‌کاته کانتۆره‌که و ده‌بکاته‌وه، ده‌روانیتته جلوبه‌رگه هه‌لواسراوه‌کانی، کراسه‌کانی سه‌رنجی راده‌کێشن؛ ئاره‌زوویه‌کی نامۆ و به‌هیزی تیا ده‌بووژینیتته‌وه، ئه‌ویش ئه‌وه‌یه که له‌سه‌ر ته‌خته‌ی شانۆ توپ

هه‌لدری و بگه‌رپته‌وه ئه‌و شوپنه‌ی که تیا یا سه‌رشۆریان کرد و به‌دارمانه‌کانی قایل نه‌بیت، ئه‌گه‌ر دارمانیش هه‌بووبیت ئه‌وه بیه‌گۆرپته سپیکتاکلیکی واکه جوانیه‌که‌ی تیا یا بگه‌شیتته‌وه و نه‌زاکه‌ته یاخه‌بووه‌که‌شی بخاته‌وه گه‌ر.

"چ ده‌که‌ی؟ بۆ کوێ ده‌رۆی؟ پیتی ده‌لێ."

- ئه‌مه‌یان هیچ گرینگیه‌کی نییه. گرینگ ئه‌وه‌یه که له‌گه‌ڵ تۆ نه‌بم.

- به‌لام پێم بلێ چ رووی داوه!

ئیماکولاتا سه‌یری کراسه‌کانی ده‌کاته‌وه و تیبینی ئه‌وه ده‌کات: "شه‌شم جار"، ئه‌وه‌ش ده‌لێم له‌م حه‌سابه به‌هه‌له‌یا نه‌چوو بوو.

"تۆ گه‌لی ریکوپییک بووی"، کامیرامانه‌که پیتی ده‌لێ و برپاری داوه پێش میزازه‌که‌ی بکه‌ویت.

"چاکمان کرد هاتین. پرۆژه‌که‌ت له‌مه‌ر بێرکه‌وه پیتی ده‌چی له‌ گیرفان داویت. داوای بوتلیک شامپانیا‌م کرد بۆ ژووره‌که‌مان.

- چ ده‌خۆیتته‌وه بخۆره‌وه و له‌گه‌ڵ هه‌ر کتیه‌کیش ده‌ته‌وی.

- به‌لام پێم بلێ چ رووی داوه؟

- حه‌وته‌مین جار. ته‌واو له‌گه‌ڵ تۆ کۆتایی هات. هه‌رگیز. ئیتر ته‌حه‌مولی ئه‌وه ناکه‌م که بۆنی ئه‌و هه‌ناسه ناخۆشه‌ت بکه‌م. تۆ خه‌ونی ناخۆشی منی. تۆ شکستی منی. شه‌ر و شووره‌یی منی. شه‌رم و داشۆری منی. قیژ و بیزلیهاتنه‌وه‌ی منی. ده‌بێ ئه‌مه‌ت پێ بلێم. به‌توندوتیژییه‌وه. به‌بێ ئه‌وه‌ی درێژه به‌دوودلێی و پارایم بده‌م. به‌بێ ئه‌وه‌ی درێژه به‌م حه‌یکایه‌ته بده‌م که هیچ مانایه‌کی نییه.

به‌پێوه‌یه، به‌رامبه‌ر به‌کانتۆری جله‌کان، پشتی له‌ کامیرامانه‌که‌یه، به‌هیمنی ده‌دوی، به‌هێوری، به‌ده‌نگیکی نزم، به‌چرپه. پاشان ده‌ست ده‌کات به‌خۆ رووت کردنه‌وه.

ئەمە بۆ بەكەمەن جارە ئا بەم شېئو، بەبى موبالاتىيەكى ئاشكرا و بەبى شەرم خۆى بەرامبەرى پروت دەكاتەو. بەم خۆ پروت كىردنەو، بە دەبىست پىتى بلى: وجودى تۆلىرە، بەنسىبەت منەو، ھىچ گىنگىيەكى ئەوتۆى نىبە، وجودى تۆو، وجودى سەگى يا مشكى واپە. تەماشاش كىردى تۆ، بەھىچ جۆرى، ھىچ ئەندامىكى لەشم ناھەزىنى. دەتوانم ھەر چىبەكم بویت بەرامبەرى تۆبىكەم، دەتوانم چى ناھەموار و ناقۇلايە بەرامبەرت بىكەم، دەتوانم بەرامبەرت برىشیمەو، گوتىيەكانم پاك بىكەمەو يا ناولىنگم بشۆم، مىز بىكەم و خۆمىش رەحت بىكەم. تۆ بەنسىبەت منەو، نا - چا و نا - گوتى و نا - سەرىكىت. ئەم بى موبالاتىيە رۆج بلىندەم دەبىتە پالتۆبەك و يارمەتیم دەدات بەبى شەرم و ھەيا ئازادانە بەرامبەرت بىجولتیمەو.

كامىرامانەكە جەستەى شۆخەكەى دەبىنى چۆن لە پىش چاوى بەتەواوى تووشى گۆرانكارى دىت: ئەم جەستەبەى كە تا ئەو كاتەش شىتىكى ئاسان بوو بۆى، ئىستە دەبىتە پەيكەرىكى يۆنانى و لەسەر بناغەبەكى بلىندى سەد مەتربىيەو و دەبى لە خوارەو تىبى پروانى. ئارەزىو، كى شىتانەى تىبا بوو، ئارەزىو، كى نامۆ و ھەشەرىبانە خۆى بەيان نەدەكرد، بەلكو رۆ دەچو، مەشكىيەو، مەشكى و بەس. ئارەزىو كاتى دەبىتە سەوداسەرىيەكى عەقلىي، ئەو دەبىتە دىوانەبىيەكى ئەفسونناوى؛ ئا تەنھا ئەم جەستەبە، ئەم جەستەبە و بەس، دەتوانى، ھەموو ژبانى پر خۆشپى بىكات.

ئىماكولاتا ھەستى بەم سەوداسەرىيە دەكرد، ھەستى بەم خۆ فىداكردنە دەكرد كە دەلكايە پىستىيەو، وەكو شەپۆلى موچرىكىكى ساردىش بەرەو سەرى سەردەكەوت. ھەستى بەھەپەسان دەكرد، ھەرگىز لەو دەپىش ھەستى بەشەپۆلى و نەكردو. ئەم شەپۆلە ساردىيە، ھەر وەكو شەپۆلى عىشقە، يا شەپۆلى گەرمىي، يا ھى توورە بوون. ئەم ساردىيە لە

ھەققەتدا ھى عىشقە؛ لەبەر ئەو، ئەم خۆ فىداكردنە موتلەقەى كامىرامانە و رەفز كىردنەو، كەى بىر ك بەدو و پروى يەك نەفەرەت لى كىردن دەچوون و ئىماكولاتا لە ھەردو كىيان ياخى بىو. بەو دەچو رەفز كىردنى بىر ك بىت، فرىتى داتە باوھش دۆستە ئاسايىيەكەى و تەنھا لەخۆبايى بوونىش بىت و باكات بەرەو پروى ئەم رەفز كىردنە بىستەو، و قىنىتىكى زۆرى لە دۆستە ئاسايىيەكەى بىستەو. لەبەر ئەم ھۆبەيە كە ئا بەم توندوتىزىيەو رەفزى دەكات و ھەزىش دەكات، كامىرامانەكە لە پىش چاوى بىستە مشكىك، ئەم مشكەش بىستە جالجالۆكەيەك و جالجالۆكەش بىستە مېش و جالجالۆكەيەكى تىرش قوتى بدات.

ئىستا و بەكراسىكى سىيەو، پرپارى داو، بىستە خوارى و خۆى بەبىر ك و گىشت ئەوانەى دىكە نىشان بدات. دلى بەو خۆشە كە كراسىكى سىيە لەبەرە، رەنگى سىيە، رەنگى بوو، چۈنكە ئەو و ھەست دەكات كە ئىمىرۆ رۆزى گواستەو، شايىيەكى بەرەواژ، شايىيەكى تراژىدى، شايىيەكى بى زاوا. لەژىر ئەم كراسە سىيەش برىنى ناعەدالەتتىك بەجەستەو، ھەست دەكات ئەم نا عەدالەتتىيەش گەرەى كىردو، ئەم نا عەدالەتتىيە جوانى كىردو، ھەر وەكو چۆن كارەسات شەخسىياتى تراژىدىا جوان دەكات. بەرەو دەرگا دەرەوات، ئەوھش دەزانى ئىستا ئەوتىر بەبىجامەيەكەو، بەسەر نووكى پىيەو، وەكو سەگىك دواى دەكەوتىت و ھەزىشى دەكرد ئا بەم شىئو، بەناو ھەموو كۆشكەكەيا پىياسە بىكات، جووتىكى تراژىدىاى مەسخەرەو، شازادەيەك سەگىكى ناجىنىش دواى كەوتو.

به لآم سهري سوور ده ميني لهو كه سهي كه به سهگي چواند. له نيټو ده رگاكه راوه ستاوه و به سيمايه كي تووره وه. له پريكدان ئيرادهي ملكه چي ده كوژتته وه. پر له شي له ناره زويه كي بيهيوا ده بيت، ئه ويش دژي ئه و شه نكيه به ستيت كه وا به ناهق ئاپرووي برد. ئه و نازايه تيبه شك نابات كه شه پازلله يه كي ليبدات، يا داركاري كات، يا فرتي داته سه ر دوشه ك و به زور له گه لي بخه ويت، به لآم هه ست به شتيك ده كات كه كار له كار بترازيني، شتيكي زل توندره و ئاميز بيت.

ئيماكولاتا ناچاره له پيش ده رگاكه هه لوسته يه ك بكات.

كاميرامانه كه پتي ده لي:

- نايه لم تپه ري.

- تو له مه ودوا وجودت نيبه بوم.

- چون؟ وجودم نيبه؟

- كاكه ناتناسم.

پيكه نينيكي گرژ ده يگري: "نامناسيت؟" دهنگي به رز ده كاته وه: "ئهم

سه رله به يانيه ش پيكه وه نووستين!

- مه جالت ناده مي تا به م شيوه يه قسه م له گه لا بكه يت! به م ئسلووبه!

- ئه م سه رله به يانيه، تو به م ئسلووبه قسه ت له گه ل ده كردم، نه تده وت،

دهي... دهي... دهي!

به ته نكه شهرميكه وه وه لامي دا به وه:

- ئه و كاته ي كه هيشتا خوشتم ده ويست، ئيستتا بينز له م ئسلووبه

ده كه مه وه.

كاميرامانه كه هاوار ده كات: "به لآم پيكه وه نووستين!

- به م شيوه يه قسه م له گه ل مه كه!

- دويني شه ويش ديسانه وه هه ر پيكه وه نووستين، به به كه وه نووستين، به به كه وه نووستين!

- وس به!

- بو ئه م سه رله به يانيه ته حه مولي له شمت ده كرد، ئه م ئيواره به نا؟

- ده زاني من قيني گه وره م له م ئسلووبه ناشرينه ت ده بيتته وه!

- جا چ گويم له قينه اته وه ي توئه! تو سوزانيه كي بو خوت!

ئاي كه نه ده بوو ئه م وشه يه بدركييني، هه ر هه مان وشه بوو بيكريش پتي وت. ئيماكولاتا هاوار ده كات:

"بيزم له م قسه بازار پيانه يه، بيزم له تو شه!"

كاميرامانه كه ش ديسانه وه هاوار ده كات: "كه واته تو له گه ل يه كي ك نووستي بيتز لتي ده كرده وه! به لآم ئايا ده زاني نه گه ر بيت و ژنيك له گه ل يه كي بنوي و له هه مان كاتيشدا بيتزي ليتكاته وه، ئه وه په تياره به كه بو خوي، په تياره به، په تياره به كه بو خوي!"

وشه كاني كاميرامانه كه تا دين شيكلي بازارانه وه رده گرن و تا ديتيش ترس له سه ر روخساري ئيماكولاتا ده نيشي.

ترس! ئايا به راستي لتي ده ترسي؟ پروا ناكه م: ئه و باش ده زاني، له قولايي ناخيدا، پتيوستي به وه نه ده كرد كه گرنگيه كي زور بدرتته ئه م به گژدا چونه. شاره زاي ملكه چي كاميرامانه كه يه و له م رووه شه وه ئه وه ي مسوگر كردوه. ئه وه ش ده زاني كه به م جوئانه ده يه وي بلتي گويم لي بگرن، بمبين، ئيعتبارم بو دابنين. چونكه لاوازه، بوئه جوين ده دات، له جياتي هيز شه لاتبانه هه لسوكه وت ده كات و قسه ي توندره وانه ش به كار ده هيني. ئه گه ر ئيماكولاتا كه ميكي ش خو شي بو يستايه، ئه وه هه ر هه ندو كه يه ك و به س، كه واته ده بو ايه ئيستتا به رامبه ر به م ته قينه وه ي بيهيوايي به خاو

بیتتهوه. بهلام بهپتچهوانهوه، لهجیاتى خاوبوونهوه، ناروزوویهکى جلهوترازاوى تیدایه، ئهوش له پیناوى نازاردانى ئهوه.

ههه له بهر هه مان هوش، واى لى دهکات که وشهکانى بهجیدى وهرگرت و پروا بهجوین وهه ره شهکانى بکات و لیشى بترسى. ههه بویهش، ئیماکولتا زهق زهق ته ماشای دهکات و له چاوانیشیهوه ههست بهو ترسه دهکرا.

ترس له سهه سیمای ئیماکولتا دهخوینیتتهوه وههست به نازایه تى خوئى دهکات: به شتیهوه کى ناسایى، ئهوه هه میشه ترسى له سهه ده نیشته، خوئى بو شل دهکرد و داواى لیبور دنى لیده کرد، وانیشته له پرپکدا، هیز و توانا و سهه شتیهوه خوئى پى نیشان ددها، ئیسته، ئهوه له ترسا هه لده لرئى. کاتیکیش ئیماکولتا ش دهبینى، لاواز و بی دهسه لات، ئهوه زیاتر دهنگى هه راش دهکات و جوینه توند و بی سووده کانى جاریکى دى بو هه لده لرئى. داماو، نازانى که وتوته گه مهى ئهوه وه و پوته شتیک که به ناسانى یارى پى دهکرى، ته نانهت له و کاتانه شى که هیز و سهه ره سته شى له نپو تووره بووندا دهسگیر ده بوو.

ئیماکولتا پتیه ده لى: "ده مترسینى. شه رانیت و جی قیرلیهاته وهى"، ئهوى دامویش، نازانى ئهه تاوانبارکردنه په شیمان بوونه وهى بو نییه و ئهوش سیمالى ملکچه چى و دل سافى، ئیتر بو هه تا هه تايه، لای ئهوه ده بیتته یه کیکى توند ره وه و ده سدر پتکه ره.

"ده مترسینى" جاریکى تریش ئیماکولتا پتیه وته وه و خوئى لا دا بو ئه وهى تپیه رى.

رتیه ده دات بروات و وه کو سه گیکى ناجسن داواى شازاده یه ک بکه ویت، ههه ئهوها داواى ده که ویت.

رووتایه تى. چهنه لاپه ریه کى گوئارى نو قیل ئوسه رفاتووم هه لگرتووه، هى مانگى خه زه لوه رى ۱۹۹۳ه، تیا یا راپرسیک ئه نجام دراوه: لیستیکیان بو سه د و بیست که س ناردوه که خو یان به چه پ ده زانن بو ئه وهى هیل به ژیر ئه و وشانه دا به یین که پتیا ن وایه ئه فسوونبه خشن، یا هه ستیکى تاییه تیا ن له لا دروست ده که ن، یا سه رنج راکیشن یا ئه وه تا ته عبیر له ها وده مى ده که ن؛ چهنه سالتیک له مه وه ره، هه مان راپرسیان ساز کردبوو، هه مان پرسیا ریا ن تیا یا دارشتبوو، هه ژده خال، خه لکى سهه به چه پى له ده ور خو کو ده کرده وه و به مه خالى هاوبه شیا ن پیکده هیتا. ئیمرو ته نها سى وشه هه ن خه لک له ده وری کو ده بیتته وه. ئایا چه په کان ته نها له سى خال یه کده گرن؟ چ غلژبوونه وه یه که! چ ئاوابوونیکه! باشه ئه م سى وشه یه چین؟ باش گو تبا گرن: یاخى بوون و رهنگى سوور و رووتایه تى. له یاخى بوون و رهنگى سوور خیرا تیده گه ین. باشه له ده ره وهى ئه م دووه، ته نها رووتیه ده مینیتته وه که دل ی چه په کانى بو لیده دات، ته نها ئه م وشه یه وه کو که له پوورى سه مبولی هاوبه ش له نیوانیا ن ده مینى، شتیکى سه رنج راکیش. ئا ئه مه که له پوورى میتزوویه کى مه زنى دوو سه د ساله که ده سپیکه که ی شو رشی فه ره نسایه، ئا ئه مه که له پوورى رو بسپیه ر و داننۆن و ژوریتس و رۇزا لوکسومبورگ و لینین و گرامیتچی و ئه راگۆن و چی گیشارایه؟ رووتایه تیه؟ سکی رووت و گواندینى* رووت و سمتى رووته؟ ئا ئه مه یه دوا به یداغ که به ژیریا چه په کان مه زنتری ن ره وتى میتزووییا ن ساز بده ن؟

باشه ئاخه له بهر چی رووتایه تى؟ بو خه لکانى چه پ، ده بی ئه مه چه بگه یه نى؟ په یمانگای راپرسین لیستیکیان بو بنیرى و ئه وانیش هیل به ژیر ئه م وشه یه دا به یین؟

مه سیره ی چه پر وه کانى ئه لمانیا م دینیتته وه یاد، له هه فتا کاندا، بو

خویشاندان و نارەزایی دەربەرین هاتبوونە سەر شەقام (نازانم، دژ بەبۆمبای نیوکلیر بوو، یا دژی جەنگ یا دژ بەدەسەلاتی پارە بوو) لەسەر شەقامی یەکی لە شارە گەورەکانی دونیا، خوێبان رووت کردبوو و هاواریان دەکرد.

دەبێ ئەم خوڕووت کردنەوێه تەعبیر لە چ بکات؟

گریمانی یەكەم: رووتیی بۆ ئەوان بەهاترین سەربەستییە و یەكێكە لەو بەهانیانە كە زۆرترین هەرهەشی لێكراوە. ئەم چەپرەو ئەلمانانە بەم سەر و ئەوسەری شاردا دەهاتن و دەچوون، گەلی خوێبانان نیشان دەدا، هەر وەكو ئەو مەسیحییانە كە كاتی خوێ، خاچ لەسەر شان، بەرەو مەرگ دەڕۆشتن.

گریمانی دووهم: چەپرەو ئەلمانەكان، بەمە سەمبۆلی یەكێ لە بەهاكانیان عەرز نەدەکرد، بەلكو بەشێوەیەكی ئاسایی، دەیانویست سەدمە لە لای ئەو خەلكە دروست بکەن كە خویشیان بەچارەیان نەدەهات. سەدمە دروست كردن و تۆقاندن و نەفرەت لێ كردنە. پیسایی فیلیان بۆ تیگرن. هەموو پۆخڵەواتی دونیایان بەسەرا برژێتن.

دوو فاقیبەکی سەیر و عەجایب: ئایا رووتی دەبیتە گەورەترین بەها، یا زەبەلاحترین پۆخڵەوات و وەك قۆمپارەیهكی قەستەقول فری دریتە نیو دوژمنەو.

باشە كاتیك ئانسان بەژولی دەلی: "خۆت رووت كەو" چ واتایەكی بۆی هەیه و هەر وەها پیشی دەلی: "چ قەپالگرتنیکە لە پیش چاوی ئەم دەعبا* قرتاوانه!"

ئەي باشە دەبێ بەنێسبەت ژولیبەو چ مانایەكی هەبیت كە بەناسکی و گەرموگورپیەو، وەلام دەداتەو: "بۆ نە"، قۆچەي كراسەكەي دەترانزینی؟

رووتە. كەمێ تووشی حەپەسان دیت و پێدەكەنی و پێكەنینهكەي نەتر دەدات و لە راستی بەخۆی پێدەكەنی، نەك بەئەو، چونكە ئا بەم شێوە رووت بوونەوێه، لەم فەزا پانویەرینە پر جامخانەیه، بۆ ئەو هەند نا ئاساییه و تەنها شتیش بیری لێكاتهو، ئەو ئەو وەزە نامۆیه و هیچی تر. مەمكڵغەكەي فری دا، پاشان ئاوەلكراسەكەي*، بەلام ئانسان نەیدەبینی: سەرنجی ئەو دەدات رووتە، بەلام بەبێ ئەو ی بزانی ئایا بەرووتی دەبێ چۆن بی. با بیخەینەو یادی خوێمان، چەند ساتیك لەمەوێهەر، ئانسانمان بینی چۆن تووشی وەسواسەي سمتی بیو، ئایا هەمیشە بیڕ لە سمتی دەكاتهو، دواي ئەو ئاوەلكراسە* ئاوریشمینەكەي فری دا؟ نەخیر. ئەم بیڕی لە لای رەویبەو. لەجیاتي ئەو ی بەوردی سەیری ئەم لەشە بکات كە خەریكە رووت دەبیتەو، لەجیاتي ئەو ی خوێ لێ نزیك كاتهو، هییدی هییدی هەستی پێ بکات، بۆ نە دەستی لێ بدات، نەخیر پشستی تێدەكات و خوێ فری دەداتە حەوزەكەو.

ئەم ئانسانە زەلامیكی سەپرو سەمەرەیه. سەماكەرانی لەتوێت كرد، و پێنەیهكی زۆریشی لەمەر مانگەو دەكرد، لە راستیشدا، ئەم ئانسانە وەرزشەوانە. خوێ نغرو دەكاته نیو ئاوەكە و مەلە دەكات. لە پێكدادا، رووتیی خوێ لە بیڕ نامینێ، ئەو ی ژولیش، ئەو ی تەنها بیری لێ بکاتهو، ئەم مەلە كردنەیه كە بازوو و قاچەكانی بەخیرایی دەجوڵینیتەو.

دوا بەدواي ئەویش، ژولی، چونكە زەرگ نازانی، بۆیه بەوریایی بەپەیزەكەیا دەچیتە خواری. ئانسان، هەر ئاوریشی لێ ناداتەو! جیتی داخە: غەدر دەكا، چونكە ژولی گەلێ جوانه، زیاد لە پێبوستیش جوانه. لەشێكی تیشكهاویژی هەیه؛ ئەمەش ئەنجامی شەرم نییه، بەلكو شتیکی

دیکه یه، ئه ویش جوانه: ئه نجامی ناقولایی هه میمییه کی ته نهاییانه یه، چونکه، فانسان له بهر ئه وهی سه ری له ژیر ئاو دایه، ژولی گومانی له وه دا نییه که که سیکی دیکه نییه ته ماشای بکات؛ ئاو تا کو قژی دیت و هه ست دهکات ئاوه که سارده، هه زیش دهکات خۆی نوقم کات، به لام غیره ت ناکات. راوه ستا و دوو دله؛ پاشان، به ئه سپایی په یژه یه کی دی ده چپته خواره وه، هه رچه ند ئاوه که تا کو ناوکی دیت و هه ر دوو دهستی نوقم دهکات، به ناو له پ مه مکی ته ر دهکات و فینکی دهکاته وه. به راستی دیه نیکی جوانه. فانسانی ساویلکه، گومان له هه یچ شتیک ناکات، به لام من له کو تاییدا پرووتیییه که ده بینم که ته مسیلی هه یچ شتیک ناکات، نه ته مسیلی نازادی دهکات، نه ته مسیلی پۆخله وات دهکات، پرووتیییه که له هه موو مانایه که دامالراوه، پرووتیییه کی په تییه، هه ر وه کو خۆی، ساف، بیوا شپت دهکات.

له کو تاییدا ده ست به مه له کردن دهکات. زۆر له فانسان هه مینتر مه له دهکات، سه ری نارپیکانه سه رئاو ده که ویت؛ فانسانیش، سه ج جار ئه مه سه ر و ئه وه سه ری ئه و پانزه مه تره دهکات. کاتیک ژولی له په یژه که نزیک ده بیته وه بو ئه وهی سه رکه ویتته وه، فانسان خیرا دوا ی ده که ویت. هه ر دووک له قه راغی هه وزه که ن، له سه ره وه ش له سالونه که وه غه لبه غه لب هه لده ستیت.

که مه ی په شوکان چونکه خه لکیکی نه ناسیاویان لپوه نزیکه، فانسان ده ست به هاوار دهکات: "هه ر ئیسته په لامارت ده ده م!" به گرژیییه کی ئاژه لانه خۆی ده کو تیتته سه ری.

چۆن شتی وا پروو ده دات، کاتیک هه ر دووک پیاسه یان ده کرد، پرووی نه ده هات وشه یه کی پیس چپییه بدرکینتی، وا ئیستاش، ترسی ئه وهی هه یه که یه کی گویی لی بیته، ئا به م جوژه هاوار دهکات و قسه ی ناشرین ده درکینتی؟

زۆر راسته، چونکه فه زای هه میمی جیهیشت. کاتی وشه یه که له پانتایییه کی بچووک و داخراودا له فز ده کریت هه مان ده لاله تی نییه، ئه گه ر بیته و هه مان وشه له ئه مفیتیا تریکدا^(۱) له فز بکریته. که واته ته نه ا وشه که لیپرسراو نییه و ته نه اش ئاراسته ی ژولی کرابیته، ئه مه وشه یه که که ئه وانی تر ده یانه وی گوییان لپی بی، ئه وانه ی که وا له وین و سه یری ئه م دیه نه ده که ن. راسته ئه مفیتیا تر به تاله، به لام سه ره رای به تالییه که شی، جه ماوه ری خه یالی، جه ماوه ری ئیحتیمالی لیته دان، له گه ل ئه وان دایه.

ده کری پرسیا ری ئه وه ش بکه ین، ئه م جه ماوه ره له کی پیکه اتوه؛ پروا ناکه م مه به ستی فانسان جه ماوه ری کو ره که بیته؛ ئه و جه ماوه ره ی که ئیستا ده وریان لپی داوه، زۆرن، داواکاری زۆره، شله ژاو و فزولی دیاره، به لام به ئاسانی شناسنامه یان نازانین، خاوه ن روخساری نادیارن و ئه مه ش مانای ئه وه یه ئه و جه ماوه ره ی ئه و ئه ندیشه ی دهکات، خه ونی سه ما که رانن؟ جه ماوه ریکی نادیارن؟ ئه و جه ماوه ره یه که پوتشان ده یویست تیورییه کانی له سه ری دا برتی؟ که واته تیکرای جیهان ده گریتته وه؟ هه تا هه تایییه کی بی روخسار؟ جوژه ته جرید کردنی که؟ نه ک سه د له سه د: چونکه له دواوه ی ئه م هه شاماته نادیاره هه ندی روخساری دیار ئاشکرا ده بوون: پوتشان و هاو رپیکانی؛ سه رنجیان ده دن، پیده که نن، سه رنجی ئه م دیه نه ده دن. سه رنجی فانسان ده دن، سه رنجی ژولی ده دن، هه روه ها جه ماوه ره نه ناسیا وه که ش. فانسان بو ئه وان هاواری ده کرد، ده یه وی ئی عجاب و ئافه رینی ئه وان بباته وه.

"ناتوانی دهستم بو درپژ بکه ی!" ژولی وه لام ده داته وه، ئه ویک به هه یچ شپه یه که پوتشانی نه ده ناسی، ئه ویش ئه م رسته به ی وت، بو ئه وانه ی که له وین و ئه وانه ی که له ویش نین ده توانن ئاماده بن. ئایا ئه ویش هه ز

(۱) مه به ست له شانوی یۆنانی کۆنه، هه روه ها هۆلی ده رس وتنه وه و شوینی کۆر گیرانیش ده گریتته وه. (وه رگپه).

هیچ پرووی نه‌دا. هەر هیچ پرووی نه‌دا، چونکه ئەندامی ئانسان وەکو شاتوویه‌کی چرچ و لۆچی کیتییه، وەکو ئەسکیفیچی دورمانی داپیره‌یه.

ئەری بۆچی هەند بچووکە؟

ئەم پرسیاره راسته‌وخۆ له ئەندامی ئانسانی ده‌کەم، ئەندامی به‌ئاشکرا تووشی چه‌په‌سان دیت و له وه‌لامدا ده‌لی: "بۆ نابێ هەند بچووک بم؟ هیچ هەست به‌پیداویستییه‌کی نه‌وتۆم نه‌کردوه بۆ ئەوهی گه‌وره‌م! بروام پیتبکه‌ن، ئەم فیکریه‌م قه‌د نه‌هاتوه به‌خه‌یالا! ئاگادار نه‌کراومه‌ته‌وه. له‌گه‌ڵ ئانسان هاوته‌بام، به‌سه‌رسورمانیشه‌وه به‌ده‌وری چه‌وزه‌که غارم ده‌دا و چه‌زبشم ده‌کرد بزانه‌م چی به‌سه‌ر دیت! به‌باشی رامباردا! ئیستاش ئانسان به‌وه تاوانبار ده‌که‌ی که‌ بێ توانایه! تکات له‌ ده‌کەم! ئەمه‌ به‌ته‌واوی هه‌ستم بریندار ده‌کات و تووشی تانیسی و پێژانم ده‌کات و کارتیکی نار‌ه‌وايه، چونکه ئیسه هه‌ردووک له هارمۆنییه‌کی موته‌له‌قدا ده‌ژین و تکاشت له‌ ده‌کەم، تووشی بێ هیوایمان مه‌که. من هه‌میشه شانازی پتوه ده‌کەم، هه‌روه‌ها ئه‌ویش شانازی به‌منه‌وه ده‌کات!"

ئەندامه‌که راستی ده‌کرد. له‌ لایه‌کی تریشه‌وه، ئانسان به‌هه‌لسوکه‌وتی ئەندامه‌که‌ی ته‌ریق نه‌بووه‌وه. ئەگه‌ر ئەندامه‌که‌ی ئا به‌م جو‌ره له ئەپارتمان‌ه‌که‌ی هه‌لسوکه‌وتی له‌گه‌ڵ بکه‌ردبایه، هه‌رگیزاو هه‌رگیز لێی خۆش نه‌ده‌بوو. به‌لام لێره، ئەم هه‌لسوکه‌وته‌ی زۆر به‌ماقوول لێکدايه‌وه و هه‌روه‌ها به‌سه‌نگینی له‌ قه‌له‌م دا. که‌واته بریاری ئەوه ده‌دات که شته‌کان هه‌ر وەکو خۆی چۆنه ئه‌وها وه‌رگریت و وا پيشان بدات که جووت ده‌بیت له‌گه‌لی.

ژولیش، دیسانه‌وه نه‌ ته‌ریقبووه‌وه، نه‌ هه‌ستیشی به‌حیرمان کرد. هه‌ستی ده‌کرد له‌شی ئانسان له‌ سه‌ره‌وه ده‌جولیته‌وه و له‌ خواره‌وه‌ش هیچ شتیکی

ده‌کات موعجیب بن پیتی؟ به‌لی، به‌لام ئاره‌زووی ئەو هه‌ر ئەوه‌نده‌یه که ئانسان موعجیب بێ پیتی. ئاره‌زووی ئەوه ده‌کات که جه‌ماوه‌رتیکی نادیار و نه‌ناس چه‌په‌له‌ی بۆ لیدات بۆ ئەوه‌ی له‌ لای ئەو ئینسانه‌وه خۆشه‌ویست بێت که بۆ ئەم شه‌وه هه‌لیبژارد، چوزانین چ روو ده‌دات؟ ره‌نگبێ بۆ که‌سانی دیش. به‌ده‌وری چه‌وزه‌که‌دا غار ده‌دات و مه‌مکوڵه‌کانی به‌کامه‌رانی به‌راست و چه‌پدا هه‌لته‌که هه‌لته‌کیانه.

ئانسان تا دیت، به‌جورته‌وه وشه‌کانی هه‌لده‌بژیری؛ ته‌نها خه‌سه‌له‌تی ئیستیعاره‌ییان هه‌ندیک له‌ قسه‌ی رووتی بازایی رزگارییان ده‌کات.

"به‌هینه‌که‌م* هه‌لته‌ده‌گرم و به‌دیوارا داته‌کوتم!

- ناتوانی دامکوئی!

- له‌ ناوه‌ند چه‌وزه‌که له‌ خاچت ده‌ده‌م!

- له‌ خاچ نادریتم!

- له‌ به‌ر چاوی عاله‌م سمتت ده‌دریم!

- ناتوانی بیدری!

- هه‌موو دونیا کونی ره‌شت* ده‌بینن!

ژولی به‌هاوار کردنه‌وه

- که‌سێک ناتوانیت ببینی!

ئا له‌م کاته‌دا، جارتیکی تریش، گوئیان له‌ ده‌نگی زۆر نزیک ده‌بیت و وه‌کو ئەوه‌ی هه‌نگاوه سووکه‌له‌کانی ژولی قورس بکه‌ن و داوای لیده‌کات راوه‌ستیت: ژولی ده‌ست به‌قیژه‌یه‌کی که‌رکه‌ر ده‌کات، هه‌ر وه‌کو ده‌ست بۆ ژنیک درێژ کرابیت. ئانسان ده‌یگرێ و هه‌ردووک پیکرا به‌رده‌بنه‌وه. ژولی سه‌یری ده‌کات، چاوانی کراوه، چاوه‌روانی ئەوه ده‌کات ئانسان په‌لاماری بدات و بریاری ئەوه‌شی داوه که به‌رگری نه‌کات. ژولی لینگێ ده‌کاته‌وه. چاوانی داده‌خات. به‌ئاسته‌م سه‌ری به‌لایه‌کدا وه‌رده‌چرخینی.

وا پروو نادات، ئەمەى له لا غەریب بوو، بەلام بۆ نا، پیتی رازی بوو و ئەویش واتە ژولی، ئەویش هەر بەلەشی، وەلامی جوولانەوێ دۆستەکەى دەدایەو.

ئەو دەنگانەکەى پێش چەند ساتیک گوتیان لى بوو، وا هەست دەکرا دوور دەکەونەو، بەلام غەلبە غەلبەیکى دیکە لەو فەزایە دەنگى دەدایەو: دەنگى پیتی یەکتى بوو بەو ناوہیا غارى دەدا.

هەناسەبرکیتی فانسان خیراتر و هەراشتر دەبیت؛ دەمرخینى و دەبۆرتینى، لە هەمان کاتیشدا، ژولی دەنووزیتەو و هەنسک دەدات، چونکە لە لایەک، لەشە تەرەکەى فانسان تازارى دەدات کە بپوچان دەکەوتیتە سەر لەشى ئەو، لە لایەکی دیکەش، دەپەوێ بەم جۆرە وەلامى مرخە مرخەکانى ئەو بداتەو.

تەنھا لە دوا لەحزەدا زانا چیکەکە چاوی پیکەوتن، نەیتوانى خۆى لیبیان بپاریزى. بەلام بەجۆریک هەلسوکەوت دەکات، هەر وەک لەوێ نەبى وایە، چاوی بەلایەنى دیکە گر دەدات. کەمۆکە یەک دلەراوکیى هەیه: بەتەواوی سەر لە ژيانى رۆژئاوا دەرناکات. لەناو جوغزى ئیمپراتۆرییەتى کۆمۆنیسمدا، لە دەور حەوزى مومارەسەى خۆشەویستى مومکین نەبوو، نەک ئەمە بەلکو مومارەسەى چەندین شتى دیکەش؛ دەبى هیدی هیدی خۆى بەم جۆرە ژیانە رابھیتى. وا گەیشتە دیوہکەى تری حەوزەکە و حەزى بەو دەکرد کە ئاورپیک بداتەو و بەلایەن کەم بەقونە چا و خیرا تەماشای ئەو جووتە بکات کە خەریکی جووتبوون؛ چونکە سەرى لە شتیک دەرنەدەچوو: ئایا ئەو پیاو بەتەواوی لەشى خۆى بۆ کارى وا رابھیتاوە؟ چ شتیک لە هەققەتدا بۆ پەرودەکردنى لەش سوودمەندە، خۆشەویستى فیزیکی یا کارى دەستیى؟ بەسەر حەز و ئارەزووەکانى زالە، نەیدەویست بەفۆبۆرى^(۱) نەچوین.

لە دیوہکەى تری حەوزەکە رادەوہستى و خۆى بەوہرزى کردنەوہ خەریک دەکات: سەرەتا، دەست بەراکردن دەکات و ئەژنۆى بەچاکى بەرز دەکاتەو؛ پاشان خۆى لەسەر دەست رادەگریت و پیتیەکانى بۆ ئاسمان بەرز دەکاتەو؛ هەر لە مندالبیەو ئەم مەشقە فیر بوو کە جوئمانزەکان پیتی دەلین سەرموقولانج، ئیستاش هەر وەکو جارى جارەن چاکى لى دەزانى. پرسىاریکیش مېشکى داگیر دەکات: دەبى چەند زانای فەرەنسى هەبیت، چەند وەزیر هەبیت، بتوانى ئەمە بکەن؟ ناو و رەسمى هەموو وەزیرەکانى فەرەنسای بەخەيالاً دیت، ناوی هەموویان دەزانى و رەسمەکانى بیینیون و

(۱) وشە یەکی فەرەنسییە، بەو کەسە دەوتریت ئارەزووی بیینی دیمەنى ئیرۆتیکی دەکات بەبى ئەوہى خۆى ببینریت. (وەرگێر).

دهیهوئ بهخه یال بیانبینی که ئەوانیش هه مان مه شق ده کهن، هاوسه ننگ له سهه ر ناوله پ راوه ستن و قاچه کانیان به ره و هه وا به رز ده که نه وه و دلی به مه خو شه: وه کو ئە وهی ئە و ده بیینی، هه موو لاواز و لاسانگ وه ستاون. دوای ئە وهی هه وت جار ان ئە م مه شقه ده کات، خوئی له سهه ر سک ده خه ویتنی و ده ست ده کات به شنا و کردن.

نه ژولی نه فانسان ناگیان له وه نییه چی له ده ور به ریان روو ده دات. ئیکزیسیۆنیست نین، نایانهوئ ته ماشای هیتان بیوژتینه وه؛ ئە مه ئاهه نگی ئوژنی نییه، ئە مه سپیکتاکله، و ئە کته ره کانیس له کاتی عه رزدا نایانهوئ چاویان به چاوی ته ماشا که ران بکه ویت. له فانسان زیاتر، ژولیه به هیچ شتیه که نایه وئ که سیککی دی بیینی؛ به لام توانای ئە وهی نییه خوئی له و ته ماشا کردنه بیاریزی که دیت و به قورسی له سهه ر روخساری ده نیشتیه وه.

چاوی به رز ده کاته وه و ده بیینی: کراسیکی زۆر جوانی سپی له به ردایه و به راوه ستاوی ده مییک تیی ده روانی، ته ماشا کردنه که ی نامۆ دیاره و قورسیسه، گه لی قورسه؛ قورس چه شنی بیه یوایی، قورس وه کو ئە وهی نازانم چی بکه م، ژولیش، له ژیر ئە م بارستاییه ئیفلیح ده بیت. جووله کانی سست ده بنه وه و ده ژاکین، چه ند حنکیک و ئیتر بی ده نگ ده بیت.

ژنه کراس سپی له به ره که هه زتیکی شیتانه ی تیا یا بو ئە وهی بقیژتینی، به لام خوئی ده گری، ناتوانی خوئی له م ئاره زوه بشاریتته وه، چونکه گه لی له وه به هیژتره که بو که سیککی ده کات که هه رگیز گوئی له م هاواره نابیت. هه نده نابات، خوئی پی ناگیریت و له پرپکدا، قیژه به ک ده کات، قیژه به کی باریک و سامناک.

ژولی راده چه له کی، خوئی راست ده کاته وه، ده ریپکه ی هه لده گری و ده بکاته پیتی و خیرا خوئی به کراسه که ی داده پۆشی و بۆی ده رده چی.

فانسان له و خاوتره. کراس و پانتۆله که ی کو ده کاته وه، به لام ده ریپکه ی نادۆژیتته وه.

چه ند هه نگاویک له پشته وه، پیاویکی بیجامه له بهر، ره ق راوه ستاوه، نه که س ده بیینی، نه که سیش ئە و ده بیینی، به ته رکیزه وه سه یری ژنه کراس سپیه که ده کات.

نەبەدەتوانی ئەو رەفزی بێرک هەرس بکات، بۆیە ئەم ئارەزوو شیتانەییە تیا دروست بوو: بچیت و ئیسارە کات و بەو کراسە سپییەو بەدەوریا بخولیتەو (تایا جوانییەکی پاکیزە رەنگی سپی نییە؟)، بەلام ئەم چوونەیی بۆ سالتۆنی کۆشکە و گەرانى لە دالانەکاندا بەهیچ چوو: بێرک لەوئ نەمابوو و کامیرامانیش، نەک بەهیتمنیش وەک سەگیکى ناجنسى نابوو دواى کەوتبوو، بەلکو بەدەنگیکى ناچیزە و بەهیتز قسەى ئاراستە دەکات. ئیماکولتا سەرنجى ئەوى بۆ لای خۆى قۆزتەو، بەلام سەرنجیکى زۆر ناقۆلا و گالتەجار، بەجۆرێک هەنگاوى گورج هەلدەنێ و بەم جۆرە هەلدێ، تا دەگاتە بەردەم حەوزى گەرماو و چاوى بەم دوو دەکەوئ کە خەریکی جووتبوون و ئیتر دەست بەقێژە دەکات.

ئەم قیژە بەخەبەری دەکاتەو: هەر خیرا و بەروونی هەست بەو تەلەیه دەکات کە تەقیبەو سەری: ئەو دواى کەوتوو لە دواوایە و لە بەردەمیش ئاو. روونبین، لەو تێدەگات کە ئەم ئابلوقەیه بچ دەروازەیه و تاقە دەروازەش شک بەریت، دەروازەیهکی ناعاقلانەیه؛ تاقە چارەسەری عاقلانەى لە بەردەم مابیتەو، ئەو چارەسەریکی شیتانەیه، بەهەموو هیزی ئیرادەى خۆیهو شتیکى ناهەموار هەلدەبژیرئ: دوو هەنگاو دەچیتە پیتشەو و خۆى فری دەداتە ناو ئاوکەو.

جۆرى خۆ هاویشتنەکەشى گەلئ سەیر بوو: بەپیتچەوانەى ئەو دواى ژولى، زەرگی زۆر باش دەزانئ، بەلام بەسەر کەوتە ناو ئاوکەو، بازوو کەنى ناتەبا بەملا و ئەولایا یەکنالا دەبوونەو.

چونکە جوولانەو ئەندامى لەش، جگە لە وەزیفەى عەمەلى خۆیان، واتای دیکەشیان هەیه کە تەجاووزى ویستی کەسە کە دەکەن؛ کاتیک یەکیک بەمابوو خۆى فری دەداتە ناو ئاوو، لە جوولەى ئەندامەکانى، هەر دلخۆشییه و تەعبیر لە خۆى دەکات، بەپیتچەوانەشەو، غەمگینى هاویارى ئەوانەیه کە بەم جۆرە خۆیان فری دەدەنە ناو ئاوو.

کاتیک یەکیک بەجلوبەرگەو خۆى فری دەداتە ناو ئاوو، بەراستی شتیکى ترە، تەنها ئەوانەى کە مەبەستیان لە خۆکۆشییە، خۆیان بەجلوبەرگەو فری دەدەنە ناو ئاوو و ئەو شى دەبەوئ خۆکۆشئ بکات، زەرگ ناهاویتت؛ خۆى شلپ دەکەوینئ: ئا بەم جۆرە زاکیرە قوولئ جوولانەو ئەندامەکان زمانى خۆیانیان دەبیت. هەر بۆیە ئیماکولتا، سەرەرای ئەو مەلەزانیکى دەگمەنیش بوو، نەبەدەتوانی بەو کراسە جوانەیهو، بەشیتوێهکی دیکە خۆى فری داتە ناو ئاوو.

بەبئ هیچ هۆیهکی عاقلانە، وا خۆى لەناو ئاوو کە دەبیتتەو؛ وا لەناو ئاوو کە دایە، ملکەچى کردەکی خۆیهتى و ماناکەى وردە وردە رۆحى داگیر دەکەن؛ هەست دەکات خۆکۆشئ خۆى دەژیت، خۆخنکەندى خۆى، ئیتر لەمەودا هەر چیبەک بکات، تەنها پانتۆمىم و بالیبە کە جوولانەو تراژیدیبەکانى درێژە بەخیتابە بیدەنگەکەى دەدەن: دواى ئەم کەوتنە ناو ئاوو. خۆى راست دەکاتەو. ئا لەو شۆینەى کە ئەو خۆى فری دا، ئاوو کە زۆر قوول نەبوو، ئاوو کە تا ناوقەدى دەهات، چەند چرکەیهک بەراووستاوى مایەو، سەر قیت و پشت قۆز. پاشان جاریکى دى خۆى بەر دەداتەو. ئا لەم کاتەدا، ملپیتچیک لە کراسەکەى جیا دەبیتتەو و سەر ئاو دەکەوئ، هەر وەکو چۆن یاداشت دواى مردووان سەر ئاو دەکەوئ. جاریکى دیش قیت دەبیتتەو، کەمۆکەیهک سەری بەپشتا چەماو تەو، بازوو کەنى دوور لە خۆى؛ وەکو ئەو بیهوئ غار بەدات، چەند هەنگاویک دەچیتتە پیتشەو، دەگاتە ئەو شۆینەى کە عەردى حەوزەکەى لیژاییبە، جاریکى دیش خۆى نوقم دەکاتەو. ئا بەم جۆرە دەچیتتە پیتشەو، هەر بەنازەلێکی ئاوى دەکات، بەسۆنەیهکی ئەفسانەیی دەکات کە سەری خۆى نوقمى ئاو دەکات و جاریکى دیش بەرەو پیتشەو بەرزى دەکاتەو. ئەم حەرەکاتانە گۆرانى بۆ ئارەزوویەک دەچرن کە حەز لە بەرزاییبەکانى ژیان دەکات یا ئەو تا خۆ نغرو کردنە نیو قوولاییبەکانى ئاو.

بیتجامە لەپیتبە کە دەکەوئ سەر ئەژنۆ و دەست بەگریان دەکات: "وەرەو، وەرەو من تاوانبارم، من تاوانبارم، وەرەو!"

لهوبه‌ری حه‌وزه‌که، له به‌ره‌ی قوول‌ه‌که، زانا چیکه‌که خه‌ریکی شناو کردنه و ته‌ماشاکانیشی حه‌په‌ساون: سه‌ره‌تا وای بی‌ر ده‌کرده‌وه که نه‌و ژنه و پی‌اوه‌ی که تازه به‌تازه گه‌یشتنه نه‌وی، نه‌وا هاتوونه لای ژن و پی‌اوه‌که‌ی دیکه و هه‌نده نابات، چاوی به‌و پارتوزه^(۱) نه‌فسانه‌یییه ده‌که‌ویت، نه‌و پارتوزه‌ی که ده‌می‌ک بوو گوتی لی بوو بوو، به‌دریژایی نه‌و ماوه‌یه‌ی که له‌سه‌ر نه‌سکه‌له‌کانی ئیمپراتورییه‌تی کۆمۆنیسمی توندرو ئیسی ده‌کرد. هه‌ر له‌به‌ر عه‌بییه‌ش، بی‌ری له‌وه‌ش ده‌کرده‌وه که له‌ زرووفی وا دا، پی‌ویست ده‌کات نه‌م شوینه جیه‌یلتی و بگه‌ریتنه‌وه ژووره‌که‌ی خۆی. پاشان نه‌و قیژه به‌رز ناخراپه‌ گوتیه‌کانی و هه‌ردوو بازووی خا و بوونه‌وه و له‌شی وه‌کو په‌یکه‌ری لی‌هات، هه‌رچه‌نده ته‌نها هه‌ژده جاری کردبوو و به‌س، مه‌شقه‌که‌ی راده‌گریت. له‌ پیتش چاوی نه‌و ژنه کراس سپی له‌به‌ره‌ش که‌وته ناوه‌که‌وه و ملی‌پتی‌چیکیش سه‌ر ناو که‌وتوو و ورده‌گولی شین و سووریش عه‌ردی ملی‌پتی‌چه‌که‌یان دا‌پۆشبوو.

ره‌ق وه‌ستا و، شان و ملی به‌رز کرده‌وه، زانا چیکه‌که له‌وه تی‌گه‌یشت که نه‌و ژنه نیازی خۆ‌خنکانی هه‌بوو: هه‌ولی نه‌وه‌ی ده‌دا که سه‌ری نو‌قم کاته ژیر ناوه‌که، به‌لام له‌به‌ر نه‌وه‌ی ئیراده‌ی هه‌نده به‌هیز نه‌بوو، هه‌میشه سه‌ری به‌رز ده‌بووه‌وه. زانا ته‌ماشای خۆ‌کوشتنی‌ک ده‌کات هه‌رگیز له‌وه‌و‌پیتش وینه‌ی وای به‌خه‌بالا نه‌هاتبوو. نه‌و ژنه نه‌خۆشه یا برینداره یا نه‌وه‌تا راده‌نریت؛ خۆی به‌رز ده‌کاته‌وه و جارێکی دیکه‌ش نو‌قمی ناوه‌که ده‌بیته‌وه، نه‌م دیمه‌نه دووباره ده‌بیته‌وه، بی‌گومان مه‌له نازانی؛ تا دیتیش، زیاتر نو‌قمی ناوه‌که ده‌بیته‌وه و هه‌نده نابات ناو هه‌موو له‌شی داده‌پۆشی و له‌ پیتش چاوی نه‌و بی‌جامه له‌به‌ره ده‌ست و پی‌ سپیییه ده‌مریت و نه‌ویش

(۱) موماره‌سه‌ی خۆشه‌ویستی به‌کۆمه‌ل. (وه‌رگێر).

له‌سه‌رچۆک سه‌یری ده‌کات و ده‌گریی.

زانا چیکه‌که ئیتر خۆی په‌کئالا ده‌کاته‌وه: هه‌له‌ده‌ستی، خۆی به‌لای ناوه‌که ده‌چه‌می‌نیته‌وه و رانی ده‌نووشتی‌نیته‌وه و بازووشی به‌ره‌و دواوه‌ گرز بوته‌وه.

کابرای بی‌جامه‌له‌به‌ر ئیتر سه‌یری ژنه‌که ناکات، سه‌ری له‌ هه‌یکه‌لی نه‌و پی‌اوه نه‌ناسیاوه سوورماوه، زل و زه‌به‌للاج، به‌هیز و سه‌یریش گێروگه‌وال، ریک به‌رامه‌رییه‌تی، ده‌ پانزه مه‌تری‌ک و به‌س، خه‌ریکه‌ خۆی تی‌که‌لی درامایه‌ک ده‌کات که هه‌یچ په‌یوه‌ندی به‌وه‌وه نییه؛ مه‌به‌ست له‌و درامایه‌یه که نه‌و بی‌جامه‌له‌به‌ر حه‌ز ده‌کات ته‌نها هه‌ی خۆی و هه‌ی نه‌و ژنه بیته‌ که خۆشی ده‌وی و به‌س. چونکه، کێ هه‌یه گومان له‌وه بکات؛ خۆشی ده‌وی، قینه‌که‌ی شتیکی کاتییه؛ ناتوانی قینی لی بیته‌وه و به‌رده‌وامیش بیته له‌م قین لی‌هاتنه‌وه‌یه، سه‌ره‌رای نه‌وه‌شی گه‌لی نه‌شکه‌نجی داوه.

نه‌وه‌شی ده‌زانی له‌ژیر فشاری هه‌ستی ناعاقلا‌نه و کیتی به‌م کاره هه‌لسا، له‌ژیر فشاری نه‌و هه‌ست ناسکییه عاجباتییه بوو که خۆشی لی‌تی تیناگات و هه‌روه‌ها به‌پیرۆزیشی ده‌زانی. سه‌ره‌رای نه‌وه‌ی جوتینیکی زۆری پیتدا، له‌ قوولایی ناخی، ئافره‌تیکی بی‌تاوانه و تاوانباری راسته‌قینه‌ی نه‌م شه‌روشۆر و ناته‌بایییه چاوه‌روان نه‌کراوه‌ی نیوانیان په‌کیکی دیکه‌یه. نایناسیت و ناشزانیت له‌ کویییه، به‌لام ناماده‌یی نه‌وه‌ی تیا‌یه به‌ره‌و رووی بیته‌وه. نا له‌م حاله‌ته زه‌هینییه‌دا، سه‌یری نه‌و پی‌اوه ده‌کات که سپۆرتانه بو سه‌ر ناوه‌که ده‌چه‌میته‌وه و وه‌کو نه‌وه‌ی به‌نج کرابیت، سه‌یری له‌شی ده‌کات، چوست و ماسوولکه‌کانی له‌شیشی پته‌و و غه‌ربیش له‌شیتیکی نه‌گوجاوی هه‌یه، رانی پانوپۆری ژنانه و پوزی گه‌وره و حۆل، له‌شیتیکی بیته‌وه و هه‌ر چه‌شنی ناعه‌داله‌تیکی قه‌واره پیتداوه. هه‌یچ شتیکی له‌باری نه‌و پی‌اوه نازانی، گومانی هه‌یچی لی ناکات، به‌لکو له‌ تاو نازاره‌کانی کویریایی داها‌توو، له‌ په‌یکه‌ره می‌ژوویییه دزیوه‌دا، وینه‌ی به‌دبه‌ختیی خۆی ده‌خوینیته‌وه که رافه‌کردنی مومکین نییه و به‌رامه‌به‌ر به‌و پی‌اوه هه‌ست

به قینیکی ملهوریش دهکات و تیایا زیندوو ده بیته وه.

زانا چیکه که زهرگیتک ده هاو پیژئ و به چهند باسکه مه له به کیش له ژنه که نزیک ده بیته وه.

"وازی لیبهینه!" بیجامه له به ره که هاوار دهکات و ئه ویش خۆی فری ده داته ناو ئاوه که وه.

زانا چیکه که تهنها دوو مه تریک ماوه بگاته ژنه که و پییه کانی وا له زه مینی حه وزه که ده دن.

بیجامه له به ره که به ره و ئه ده چیت و جاریکی دیش هاوار دهکاته وه: "وازی لیبهینه! دهستی لی نه دهیت!"

زانا چیکه که بازووی بو ژیر له شی ژنه که درپژ دهکات و هه ناسه یه کی درپژ ده دات.

ئا له م کاته دا، بیجامه له به ره که، لیبی نزیک بوته وه: "به ریده یا ئه وه تا ده تکوژم!"

له بهر خوره ی فرمیسه کانی هیچ شتیکی دیکه نابینی، هیچ شتیکی دیکه جگه له سیتبه ری له شتیکی گپروگه وال. شانیتیکی ده گریته و به هیتز رایده وه شینی. زاناکه لا ده دات و ژنه که ش له سه ر بازووه کانی غلور ده بیته وه. ئیتر هیچ کامیکیان به ته نگی ئه و ژنه وه نایه ن، هه ردووک خه ریکن به ره و په یژه که ده چن و سه رده که ون. زاناکه سه یری چاوه به کینه کانی بیجامه له به ره که دهکات و چاوانی ئه ویش به قینیکی هاوشان ده بریسکینه وه. بیجامه له به ره که خۆی پی ناگیریت و مستیکی لی ده دات.

زاناکه هه ست به ئازار له سه ر ده موپلی دهکات. به زمان له وه تپده گات که دانیتیکی پیشه وه ی له ق بووه. دانیتیکی درۆزنه بوو که زۆر به مه حکه م له ره گی ئه وه ی پیشوو له لایه ن دانسازیتیکی شاری پراگ راگیرا بوو و دانی درۆزنه ی دیکه ی ده ور به ری خۆی راگرتبوو، زۆر به شیلگیری ئه وه شی بو باس کردبوو که ئه میان وه کو کۆله گه یه ک وایه ئه وانی دیکه راده گری،

ئه گه ر هاتوو رۆژیکیان ئه میانت له کیس چوو، ئه وه هه موو ئه وانه ی تر جی له ق ده بن، بو به زانا چیکه که تووشی دلته زانیتیکی به دهر له وه سف دهکات. به زمان ده که ویتته سو راغی دانه که و ره نگی ده په ری، سه ره تا دلله راوکه یه که، پاشان شیتوهار ده بیته. هه موو ژبانی له به رده میا قووت ده بیته وه و فرمیسه ک بو جاری دوو دم، هه ر ئیمرۆکه چاوانی غه رق کرد؛ به لی ده ست به گریان دهکات، له ناو گه رمه ی گریان ده بیته ئه مه ی به خه یالا دیت: هه موو شتیکی له کیس چوو، تهنها بازوو و ماسوولکه ره په کانی ماون، به لام ئیتر ئه م بازووانه، ئه م بازووه هه ژارانه به چی ده چن؟ هه ره کو ئیسه برینگیتک، ئه م پرسیاره بازووی راستی ده خاته جووله یه کی زۆر تونده وه: شه پازلله یه ک، شه پازلله یه کی به هیتز به قه د غه مگینی تاخمیتیکی دان، به هیتز وه کو نیو سه ده ی پانپانوکی* له بارچووی قه راغ حه وزه کانی فه ره نسا، ده کیشیتته بنا گوئی بیجامه له به ره که، بیجامه له به ره که له ژیر ئاوه که ون ده بیته.

که وتنه که ی هه ند خیرا بوو، هه نده گونجاو بوو زانا چیکه که هه ست دهکات کوشتی، دوا ی چه ند ساتیتیکی حه په سان، ده چه میتته وه و به رزی دهکاته وه و چه ند زلله یه کی هیتواش ده ساویتیته ئه ملا و ئه ولای روخساری؛ کابرا چاوی دهکاته وه، ته ماشا لیلله که ی ده که ویتته سه ر له شه گپروگه واله که و پاشان خۆی رزگار دهکات و به ره و ژنه که و به ره و په یژه که ده چیت.

ژنه که، له سهر چينچک له دهوری حهوزه که خوی گرمۆله دابوو و بهوردی سهرنجی بيجامه له بهر که ده دا، بیری له تهلش و کهوتنه ناو ئاوه که ده کردوه. کاتیکیش ده گاته قهراغه کاشیرپژده که، ژنه که هه لده ستی و به بی نه وهی ناوری لی بداته وه، له سهر خو به ره و په یژه که ده چیت بو نه وهی بيجامه له بهر که دواي بکه ویت. ئا بهم جوړه، به بی ورته، شاهانه تهر بوونه، به سالونه که دا تیده په ږن (ده میکیسه که سی تیا نه ماوه)، دالانه که ده ږن و ده گنه ژووره که بیان. جلویه رگه کانیاں چوړه دی دیت، له بهر سهر ماش هه لده له رزن، ده بی جلویه رگه کانیاں بگوړن.

ئهی دوايي؟

مه به ست له دوايي چیه؟ پیکرا دهنون، ئهی بیرتان له چی تر ده کرده وه؟ به درپژایی هم شه وه بیده ننگن، تنها نه وه نه بیت، ژنه که به نووزانه وه شه و ده باته سهر وهک نه وهی غه دریاں لی کرد بیت. ئا بهم شیویه هه موو شته کان به رده وام ده بن، هم دیمه نهی که نه مشه و پیتسه شیان کرد، به رۆژ و به هه فته دووباره دی ده که نه وه. بو نه وهی پیتی نیشان بدات که ژنیکی بازایی نییه، له سهرووی هم جیهانی ئاساییه وهیه که بیزی لی ده کاته وه، جاریکی دیش وای لی ده کات که بزی بیته سه رچۆک، دان به تاوانه که دی داده نیت، ده گری، ژنه ش شه رانیتر ده بیت، له گه ل هیتران دهر ده چیت، به بیوه فای داده نی، نازاری ددات، دهیشکینیت، جاریکی دی لیتی یاخی ده بیته وه، زمانی شه لانیانی ده بیت، هه ر شهی لی ده کات، بریاری نه وه ش ددات شتیکی زور ناقولا بکات، ئینجانیه که ده شکینتی، جوینی پیس ددات، بویه ژنه ترس دایده گرتته وه، به ده سدریژکه ر و توند ره ویش ناوی ده زړینتی، جاریکی دیکه بوی دیتته وه سه رچۆک، جار بو تاوانباری خوئی لی ددات، ژنه بریاری نه وهی پی دداته وه جاریکی دیش له گه لیا بچیتته جیگاوه و ئا بهم جوړه، رۆژ و هه فته تیده په ږن، سال دیت و سال دپروا.

ئهی زانا چیکه که؟ زمانی نووسایه نه و دانهی که له ق بوو، به خوئی ده لی: له م ژیا نه چیم بو ماوه ته وه: دانیتیکی له ق و ترسی نه وه ش که ده بی له مه ولا تاخم هه لگرم. هه ر نه مه و به س؟ هیچی دیکه؟ هیج. له ریگای رۆشینییه کی کتوپردا، هه موو رابردوی نهک وهک موغامه ره به کی مه زنی پر رووداوی تاک و تراژیدی، به لکو وه کو تو زقالی رووداوی تیکه لوییکه لی بی سه رووین که هه موو گه روونیاں له چا ونوقیتدا ته ی کرد به به رده میا تیه ری که ئیتر له توانایدا نییه له یه کتریان جیا کاته وه، به جوړیک که رهنگی بیترک هه قی بو بیت که به هه نگاری بچوینتی، یا به پۆلونیسه ک، چونکه زور پیتی ده چی هه نگاریسه ک یا پۆلونیسه ک یا تورکیک، یا پروسیک بوايه، بوشی هه یه منالیتیکی سۆمالی بیت له کاتی گیاناندا. کاتی شته کان زور به خیرایی تیده په ږن، که س له هیج دلنیا نییه، له هیج دلنیا نابین، تنانه ت له خوشمان.

کاتی که باسی شه وه که دی خاتو ت یم کرد، نه و هاوکیشه به ناوبانگه م هینایه وه یاد که له فه سلی یه که می نامیلکه دی ماتماتیکی وجوودیدا هاتوه: پله ی خیرایی راسته وخو په یوه ندی به ته ناسوی پله ی له بیر کردنه وه هه یه. له م هاوکیشه په وه ده کری چه ندین په یوه ندی بقوزینه وه، له وانه: هم سه رده مه ی ئیمه خوئی داوه ته ده ست شه ی تانی خیراییه وه، هه ر بویه شه زو خوئی فه راموش ده کات. به لام ده مه وی نه و هاوکیشه یه سه روژیر بکه م و بلیم: هم سه رده مه ی ئیمه هاجیسی فه راموش کردنی هه یه و بو نه وهی هم ئاره زوه به ده ست به یینتی، بویه خوئی دداته ده ستی شه ی تانی خیراییه وه، هه نگاوه کانی گورج ده کات بو نه وهی نه وه مان تیبگه یه نی که نایه وی بیتته وه یادمان و له ده ستی خوئی بیزاره، بیتر له خوئی ده کاته وه و ده یه وی نه و گره له رزۆکه ی زاکی ره ش بکوژینیتته وه.

هاوولاتی خوشه ویستم، هه قال، ئهی کاشیفی به ناوبانگی موسکا

پراژنیسیس، کرىكارى قاره مانى سهر ئه سكه له كان، نامه وى چىتر نازارت به دهسته وه بچىزم، ئا ئوها بتبىنم له ناو ئه و ناوه راوه ستاوى! تووشى په تا دهبيت! هاوړى! برا! ههنده نازارى خوت مه ده! ده رچو! برؤ بخره وه. دلته به وه خوښ بيت كه فه راموش كراوى. خوت له ناو په شته مالى نهرمونولى له بىرچونه وهى گشتيدا بپىچهره وه. بىر له و پىكه نينه مه كه ره وه كه هه سته برىندار كړدى، ئه و پىكه نينه ش وه كو رابردوى سهر ئه سكه له كانت كو تاى هات، هه روه ها شكومه ندى راوانت كو تاى هات. كو شك هيمنه و په نجه ره كان بكه ره وه با بونويه رامه ي دره خته كان ژوره كه ت پر كه ن. هه ناسه بده. ئه مانه دره خته شابه روون، ته مه نيان سى سه ده يه. ورشه ي ئه و دره ختانه، هه مان ئه و ورشانه ن كه كاتى خو ي خاتوو ت و سوارچا كه كه گو تيان لى ده بو، كاتى له كو شكه بچو كه كه خو شه ويستيان ده كړد، ئه و كو شكه بچو كه كه كه له په نجه ره كه كه توه ديار بو، به لام تو نايىنى، ئه فسوس، چونكه ده پانزه سال دواتر له ناو كه ف و كولى شو رشى ۱۷۸۹ دا روو خپنرا و له و چهنه لاپه ربه يه ي قىقان دىنون كه تو نه تخو يندو ته وه و هه رگيزيش ناى خو نى بته وه، هىچى تر شك نابه ين.

فانسان ده رپى كه ي نه دو زى به وه، پانتو له كه ي كرده پى و كراسه كه ي له بهر كړد، به بى ئه وه ي له شى وشك كاته وه و به دواى ژوليا راي كړد. به لام ژولى زور خپرا و ئه و يش زور له سه رخو. فانسان به دالانه كه دا ده گه را، سه رنجى ئه وه ي دا كه ژولى له و ناوه نه ماوه. له بهر ئه وه ي ژوره كه ي ژولى نه ده هاته وه ياد و ئه وه شى ده زانى به ختى زور نى به له وه ي كه بى دو زى ته وه، به لام به دالانه كه يا ده هات و ده چوو به هيو اى ئه وه ي ده رگايه ك بكرى ته وه و گو تى له دهنگى ژولى بيت و پى بلى: "وه ره فانسان، وه ره." به لام له و كاته دا هه موو خه لك نووستوون و گو تمان له هىچ دهنگى ك نايىت و ده رگا كانىش هه موو دا خراون. به چرپه: "ژولى، ژولى!" چرپه كه ي هه راشتر ده كات، به لام ته نها بى دهنگى وه لامى ده داته وه. بىرى لى ده كاته وه. بىر له رو خسارى ده كاته وه، چون له ژى تر تريفه ي مانگ سپى ده چوو وه. بىرى له سمته خرپه كه ي ده كاته وه، ئاى بو ئه و سمته روو ته ي كه چهنه لى نى نىك بو وه وه و هىچى لى نه كړد، هه ر هىچى لى نه كړد. نه ده سته لى دا، نه بىنى. ئاى بو ئه و وىنه سامنا كه و جار پىكى دىش ئه ندامه كه ي دىته وه هو ش، دىته وه ئاگا، خو دىته وه ئاگا، ئه مجاره، بى سوود و بى حى كمه ت و به وىقاره وه دىته وه ئاگا.

ده چى ته وه ژوره كه ي، خو ي فرى ده داته سه ر ئه سكه م بى لى ك و له ناو مى شكى شى ته نها ئاره زوى ژولى پهنگى خوار دو ته وه. ئاماده به هه موو شتى ك بكات له پى ناوى ئه وه ي ژولى بدو زى ته وه، به لام هىچى له ده ست نايه ت. سبه ينى دىته چى شته خانه كه بو ئه وه ي قاوه لتى بكات، به لام ئه و، به داخه وه ده بوايه بگه رپى ته وه مه كته به كه ي له پارىس. نه ناو نى شانى پى ده زانى، نه ناوى خپزانى شى، نه شو تى نى ش، هه ر هىچ. به ته نها له گه ل شكستى به كه ي مه زن، شكستى به كه ي كه عه جاب زلى ي ئه ندامه كه ي قه واره ي دا وه تى.

ئەم ئەندامە، سەعاتىك نابىت، گەلى ژىر و تەنھا جەمىتىكى شىاوى بەخۆى شك دەبرد و لە گفتوگۆبەكى زۆر سەرنج راکىشدا، بەئەنجەتى زۆر مەحكەم و عەقلانى ھەموومانى ھەپەساند؛ ئەوا ئىستاش، ھەمان ئەندام تووشى گومانى کردووم و ئەمجارەيان رېتى لى و ن بوو ھەيچ ھۆبەكەيش نىيە ھا بەرەو پروى گەردوون قىت بۆتەو ھەر چەشنى سەمفۆنىيائى نۆبەمى بىتھۆفن، بەرامبەر بەكەساسى مرۆفایەتى، سروودى ئۆخزنى تايبەتى خۆى دەلوورىتى.

۴۳

ئەمە دووھم جارە كە ئىرا دىتەو ھاگا.

"بۆچى ناچارى ئەوھى كە دەنگى رادىۆكە ھەندە بەرز كەيت، وەختە گىژىم؟ بەھاگات ھىنامەوھ.

- رادىۆم دانەگىرساندووھ. لە ھىچ شوپىنىكى دىكە ھىمنى وەكو ئىرەت دەست ناكەوئىت.

- نەخىر، رادىۆت داگىرساندبوو و ئەمەش جوان نىيە. خەوتبووم.

- بەخودا!

- بەتايبەت ئەم سروودە ناخۆشەش، چۆن دەتوانى گوى لەمە بگىرى!

- داواى لىبورىنت لىدەكەم، جارىكى دىش خەتائى خەيالەم.

- چۆن؟ خەياللى تۆ؟ رەنگى تۆ بووئىتى كە سەمفۆنىيائى نۆبەمت نووسىبى؟ دەلىلى خۆت بەبىتھۆفن دادەنىت؟

- نا نا، مەبەستم ئەمە نىيە.

- ھەرگىز ئەم سەمفۆنىيائەم ھەندە لەلا بىزاركەر و ناخۆش و گەمژە و حۆل و ساوئىلكە و بازارى و مندالانە نەبووھ. ئىتر لە تاقەتدا نىيە. بەراستى ھەر ئەمە ما بوو. ئەم كۆشكە ئەجندەى تىايا، دەقەيەك چىيە زىاتر نامەوئى لىرە بىتىم. تكات لى دەكەم، با بۆىن. وا رۆژىش خەرىكە ھەلئىت. "

سپیدیه. بیری له دوا دیمه نی چیرۆکه که ی فیشان دینۆن ده که مه وه. شهوی خوشه ویستی له کابینه نهینیه که ی کۆشکه که کۆتایی هات، ژنه کاره که، نهینیراگر هات و نهوه یان پی رابگه به نی که رۆژ بۆته وه. سوارچاک خیرا جلویه رگه که ی ده کاته بهر، دهرده چی، به لام له دالانی کۆشکه که ون ده بیته. له بهر نهوه ی له وه دهرسه که که شف بیته، نهوه به باش ده زانی که بگه پیتته وه باخچه که و وانیشان بدات که پیاسه ده کات، وه کو یه کیک که تیروپیش نووستی، ههر بویه شه زوو هاتۆته وه ناگا. که می گیتز، دهیه وی له واتای نه م سه رچلییه تیبگات: ئایا خاتوو ت وازی له دۆسته که ی هیناوه، مه به ست له مارکیزه؟ ئایا دهیه وی وازی لیبتی؟ ئایا ته نها دهیه وی به م جوړه سزای بدات؟ ئایا له م شه وه به دوا وه ده بی چ شتیکی دیکه روو بدات؟

له نیو نه م پرسیارانه گومرا بوو، له پریکدا تووشی مارکیز دیت، دۆسته که ی خاتوو ت هنده نیبه گه بشته کۆشکه که و خیرا به ره و لای سوارچاکه که دهروات: "چۆن نه مه رووی دا؟" زۆر به هینمی نه م پرسیاره ی ئاراسته ده کات.

دیالۆگی نه و دووه، سوارچاک ده گه یه نیته مه به ستی موغامه ره که ی: نیازیان وا بوو میرده که ی خاتوو بیری بو لای دۆستیکی دیکه وه رچه رخین و نه م رۆله ش بهر نه و که وت. رۆلکیکی جوان نییه، ته نانه ت رۆلکیکی نابوتیسه، مارکیز به پیکه نینه وه نه مه ی تیده گه یه نی. بو نه و خو به خت کردنه، مارکیز ده یوبست پاداشتی سوارچاکه که بداته وه، چهند نهینیه که ی له لا دهرکینتی: خاتوو ت ژنیکی زۆر خوشه ویسته و بو وه فاداریش وینه ی نییه. ته نها یه ک لاوازی هه یه: له لایه ن فیزیکییه وه ساردوسره.

ههر دووک ده گه رپته وه کۆشکه که بو نه وه ی سلاو له میرده که ی بکه ن. زۆر

به حورمه ته وه سهیری مارکیز ده کات و به لالووتیسه وه سهیری سوارچاکه که ده کات: داواشی لیده کات که ههر زوو باروبارگه ی بیچیته وه و مارکیز گالیسه که ی خو ی بو ته رخان ده کات.

پاشان مارکیز و سوارچاکه که ده چنه خزمه ت خاتوو ت دوا ی نه م چاوپیکه وتنه، له پیش دهرگا، چهند وشه یه کی میهره بان ئاراسته ی سوارچاکه که ده کات: ئا نه مه ش نه و دوا پرستانه ن که چیرۆکه که بۆمانی نه قل ده کات: "له م کاته دا، خوشه ویسته که ت بانگت ده کات؛ نه وه ی با به تی خوشه ویستییه، ههر نه ویش شانازیکه ره (...). جارێکی دیش خوات له گه ل. کورپکی نازداری... وا مه که که له گه ل کۆنتیس تیکچم."

"وا مه که که له گه ل کۆنتیس تیکچم." نه مانه دوا وشه بوون که خاتوو ت به دۆسته که ی وت.

ههر دوا ی نه مه، دوا وشه کانی چیرۆکه که: "سوار نه و گالیسه که یه بوو که چاوهروانی ده کردم. ده مویست له حیکمه ی نه م موغامه ره یه ش تیبگه م و... هه یچ شتیکم نه دۆزیبه وه."

به لام، حیکمه ته که ئا لیرده یه: له خاتوو ت دا قهواره ی وه رگرتوو: درۆی له گه ل میرده که ی کرد، درۆی له گه ل دۆسته که ی کرد، واته له گه ل مارکیز، درۆشی له گه ل سوارچاکه که کرد. نه و، موریدی راسته قینه ی نه پی کوره و هاوپی و دۆستی له زه ته. درۆزنیکی ناسک بو خو پاراستن. ههر نه وه پاسه وانی به ختیاریی.

حیکایه تی چیرۆکه که له لایهن کەسی یەکه مەوێ دەگێردرێتەو، ئەویش سوارچاکە کە یە. ئاگای لە بیرکردنەوێ خاتوو ت نییە و ناشزانێ چۆن بیر دەکاتەو و کاتێ تەعبیر لە هەست و بیرکردنەوێ کانی خوشی دەکات هەندێک قەرچۆک دیارە. جیهانی ناوێوێ ئەم دوو شەخسییە تە داپۆشراوێ یا نیمچە داپۆشراوێ.

کاتیکیش بەو بەیانییە زوو، مارکیز باسی ساردوسری خاتوو ت یی بو کرد، سوارچاک هەق بوو تیرۆپر پێبکەنێ چونکە ئەوێ روویدا بە پێچەوانە ی ئەو بوو کە روویدا و مارکیز باسی کرد. بەلام جگە لەم دنیایییە، لە هیچ شتیکی دیکە دلتیا نییە. ئایا ئەوێ روویدا، بو خاتوو ت شتیکی رۆتینی بوو یا ئەو تە بەموغامەرەبەکی تاک و دەگمەنی لە قەلەم دا؟ ئایا گۆرانکاریبەک بەسەر دلی داها، یا وەکو ئەوێ نە بای بینیبت نە باران؟ ئەو شەوێ عیشقە وای لیکرد کە ئیرەیی بەکوئیتس بەریت؟ ئەو دوا وشانە ی کە لە دەم خاتوو ت هەو دەرچوون، ئەو جۆرە فەرمايشە، لە دلێبەو دەرچوو یا ئەو تە جۆرە پێداوئیتیبەک بوو و بەس، بو دا بینکردنی ئاسایشی خۆ ی بوو؟ لە رۆشتنی سوارچاک، ئایا خاتوو هەست بەسۆز و نوستالژی دەکات، یا بەهیچ شێوێبەک گوئی لی نییە؟ ئە ی ئەو: کاتیکی بەو بەیانییە زوو، مارکیز بەگالته پیکردن شۆریبەو، بەزیرەکی وەلام دەداتەو و جلەو و دەزەکە ی لە مستدا دەبیت. لە راستیدا دەبێ هەستی بەچی کردبیت؟ ئە ی دوا ی ئەوێ کۆشکە کەش بەجێدەهێلێ، ئایا چ شتیکی لە دلیدا خە تەری کردبیت؟ دەبێ بیری لە چی کردبیتەو؟ دەبێ بیری لە لەزەت کردبیتەو یا بیری لە سومعە ی لاویکی گالته جار؟ ئایا بیری لەو کردبووێ کە برەوێبە یا دۆراو؟ دلخۆشە یا غەمگین؟

بەشێوێبەکی دی: ئایا دەتوانین لەناو لەزەت و لە بو لەزەت بژین و لە

هەمان کاتیشدا دلخۆش بین؟ ئیدیالی ئیدۆنیسم ئایا تەحقیق دەکریت؟ ئایا هیوای وا وجودی هەیه؟ یا ئایا پرشکیکی لە بلتیسە ی ئەو هیوایە وجودی هەیه؟

له ماندوویی وهخته گیانی ده‌ریتت. حه‌ز ده‌کات له‌سه‌ر رایه‌خه‌که رایکشیت و بخه‌ویت به‌لام له‌وش ده‌ترسج که له کاتی خۆی نه‌یه‌ته‌وه ناگا. ده‌بج سه‌عاتیکه دیکه پروات، ده‌قه‌یه‌ک دوا نه‌که‌وئ. له‌سه‌ر نه‌سه‌که‌مبیله‌که دانیشته‌وه، ته‌پله‌ی ماتوره‌که ده‌ناخنیتته سه‌ری و واش بیر ده‌کاته‌وه ئیتر بارستاییه‌که‌ی نایه‌لج چاو له‌یه‌ک بنج. به‌لام دانیشیت و ته‌پله‌یه‌کیشت له‌سه‌ر بیت و نه‌شخه‌وی هیچ مانایه‌کی نییه. هه‌لده‌ستی و برپاری ئه‌وه ده‌دات که ده‌بج پروات.

ئه‌م هه‌لسانه کتوپره وای لینه‌کات بیر له پۆتقان بکاته‌وه. ئای پۆتقان! ده‌چج هه‌ندئ پرسپاری لی کات. ده‌بج چی بۆ بگێریتته‌وه؟ ئه‌گه‌ر کتومت هه‌موو ئه‌و شتانه‌ی بۆ بگێریتته‌وه که پرویان دا، ئه‌وه‌ی خۆ ده‌بیتته مه‌سخه‌ره‌ی ئه‌و، نه‌ک ئه‌و و به‌س به‌لکو هه‌موو ئه‌وانه‌ی که له‌ویشن. چونکه گێره‌وه‌وه هه‌میشه ده‌بیتته جیبی پیکه‌نین کاتیک خۆی رۆلئیک کۆمیکه‌ی بینیی. که‌سیش به‌قه‌د پۆتقان لیزان نییه. بۆ نمونه کاتیک باسی به‌سه‌ره‌اته‌که‌ی خۆی له‌گه‌ل تایبچه‌که ده‌کات، کاتیکیش به‌یه‌کیکی دی له‌قه‌لام ده‌دات و پرچی ده‌گرئ و ده‌یه‌وئ به‌ره‌و رایه‌خه‌که رایکشیت. به‌لام له‌وه ناگادار بن! پۆتقان گه‌ل فیلبازه! هه‌مووش ئه‌وه ده‌زانن که ئه‌م چیرۆکه کۆمیکه ده‌مامکی حه‌قیقه‌تیکه‌ی تری له‌ژیر دایه، ئه‌مه‌یان جوژه به‌خۆ نازکردنیکه. گوێگران ئیره‌بیان پی دیتته‌وه و کچه هاورپیه‌که‌ی داوای ئه‌وه‌ی لی ده‌کات که توندروویی له‌گه‌ل بنوئیت و بیر له‌وه‌ش ده‌که‌نه‌وه و بیریان بۆ ئه‌و تایبچه‌ جوانه ده‌چیت و ده‌لین ده‌بج مه‌گه‌ر هه‌ر خوا بزانی چی له‌گه‌ل بکات. به‌لام ئه‌گه‌ر بیت و ئانسان باسی ئه‌و راپاردنه له‌بارچوه‌ی دم حه‌وزه‌که‌یان بۆ بگێریتته‌وه، هه‌موو پروای پیده‌که‌ن و به‌خۆی و شکستییه‌که‌شی پیده‌که‌ن.

به‌دریژ و پانی ژووره‌که‌یا دیت و ده‌چج و ده‌یه‌وئ ده‌سکاری چیرۆکه‌که‌ی

بکات، بیگونجینئ و هه‌ندئ رتووشی بکات. یه‌که‌م شت که بییری لی بکاته‌وه ئه‌وه‌یه ده‌یه‌وئ جووتبوونه درۆزنه‌که بکاته جووتبوونیکه راسته‌قینه. ئه‌وه‌شی به‌خه‌یالا دیت که خه‌لکه‌که‌ی ئه‌وئ به‌ره‌و حه‌وزه‌که ده‌چن و هه‌موویان چاویان ته‌بله‌ق ده‌بج و به‌رامبه‌ر به‌م دوو عاشقه تیکئالاوه تووشی ئیغرا هاتوون و ئه‌وانیش به‌په‌له‌ خۆیان رووت ده‌که‌نه‌وه، هه‌ندیکیان سه‌یریان ده‌که‌ن و هه‌ندیکی تریش لاسایییان ده‌که‌نه‌وه و کاتیکیش ئانسان و ژولی ده‌بینن ئه‌م هه‌موو خه‌لکه‌ له‌ ده‌وریان خه‌ریکی جووتبوون و له‌نیو راهینان و داھینانی ئه‌م دیمه‌نه ناسکه، هه‌لده‌ستن و بۆ چه‌ند چرکه‌یه‌کیش ته‌ماشای ئه‌م دیمه‌نه ده‌که‌ن و وه‌کو دیمپورژ،^(١) دوا‌ی ئه‌وه‌ی دونیا ده‌ئافرینئ، بۆی ده‌رده‌چن. وه‌کو چۆن یه‌کتریان ناسی ئا به‌و شپوه‌به‌ش له یه‌کتريش جودا ده‌بنه‌وه، هه‌ر که‌سه و به‌لایه‌ک، بۆ ئه‌وه‌ی ئیتر قه‌د چاویان به‌یه‌کدی نه‌که‌ویتته‌وه.

هیشتا به‌ته‌واوی ئه‌م "بۆ ئه‌وه‌ی ئیتر قه‌د چاویان به‌یه‌کدی نه‌که‌ویتته‌وه ی" ته‌واو نه‌کردبوو، ئه‌ندامه‌که‌ی دیتته‌وه ناگا؛ ئانسانیش ده‌یه‌وئ به‌چه‌په‌لۆک له‌ خۆی بدات و سه‌ری خۆی بکیشینیتته قه‌د دیوارا.

ئا ئه‌مه‌یه شتیکی سه‌یر و عاجباتی: ئا له‌و کاته‌ی که دیمه‌نی ئورژئ به‌خه‌یالا ده‌هات و دایده‌هینا، جو‌شوخرۆشه کاره‌ساتاوییه‌که‌ی خامۆش ده‌بووه‌وه؛ به‌پیتچه‌وانه‌شه‌وه، کاتیکیش بیر له‌ بزر بوونی راسته‌قینه‌ی ژولی ده‌کات، ئه‌وه شیتوه‌هار ده‌بیت. به‌گێرانه‌وه‌ی حیکایه‌تی ئورژئ، قفلئ لی ده‌دریت، به‌خه‌یالی بییری لی ده‌کاته‌وه و بۆ خۆی ده‌یگێریتته‌وه و ده‌یگێریتته‌وه: خو‌شه‌ویستی ده‌که‌ن، ژن و پیاوه‌کان دین و ته‌مasha ده‌که‌ن، خۆیان رووت ده‌که‌نه‌وه و له‌ ده‌وری حه‌وزه‌که‌ن، حه‌شاماتیکی زۆریشی لینه و له‌گه‌ل یه‌کتري جووت ده‌بن. ئه‌م دیمه‌نه چه‌ند جارێک ئه‌م فلیمه پۆرنۆیه له‌ می‌شکیا دووباره ده‌کاته‌وه و هه‌ست ده‌کات هیمن بۆته‌وه، ئه‌ندامه‌که‌ی ژیر ده‌بیتته‌وه.

(١) خالیقی گه‌ردوون، به‌نیسه‌ت ئه‌فلاتوونه‌وه. (وه‌رگێر).

بیر له قاوه خانه که ی گاسکۆن و بیر له و خه لکه ده کاته وه که گوئیان بۆی راگرتوو. پۆتشان، ماچۆش به زه ده خه نه گه لکو که یه وه و گوژار و ئه وانی دیکه ش سه رنجه ورده کانیان ده خه نه روو. له جیاتی سه رنه نجام پیی ده لئ: "هاورپیان، له بهر خاتری ئیوه خۆشه و یستیم کرد، ئه ندامه کانی ئیوه هه موو له و رابواردنه ئاماده بوون، من ته ته ری ئیوه بووم، بالیۆزی ئیوه بووم، بکه ری* هه لبارده ی ئیوه بووم، سه رخه ری* مورته زه قی ئیوه بووم، من کوّده عبا بووم!" به ژوو ره که یا دیت و ده چی و دوا رسته ش، به ده نگی بهرز دوو باره ده کاته وه. کوّده عبا، چ داهینانیکی دانسه یه! پاشان، (به ته واری جۆشو خرۆشه ناقۆلا که ی هیور بوته وه) جانتا که ی هه لده گریت و بۆی ده رده چییت.

قیی را بۆ ئه وه ی پارهی ئوتیله که بدات به ره و پرسگا که چوو و منیش جانتا یه کی بچوو کم له ده ست، به ره و ئوتومبیله که مان ده رۆیشتم که له ناو حه وشه که رامگرتبوو. به داخه وه، نۆیه م سه مفۆنیا نابوته که نه یه یشت هاوسه ره که م زیاتر بخه ویت و ناچار به په له ده بیته ئه م شوینه جیبه یلین که دلخۆش بووم لیسه و سه یریکی نوستالژیانه ی ده ورو به ری خۆم کرد. په یژه کانی ئوتیله که. ئا لیسه بوو، میرده ساردسره به ریزه که، به خیره اتنی له هاوسه ره که ی و سوارچا که که کرد له و کاته ی که گالیسه که ده مه و ئیواره رایگرت. هه ر لیسه بوو، ده دوانزه سه عات دره نگتر، سوارچا که که به ته نها ده رده چییت و که سیکیش نییه خودا حافیزی لی بکات.

دوای ئه وه ی ده رگای ئه پارمانه که ی خاتو ت ی له دوا داخرا، گوئی له پیکه نیی مارکیز ده بیته و پیکه نیی کی ژنانه ش دوا به دوای ئه وی تره وه دیت. بۆ چه ند ساتیک هه نگا وه کانی خا و کرده وه: به چی پیده که نن؟ گالته ی پی ده که ن؟ پاشان نایه وی گوئی له هیچ شتی دیکه بیته، به ره و ده رگای حه وشه ده روات؛ به لام له ناو رۆحی، هه میسه گوئی له و پیکه نییه ده بیته؛ ناتوانی خۆی لی قوتار کات، له هه ققه تیشدا قه د ئه و پیکه نییه له کوّ نابیته وه. رسته که ی مارکیزی دیت به بیرا: "ئه ری هه ست به و رۆله کوّمیکه ی خۆت ناکه یته؟" به و به یانییه زوو، کاتیکی مارکیز ئه م پرسباره زۆلانه ی لی ده کات، نه ی توانی وه لام بداته وه. به وه ی ده زانی که خیانه ت له مارکیز کراوه و به پیکه نیی شه وه به خۆی ده وت یا ئه وه ته خاتو ت خه ریکه واز له مارکیز ده هیته و ئیتر ئه ویش ده توانی جاریکی تریش بییینه ته وه یا ئه وه ته توّله ی خۆی لی ده کاته وه و بۆی هه یه جاریکی دیکه بییینه ته وه (ئه وه ی جاریک توّله ی لی بوه شیته وه، توّله ی تریشی لی ده وه شیته وه). پیش سه عاتیکیش، ده ی توانی بیر له مه بکاته وه. به لام دوای دوا رسته ی خاتو ت، هه موو شتیکی روون بووه وه: ئه م شه وه شه وی تری به دوا وه

به و به یانیه سارده کۆشکه که به جی دههیلجی؛ به خۆی دهوت له و شهوه، له و پیکه نینه زیاتر هیچ شتیکی تری بۆ نه مایه وه: ئەم نوکته یه دهخولیته وه و ئیتر سوارچاک ده بیته شه خسیه تیکی عهنتیکه . شتیکی ئاشکرایه که ژن هاوسه ری پیاوی عهنتیکه ناکات. به بیج ئه وهی داوی روخسه تی لی بکه ن کلاویکی عهنتیکه ئامیزیان خسته سه ری و ئه ویش ههنده هیز شک نابات بۆ ئه وهی ئه و باره هه لیگریت. له ناواخی روچیدا گوئی له بانگه وازی یاخیبوون ده بیته و بانگاشه ی ئه وهی دهکات که هه موو چیرۆکه که وهکو ئه وهی روویدا بگیڕیته وه، به دهنگی بهرز و لای هه موو خه لکیش.

به لام ئه وهش دهزانی که له توانایدا نیبه . گیل بوون گه لی له بهقه شمهر بوون سهختتره . ناتوانی خیانهت له خاتووت بکات و خیانه تیشی لی ناکات.

له ده رگایه کی تره وه، کپ و بیدهنگتر ده گاته پرسگای میوانخانه که، فانسان به ره و هه وشه که رویشته . هه میسه هه ولئ ئه وه ده دات که چیرۆکی پارتوزه که ی ده ور هه وزه که له گه ل خۆیا دووباره ی کاته وه؛ نه ک له بهر ئه وه ی کاریگه ری خامۆشکردنه وه بیینی (هه موو رهنگ و روویه کی جو شوخروش به ده ر نیبه)، به لکو یادی ژولی بسریته وه که ناهه موارانه دایده درئ. ئه وهش دهزانی که ته نه ها چیرۆکی هه لبه ستره وه ده توانی چیرۆکه راسته قینه که ی له بیر بیاته وه. هه ز دهکات تا زوه ئه م چیرۆکه به دهنگی بهرز بگیڕیته وه و وهکو دهه ول و زورنایه کی ئاشکرا که ته نه ها ئه وه ده توانی ئه ندیشه ی نابوته ی جووتبوونه بسریته وه که وای کرد ژولی له ده ست بچیت.

"کۆده عبایه ک بوون"، له لای خۆی دووباره ی دهکاته وه و گوئی له پیکه نیی پۆتقانیس ده بیته، زه رده خه نه ئیساره به خسه که ی ماچوش ده بیینی و پیی ده لیت: "تۆ کۆده عبایه کی و ئیتر له مه وداش ته نه ها هه ر به کۆده عبایش بانگت ده که یین." ئەم فیکریه دلخۆشی دهکات و بز ه ده بگری.

به ره و ماتۆره که ی ده چیت که له وه به ری هه وشه که رایگرتوه، چاوی به پیاویک ده که ویت، که می له و گه نجتتره، جلوه رگی زه مه نیکی به سه رچووی له به ره و به ره و لای ئه و دی. فانسان زه ق تیی ده روانی و ده حه په سی. ده بی ئه م شه وه ناماقووله چه ندی کاری تی کرد بئ: له توانایدا نیبه ته فسیرتیکی به جی بۆ ئه م ده رکه وتنه بکات. ئایا ئه مه ئه کته ریکه و له جلوه رگی میژوو بییدا؟ ئایا په یوه ندی له نیوان ئه م و ژنه که ی ته له فزیوئندا هه یه؟ رهنگیشه، دوینی له م کۆشکه فلیمیکی پروپاگه نده یان گرتبیت؟ کاتیکی لی نزیک ده بیته وه، له نیو چاوی ئه م لاوه، هه په سانیکی ههنده ئاشکرای تیدا یه که مه حاله ئه مه له چاوانی ئه کته ریک بخویندریته وه.

سوارچاکه که سهیری ئەم نه ناسیاوه دهکات. به تاییهت کلاوه که ی زۆر سه رنجی راده کیشی. ئا به و جوژه کلاوله سه ر کردنه، به ک دوو سه ده له مه و بهر، سوارچاکان ده چونه جهنگ. به لام هه نده ی تر سه رنج راکیش بو ئەو، په رپووتی پیاوه که یه. پانتۆلیکی پانویۆر، به بی هه یج هه یه تیک، ته نها مه گه ر جوتیارانی زۆر هه ژار یا راهیبان جلویه رگی وا بکه نه بهر.

هه ست به ماندوویی دهکات و هه یزی به به ره وه نه ماوه و وه خته هه ست به گه یژ بوون بکات. نازانی، ئایا خه وی لیکه وتوو و یا خه ون ده بینه، یا وپینه دهکات. به لام کابراکه زۆر لیتی نزیک بوته وه و دیتسه زار و ئەم رسته ی پی ده لئێ که حه په سانه که ی بو ده سه لمیته: "ئه ری تو له سه ده ی هه ژده مه وه دیتت؟"

پرسیاریکی سه یر و ناماقوول، به لام به و شیه یه ی که ئەو کابرایه له فزی کرد هه نده ی تر تووشی حه په سانی دهکات؛ نه غمه یه کی نه ناسراوی هه یه، هه ر به په یامبه ریک ده چوو که له مه مله که تیکی غه ربه وه هاتبه ی و فه ره نسیش له مه کته ب فیر بوو بیت، به بی ئەوه ی فه ره نسای بینه بی. ئا ئەم له فز کردنه، ئەم نه غمه نا جوژه یه که وای کرد سوارچاکه که بیری بو ئەوه بچیت که ئەم پیاوه له زه مه نیکی تره وه هاتوو.

"به لئێ، ئەم تو؟ پیی ده لئێ.

- من له سه ده ی بیسته مه وه هاتووم. پاشان پیی ده لئیتته وه: "کو تایی سه ده ی بیسته م. " جارێکی دیش پیی ده لئێ: "شه ویکی زۆر نایام برده سه ر."

ئەم رسته یه کاری له سوارچاکه که کرد: "منیش هه ره ها"، له وه لامدا ده لئیت.

بیر له خاتووت دهکاته وه و له پرێکدا میه ره بانیی شالاری بو ده بات.

خوای گه وره، چۆن ئا به م شیه یه پیکه نینه مارکیز و سه رنجی راکیشا؟ وه کو ئەوه ی که گرینگترین شت جوانی ئەو شه وه نه بیت که برده سه ر، ئەو جوانیه ی که وا مه سته کردوو و تارمایی ده بینه، خه ون و واقع تیکه ل دهکات، وه کو ئەوه ی توڕ درابیتته وه ده ره وه ی زه من.

ئەم پیاوه ته پله له سه ره که و به و نه غمه سه یره یه وه ئەوه دووپات دهکاته وه: "شه ویکی تا بلئی به له زه تم برده سه ر."

سوارچاکه که سه ری بو ده له قینه، هه ر وه کو ئەوه ی پیی بلئی به لئێ هه وری. کیتی تر توانای ئەوه ی هه یه له مه تیبگات؟ پاشانیش بیری لیده کردوه: له بهر ئەوه ی په یمانی ئەوه ی دابوو که نه ینی پاریزی، ناتوانی به که س بلئی چۆن شه ویکی برده سه ر. به لام ئەم نه ینییه پاراستنه دوا ی دوو سه ده ش هه ر به نه ینی مایه وه؟ وای لیکدایه وه که خوای له زه ت ئەو کابرایه ی بو ناردوو بو ئەوه ی بتوانی قسه ی له گه ل بکات؛ بو ئەوه ی بیته هه قیقه ت هه لپژ و له هه مان کاتیشدا په یمانی نه ینی پاراستنیشی هه بیت؛ بو ئەوه ی چه ند ساتیک له ژیان ی فری داته داها تووه وه و فری داته ئەبه دبیته وه و بیکاته شکۆمه ندی.

"به راست، تو له سه ده ی بیسته مه وه هاتووی؟"

- ئەم چۆن، خالۆ. شتی زۆر سه یر و عه جایب له م سه ده یه روو ده دات. ئازادیی ئەخلاق ی هه یه. ئەوه ت بو دووباره ده که مه وه که شه ویکی زۆر تاییه تم برده سه ر.

- منیش، " سوارچاک جارێکی دیکه ش ئەمه دووباره دهکاته وه و نامادی ئەوه یه که چه رۆکه ی نیمشه وی بو بگه یژته وه.

"شه ویکی عه جایب، گه لئێ عه جایب"، پیاوی ته پله له سه ر ئەمه ده لئیت و به ته ماشا کردنیکی قورس و درێژ سه یری دهکات.

سوارچاکه که له وه تیده گات که به ئاره زویه کی و رکنه وه ده یه وی قسه بکات. له م و رکنبیه شتیک جارسی دهکات.

لهوه تیدهگات که ئەم بئێ تهحهمولییه، خۆی لهگهڵ خۆی بئێ سوودی گویتگرتنی دههینئێ. سههرهپای ئەوهی بهرهو پرووی ئەم ئارهزوه قسه کردنه بووهوهوه، سوارچاک ئیتر ههست بههیچ چێژتیک ناکات بۆ ئەوهی شتتیک بلیت و له پرتیکیشدا، هیچ هۆیهک نادۆزیتتهوه بۆ درێژهپیدانی ئەم چاوپێکهوتنه.

ماندوو بوون شالای بۆ دههینئێ. بهپهنجه نهوازش لهگهڵ روخساری خۆی دهکات و بۆنی خوشهویستی دهکات که خاتوت لهسهه پهنجهکانی جیههتشت. ئەم بۆنه نوستالژی تیا دهبووژیتیتتهوه و ئارهزووی ئەوهشی دهکرد که لهسهه ئەسکهمیلی گالیسکهکه دانیشئێ و بههیتوری خهون بیینئێ و تاكو پاریس ههلیگرن.

۵۰

فانسان وای بۆ چوو که ئەو پیاوهی که جلویهرگه کۆنهکهی لهبهره زۆر لاوه، ئەویش ههستی بهتۆزه ناچاربییهک دهکات که گوی بۆ پاکانهکهی شل بکات. کاتیک فانسان دوو جار ان ئەوهی بۆ دووباره دهکاتهوه که "شهویکی تایبهتی بردهسهه" و ئەویش له وهلامدا دهلی "منیش"، ههستی بهوه کرد که له روخساری جوهره فزوولییهتیک دهردهکهوئێ، پاشانیش، له پرتیکدا بهبئێ هۆ کوژایهوه و بئیموبالاتییهکی کهمی لووت بهزانه جیتی گرتتهوه. ئەو ئەموسفیره هاوڕیبهتییهی که بۆ نهیتنی دهرخستن دهگونجا دهقهیهکیشی نهخایاند و بوو بهههلم.

بهتووڕهیییهوه سهیری جلویهرگی لاوهکهی کرد. ناخر دهبئێ ئەم موههریجه کئ بیت؟ جووتئێ پیتلای نهقیزه زبوین پتوه و دهرپتیهک که ران و سمت و پووزی له قالب داوه، ئەم ههموو نهخشانه بهدەر له وهسفانهی سهه ملیوانه و سورمه و قهدیفانهی سهه سنگ. ئۆیهکه که له دوری یهخه بوو، بهدوو پهنجه دهیگریتته دهست و بهبزهیهکهوه سهیری دهکات و دهبهوی تهعبیر له ئیعبابیتکی کاریکاتۆرانه بکات.

ئەم حههکه ته دۆستانهیه، کابرای جلویهرگ کۆن شیتوهه دهکات. روخساری گرژ دهبیت و چاوانی پر له قین. دهستی دههینئێ و دهبا وهک بلیتی بیهوئێ له پرتیکدا زللهیهکی پیا بکیشئێ. فانسان دهست له ئۆیهکه بهردهدات، ههنگاوێک دهکشیتته دواوه. دواي ئەوهی بهلالووتیکهوه سهیری دهکات، کابرای جلویهرگ کۆن دهگهپتتهوه لای گالیسکهکهی.

بهو نزم تهماشاکردنه، فانسان نغرو دهکاتهوه نئيو شلهژانهکهی جارانییهوه. له پرتیکدا، ههست بهلاوازیی دهکات. ئەوهش دهزانئێ ئیتر بۆی نالوئێ چیرۆکی پارتوزهکه بۆ کهس بگپیتتهوه. هیزئێ دهرکردنی تیا نییه. گهلی غههگینه و له تاقهتی دانیهه درۆ بکات. تاقه ئارهزووشی ههبیت:

ڦيرا سهردهكهوئ و له تهنشت منهوه دادهنیشی.

"سهیر که، سهیری ئهوی که، پییم وت.

- چی؟

- لهوی! ئهوه قانسانه! نایناسی؟

- قانسان؟ ئهوهی خهریکه سواری ماتورهکه دهبیته؟

- بهلئ. لهوه دهترسم زور خیرا لیتی بخورئ. بهراستی دهترسم.

- ههز دهکات خیرا لیتی بخورئ؟ ئهویش؟

- ههمیشه نا. بهلام، بهتایبهت ئیمرو، وهکوشیت لیتی دهخورئ.

- لهم کوشکه ئهجنده ههیه. شوومه. تکات لئ دهکه، با برۆین!

- دهقهیهک. "

دهمهوی پروانه سوارچاکهکه م و بزانه چون لهسهرخوی بهرهو گالیسکهکه دهرواته. دهمهوی لهززهت له ریتمی ههنگاوهکانی بیینم: چهندی پیشدهکهوئ، ههنده لهسهرخوی دهرواته. ئا لهم لهسهرخوییه، ههست بهبهختیاری دهکه م.

عاره بانچییه که سلاوی لیدهکات؛ ههلویتستهیه که دهکات، په نجهکانی له لووتی نزیک دهکاتهوه، پاشان سهردهکهوئ و دادهنیشی و له سووچیک ههلهتوتی، جوان پی لهسه ر پی دادهنی، ئهسکه مبیلهکهی ژیری رایدهژهنی، ههنده نابات خهوی لئ دهکهوئ و دیتتهوه ناگا و بهدریژی ئه م کاتهش ههولئ ئهوه دههات زور له نزیک ئهوه شهوه بیته که ئهفسوس رووناکی شهقی کرد.

سبهینی بهسهروهه نییه.

گوئگر نییه.

ئهم شهوه تا زوهه له یاد بکات، ئهم شهوهی ههر وا له خوڤایی لهکیس چوو، بیسپرتهوه، بیکوژینیتتهوه و لهناوی بهریت - ئا لهم کاتهدا، تامه زوی خیراییه.

بهههنگای پتهو، بهرهو ماتورهکهی بهخیرایی ههلهپه دهکات، پر لهشی عیشقه بو ئهم ماتوره، لهسه ر ئهم ماتورهی که ههموو شتیکی له بییر دهباتهوه و بهلکو خوشی له بییر دهچیتتهوه.

تکات لیده کهم هاوړی، به اختیار به. ئینتیبا عیگی ته نکم له لا هه یه که
توانای به اختیار بوون په یوه ندی به تاقه هیوای هه ردوو کمانه وه هه یه.
گالیتسکه که نغړی ته م بوو و منیش سویچی ئوتومبیله کهم با دا.

چاپکراوه‌کانی ده‌زگای ئاراس له ساڵی ۲۰۰۳

۱۷: ۱۹۳ - کوردستان نیشتمانی یه‌که‌مینی سۆمه‌رییه‌کانه. نووسینی: هاوړی باخه‌وان.

۱۸: ۱۹۴ - الإنفاضات البارزانية. تأليف: كاوس قفطان.

۱۹: ۱۹۵ - گۆرانیبیژه نهمه‌کان - به‌شی دووهم. دانانی: باکوری.

۲۰: ۱۹۶ - ظهور الكورد في التاريخ. ج ۱. د. جمال رشید أحمد.

۲۱: ۱۹۷ - ظهور الكورد في التاريخ. ج ۲. د. جمال رشید أحمد.

۲۲: ۱۹۸ - کۆچره... کۆچره‌و. عه‌بدووللا سه‌راج.

۲۳: ۱۹۹ - به‌هاری ره‌ش. ئەحمەد محەمەد ئیسماعیل.

۲۴: ۲۰۰ - به‌فریا ئەشکه‌وتی مراز. رەزا سه‌یید گۆل به‌رنجی.

۲۵: ۲۰۱ - خاتوون T. رۆمان: میلان کوندی‌را. وه‌رگێرانی له‌ فرەنسبیه‌وه.

د. ئەحمەدی مه‌لا.

۱: ۱۷۷ - بیره‌وه‌رییه‌کانی سه‌عید ناکام

۲: ۱۷۸ - البارزانی. مسرحية للأطفال. تأليف: أحمد إسماعیل إسماعیل

۳: ۱۷۹ - بارزانی. شانۆگه‌ری یۆ مندالان. نووسینی: ئەحمەد ئیسماعیل ئیسماعیل.

وه‌رگێرانی له‌ عه‌ره‌بییه‌وه: مه‌هدی خو‌شناو.

۴: ۱۸۰ - کابینه‌ی چواره‌م: ته‌مه‌نیه‌کی که‌م و به‌ره‌مه‌یه‌کی زۆر. چالاکییه‌کانی

حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان له‌ ساڵی ۲۰۰۲دا.

۵: ۱۸۱ - من مه‌باباد الی اراس. ترجمه من الفارسية الی الكردية: شوکت شیخ

یزدین. نقله الی العربية: شاخوان کرکوکي.

۶: ۱۸۲ - ته‌می سه‌ر خه‌ره‌ند. رۆمان. شێرزاد هه‌سه‌ن.

۷: ۱۸۳ - پارگه‌ی یاران. سه‌ره‌مه‌ی شیعه‌ی هێمن.

۸: ۱۸۴ - هه‌واری خالی. سه‌ره‌مه‌ی نووسینی هێمن.

۹: ۱۸۵ - زینده‌خه‌و - رۆمان. نووسینی: فه‌تاح ئەمیری.

۱۰: ۱۸۶ - پیاویکی شه‌پقه‌ ره‌شی پالتۆ ره‌شی پیتا‌لو شین. رۆمان: د. فه‌ره‌اد

پیریال.

۱۱: ۱۸۷ - هه‌یه‌. رۆمانی: سه‌لام عه‌بدووللا.

۱۲: ۱۸۸ - ئاقیستسا - له‌میه‌ترینه‌ترین سه‌روودی کورد. کۆکردنه‌وه و وه‌رگێرانی و

لیکۆلینه‌وه: جه‌لیل عه‌باسی - ج. قه‌قنه‌س.

۱۳: ۱۸۹ - خه‌نجه‌ره‌ زێڕینه‌که‌ی عومه‌ر قادر. نووسینی: جۆن هنری میولر. وه‌رگێرانی

له‌ ئەلمانیه‌وه: ناصح ئیبراهیم عه‌بدووه‌حمان دزه‌یی. بژارکردن و

داڕشته‌وه‌ی: غه‌ریب پشه‌ده‌ری.

۱۴: ۱۹۰ - الجیش الأيوبي في عهد صلاح الدين (ترکیبه‌. تنظیمه‌. أسلحه‌ته‌.

بحریته‌. و أبرز المعارك التي خاضها). تأليف: الأستاذ الدكتور محسن

محمد حسين.

۱۵: ۱۹۱ - کورد و کوردستان- لیکۆلینه‌وه‌یه‌که‌ سه‌باره‌ت به‌باری رۆشنییری و

کۆمه‌لایه‌تی و سیاسی و جوگرافی کوردستان، ساڵی ۱۹۲۳ له‌ فه‌له‌ستین

به‌ئینگلیزی چاپ کراوه. نووسینی: کۆمه‌لیک له‌ پسه‌پۆزان و ئەفسه‌رانی

سیاسیی ئینگلیز. وه‌رگێرانی: حسێن عوسمان نێرگسه‌جاری و حسێن

ئەحمەد جاف.

۱۶: ۱۹۲ - ئەنفال و ئافره‌تی کورد. دانانی: عه‌داله‌ت عومه‌ر سالح.